

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS
2019 METŲ VEIKLOS ATASKAITA**

**2020 m. kovo 2 d. Nr. 1VN-3
Vilnius**

VADOVO ŽODIS

2019 metai vidaus reikalų sistemai buvo gausūs svarbių pokyčių ir nuveiktų darbų. Vienas reikšmingiausių darbų – Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymo nauja redakcija. Taip pat sėkmingai įvykdyta Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos pertvarka, priimti kiti visuomenei ir valstybės tarnybai aktualūs sprendimai.

2019 metais Lietuvos Respublikos Seimui pateiktas svarstyti naujas Regioninės plėtros įstatymo projektas. Juo šalies regionams būtų suteikta daugiau įgaliojimų ir kompetencijų, o regionų plėtros taryboms – teisinis statusas. Šiuo metu regionų tarybos neturi teisinio statuso, todėl jų veikla ribota. Šis įstatymo projektas – tai kokybinis šuolis formuojant šalies regioninę politiką. Savivaldybės bus skatinamos Europos Sąjungos skiriamas lėšas racionaliai ir efektyviai panaudoti kiekvieno regiono strateginiams tikslams ir vietos gyventojų poreikiams. Priėmus įstatymą, savivaldybėms bus suteiktos didesnės galimybės bendradarbiauti, plėtoti bendrus regionų projektus ir prisiimti realią atsakomybę už savo regiono plėtrą.

Naujame įstatymo projekte numatoma kurti ir valstybinių bei privačių ekspertinių organizacijų kompetencijų tinklą. Toks kompetencijų tinklas padės regionų plėtros taryboms rengti ir įgyvendinti regionų plėtros planus, planuoti regionų investicijas.

Surengtas trečius metus iš eilės Regioninės politikos pavasario forumas, skirtas Lietuvos regioninės politikos aktualijoms, kryptčiai ir potencialui aptarti. Renginio diskusijose dalyvavo Europos Komisijos atstovai, užsienio ekspertai, ministrai, savivaldybių merai, verslininkai.

Surengtas Lietuvos Respublikos Prezidento Gitano Nausėdos inicijuotas ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos organizuotas Regionų forumas, skirtas regioninei politikai aptarti. Renginio metu buvo pristatytos regioninės politikos naujovės, numatomi pokyčiai regionų politikos srityje; Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovai, politikai, savivaldybių merai ir visuomenininkai diskutavo, kaip sustiprinti Lietuvos regionus.

Nuo 2019 m. liepos 1 d., pertvarkius migracijos sistemą, Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos tapo pagrindine migracijos paslaugas teikiančia įstaiga Lietuvoje (perėmė likusias funkcijas iš policijos), o nuo spalio mėnesio vidurio pradėjo veikti ir suskaitmeninta užsieniečių aptarnavimo platforma MIGRIS.

Svarbu tai, kad dabar klientai aptarnaujami greičiau, patogiau, sutaupyta pinigų, nes rasta anksčiau skirtingų institucijų vykdytos veiklos sinergija. Taip pat radome vidinių išteklių 63 procentais padidinti užsieniečių aptarnavimo langelių skaičių, suvaldėme fiktyvias rezervacijas ir įdiegėme vizitų rezervacijos kontrolės mechanizmus. Įvykdžius reformą, padaugėjo klientų aptarnavimo langelių – šiuo metu jų yra 219 visoje Lietuvoje.

2019 metais pagrindiniai Valstybės tarnybos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos iššūkiai buvo susiję su centralizuotos valstybės tarnautojų konkursų ir atrankų sistemos organizavimu ir įgyvendinimu. Įvertinus respondentų pasitenkinimą organizuotais konkursais ir atrankomis, nustatyta, kad 70 procentų apklaustųjų yra patenkinti konkursų ir atrankų organizavimu. Siekiant pritraukti kuo daugiau pretendentų į šiuos konkursus ir atrankas, pamažu pradėtos taikyti skaitmeninės komunikacijos technologijos (vaizdo pokalbiai). Tai suteikė galimybę pretendentams dalyvauti valstybės tarnybos konkursuose ir atrankose nuotoliniu būdu – pasitelkti telekomunikacijų galinius įrenginius. Tai ypač svarbu pretendentams, kurių gyvenamoji vieta yra ne tame mieste, kuriame vyksta konkursai ir atrankos. Šis naujoviškas būdas ir toliau bus plėtojamas ir tobulinamas įtraukiant vis daugiau savivaldybių ir įstaigų.

2019 metais Lietuvos Respublikos Vyriausybė pritarė Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos pateiktam Asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo pakeitimo įstatymo projektui, kuris labai prisidės prie sezoninių eilių suvaldymo, ypač vasarą, kai piliečiai masiškai keičia pasus, atsiras galimybė užsisakyti paso pristatymo į namus paslaugą, senjorų asmens dokumentai galios ilgesnį laiką, pateikiant dokumentus dėl asmens tapatybės kortelės ar paso išdavimo ar keitimo vaikui iki dvejų metų, vaikui dalyvauti nebus būtina.

Pernai pakeistas ir Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymas. Jo tikslas – sudaryti teisinę prielaidą pareigūnams taikyti nacionalinės kolektyvinės sutarties nuostatas, įgyvendinti 2020 metų nacionalinę kolektyvinę sutartį ir Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo rekomendacijas dėl tarnybinės atsakomybės teisinio reguliavimo tobulinimo. Šiuo įstatymu įtvirtintas nacionalinės kolektyvinės sutarties apibrėžimas.

Tarptautinio bendradarbiavimo srityje 2019 metų liepos mėnesį Lietuva ir Latvija pasirašė susitarimą dėl bendros valstybės sienos priežiūros bei sienos įgaliotinių veiklos. Pasirašytas dokumentas tiek Lietuvai, tiek Latvijai yra svarbi teisinė prielaida bendrai prižiūrėti savo valstybių sieną, bendromis jėgomis spręsti kylančius iššūkius ir juos skleisti, taip pat plėtoti sienos apsaugos tarnybų ir vidaus reikalų ministerijų bendradarbiavimą.

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministrė

Rita Tamašunienė

I SKYRIUS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIUI PAVESTŲ VALDYMO SRIČIŲ STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMAS

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos veikla 2019 m. buvo organizuojama vadovaujantis vidaus reikalų ministro įsakymu tvirtinamu Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministrui pavestų valdymo sričių 2019–2021 metų strateginių veiklos planu (toliau – Strateginis veiklos planas), Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2019 metų veiklos planu, Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2019–2021 metų strateginių veiklos planu, taip pat, ministro pavedimu, įstaigų prie Vidaus reikalų ministerijų vadovų tvirtinamais jų vadovaujamų įstaigų ir jiems pavaldžių biudžetinių įstaigų 2019 metų veiklos planais.

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai 2019 m. vadovo Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministras Eimutis Misiūnas ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministrė Rita Tamašunienė (nuo 2019 m. rugpjūčio 20 d.).

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų viceministrais 2019 m. dirbo: Česlovas Mulma, Tautvydas Tamulevičius, Darius Urbonas ir Beata Maliušicka (nuo 2019 m. rugsėjo 26 d.).

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos kancleriais 2019 m. dirbo Karolis Vaitkevičius ir Valdemar Urban (nuo 2019 m. rugsėjo 3 d.).

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministrui pavestų valdymo sričių strateginio veiklos planas apima 3 strateginius tikslus:

Pirmasis strateginis tikslas **„Igyvendinti viešojo saugumo politiką ir siekti, kad šalies gyventojai jaustųsi saugesni“** (kodas 01, koordinatorius – viceministras Česlovas Mulma) apima šias vidaus reikalų ministrui pavestas valdymo sritis:

- viešąjį saugumą, kuris apima:
 - viešąją tvarką;
 - vidaus tarnybą;
 - priešgaisrinę bei civilinę saugą ir gelbėjimo darbus;
 - valstybės sienos apsaugą,
 - ginklų, šaudmenų, sprogmenų ir specialiųjų priemonių apyvartą;
 - saugomo asmens statusą turinčių asmenų apsaugą;
- migraciją.

Antrasis strateginis tikslas **„Formuoti valstybės politiką vidaus reikalų ministrui pavestose valdymo srityse, sudaryti sąlygas efektyviam viešajam valdymui“** (kodas 02, koordinatoriai – viceministrai ir ministerijos kancleris pagal priskirtas valdymo ar administravimo sritis¹ ir 2019 metų kadencijos laikotarpį) apima valstybės politikos formavimą vidaus reikalų ministrui pavestose valdymo srityse ir šias vidaus reikalų ministrui pavestas valdymo sritis:

- viešąjį administravimą; elektroninę atpažintį;
- vietos savivaldą;
- valstybės tarnybą, vidaus tarnybą.

Trečiasis strateginis tikslas **„Sudaryti sąlygas tolygiai ir darniai regionų plėtrai“** (kodas 03, koordinatorius – viceministras Tautvydas Tamulevičius) apima regioninės politikos formavimą ir šios politikos įgyvendinimo kontrolę (stebėseną).

¹ Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2018 m. spalio 8 d. įsakymas Nr. 1V-737 (2019 m. spalio 3 d. įsakymo Nr. 1V-824 redakcija)

PIRMASIS SKIRSNIS KONTEKSTO (APLINKOS) ANALIZĖ

Viešasis saugumas

Pagrindiniai išorės veiksniai, kurie turėjo ir ateityje turės įtakos viešojo saugumo plėtrai, yra nuolatinis informacinių (ypač parentų internetu) ir kitų technologijų (pvz., dronų, spausdintuvų) tobulėjimas ir plėtra, globalizacijos procesai ir dėl jų didėjantys pasaulinės prekybos mastai bei gyventojų mobilumas, demografiniai pokyčiai ir klimato kaita. Įtempta geopolitinė padėtis, hibridinio karo grėsmės, branduolinių incidentų grėsmė dėl prie Lietuvos valstybės sienos statomos Astravo atominės elektrinės taip pat skatino imtis tam tikrų atsparumo stiprinimo veiksmų.

Vieni svarbiausių gyventojų nesaugumo veiksnių – nusikalstamos veikos. Nusikalstamų veikų žinybinio registro duomenimis, 2019 m. Lietuvoje užregistruotos 51 449 nusikalstamos veikos, t. y. 11 proc. mažiau negu 2018 m. Užregistruotų nusikalstamų veikų skaičius mažėja antri metai iš eilės. Jam sumažėti pernai įtakos turėjo užregistruotų vagysčių sumažėjimas 15 proc., nusikalstamų veikų, susijusių su smurtu artimoje aplinkoje, sumažėjimas 19 proc., netikrų pinigų ar vertybinių popierių pagaminimo atvejų sumažėjimas 42 proc. bei nusikaltimų, užregistruotų pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 281 straipsnį „Kelių transporto eismo saugumo ar transporto priemonių eksploatavimo taisyklių pažeidimas“, sumažėjimas 66 proc.

Kiti svarbūs gyventojų nesaugumo veiksniai – eismo įvykiai ir gaisrai.

Lietuvos kelių policijos tarnybos duomenys rodo pablogėjusią eismo saugumo situaciją: pernai, palyginti su 2018 m., eismo įvykių, kuriuose nukentėjo žmonės, įvyko 12 proc. daugiau, juose 15 proc. daugiau žmonių sužeista ir 6,4 proc. daugiau žmonių žuvo.

Toliau mažėja žuvusiųjų gaisruose – pernai, palyginti su 2016 m., jų skaičius sumažėjo beveik trečdaliu. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos duomenimis, 2019 m. Lietuvoje kilo 11 509 gaisrai, kurių metu žuvo 70 žmonių, vaikų žūčių pavyko išvengti, 164 gyventojai patyrė traumas.

2019 m., kaip ir 2018 m., Lietuvoje užregistruota viena valstybės lygio ekstremalioji situacija – dėl stichinės sausros, kuri sukėlė žemės ūkio augalų žūtį ir padarė didelę žalą ūkininkams (ekstremaliąją situaciją paskelbė 6 šalies savivaldybės). Liko neatšaukta valstybės lygio ekstremalioji situacija, paskelbta 2017 m. gruodžio mėn. – dėl pavojaus nekilnojamajai kultūros vertybei (dėl Gedimino kalno šlaitų deformacijų). Palyginti su 2017–2018 m., pernai sumažėjo savivaldybės lygio ekstremaliųjų situacijų: buvo užregistruota 13 tokių situacijų (2017 m. – 28, o 2018 m. – 38). Šias ekstremaliąsias situacijas sukėlė gaisro sukelta oro tarša (įmonės „Ekologistika“ padangų gaisras Alytuje), neišvalytų nuotekų patekimas į upę, eismo nutraukimas, pastato konstrukcijų pažeidimas, durpyno gaisras ir daugiausia (6) – dėl sausros padariniai. 2019 m. Lietuvoje užregistruoti 722 ekstremalieji įvykiai, kurių didžiąją dalį (624, arba 86 proc.) sudarė rasti sprogmenys.

Vertinant pastarųjų metų terorizmo ir smurtinio ekstremizmo tendencijas Europos Sąjungoje (toliau – ES) ir Lietuvoje, pagrindinės rizikos bei didėjančios grėsmės yra susijusios su: neteisėta migracija (iš Sirijos ir Irako neteisėtai atvyksta užsienio kovotojai); trečiųjų šalių jėgų suaktyvėjimu, nukreiptu prieš NATO ir ES; internetu plintančia terorizmo ir smurtinio ekstremizmo propaganda, verbuojant asmenis galimiems radikaliems veiksams atlikti; kai kurių šalių su vyraujančiu islamo tikėjimu atstovų suaktyvėjusia veikla, propaguojant radikalųjį islamą, verbuojant kovotojus už islamo tikėjimą ir darant įtaką jiems vykdyti teroristinius išpuolius.

Gyventojų apklausų duomenys rodo iš esmės teigiamus pokyčius, gyventojams vertinant viešojo saugumo situaciją ir policijos darbą. Gyventojų, sutinkančių su teiginiu, kad policijos pareigūnai greitai reaguoja į kvietimus, dalis padidėjo nuo 67 proc. 2016 m. iki 72 proc. 2019 m., o sutinkančių su teiginiu, kad Lietuvos policijos pareigūno darbas yra gerbiamas – nuo 43 iki 55 proc. Lyginant 2016 m. ir 2019 m. duomenis, 8 proc. punktais padaugėjo ir manančiųjų, kad kriminogeninė situacija yra gera, o 4 proc. punktais padidėjo saugiai savo gyvenamojoje vietovėje besijaučiančių gyventojų dalis.

Migracija

Efektyvus migracijos srautų valdymas išlieka ES vidaus ir išorės politikos prioritetu. Pagrindiniai veiksniai, turintys įtakos neteisėtai migracijai ES ir Lietuvoje, yra nestabilumas, ginkluoti konfliktai, geopolitinė ir ekonominė situacija migrantų kilmės šalyse ir regionuose, todėl pastaruoju metu vis didesnis dėmesys skiriamas ES bendradarbiavimui su trečiosiomis šalimis stiprinti, tam naudojant įvairius politinius ir ekonominius svertus. Efektyvi išorės sienų apsauga, veiksmingas grąžinimo procedūrų įgyvendinimas yra labai svarbūs siekiant stiprinti ES migracijos sistemą ir tinkamai valdyti migracijos srautus.

Didėjant į Lietuvą atvykstančių ir Lietuvoje gyvenančių užsieniečių skaičiui, kyla rizika dėl piktnaudžiavimo teise gyventi Lietuvoje, todėl būtina nuolat stiprinti neteisėtos migracijos prevencijos ir užsieniečių kontrolės valdymo sistemą, aktyviai įgyvendinti priemones, nustatant užsieniečių buvimo ir gyvenimo Lietuvoje piktnaudžiavimo atvejus, stiprinti nelegalaus darbo kontrolę ir užkardyti šiuos procesus ateityje.

ES reikalinga efektyvesnė bendra Europos prieglobsčio sistema, kuri būtų atspari krizėms ir piktnaudžiavimui. Bendros Europos prieglobsčio sistemos reforma turės įtakos Lietuvos Respublikos teisės aktams ir jų įgyvendinimo praktikai. Tobulinant ES prieglobsčio sistemą, ypatingas dėmesys skiriamas solidarumui tarp valstybių narių, kovai su neteisėta migraciją skatinančiomis priežastimis ir efektyviam neteisėtai esančių asmenų grąžinimui užtikrinti. Lietuva aktyviai prisideda prie ES bendrų operacijų, kuriomis siekiama stiprinti kovą su neteisėta migracija ir jos apraiškomis, stiprinti ES išorės sienų kontrolę ir užtikrinti asmenų grąžinimo įgyvendinimo veiksmingumą. Lietuva taip pat solidariai ir pagal galimybes dalyvauja ES perkėlimo programose ir prisideda prie naštos pasidalijimo bei ES valstybių narių solidarumo stiprinimo ir laikosi pozicijos, kad dalyvavimas perkėlimo programose turi būti pagrįstas savanoriško šalių apsisprendimo principu, o į Lietuvą būtų perkelti tie asmenys, kuriems reikia tarptautinės apsaugos ir kurie nekelia grėsmės valstybės saugumui.

Būtina užtikrinti, kad Lietuvos Respublikos teisės aktai garantuotų tarptautiniuose dokumentuose nustatytas pagrindines prieglobsčio prašytojų teises, tačiau kartu būtų pašalintos piktnaudžiavimo prieglobsčio teise galimybės. Atsižvelgiant į išryškėjusias piktnaudžiavimo prieglobsčio procedūra tendencijas, siekiama optimizuoti prieglobsčio procedūras, efektyviau taikyti prieglobsčio prašymų nagrinėjimo skubos tvarka procedūras, nagrinėti aktualių trečiųjų šalių atitikimą ir priskyrimą prie saugiųjų trečiųjų valstybių.

Pastaraisiais metais stebima sparčiai auganti imigracija į Lietuvą – didesnę atvykstančiųjų skaičių lemia auganti ekonomika ir gyventojų pajamos, palanki Lietuvos Respublikos darbo rinkos padėtis – gerėjančios galimybės susirasti darbą dėl nemenko darbuotojų trūkumo, taip pat Lietuvos imigracijos politikos pokyčiai supaprastinant ir palengvinant užsieniečių atvykimo procedūras. Teisėta migracija tampa vis svarbesniu įrankiu stiprinant socialinės gerovės sistemos tvarumą ir užtikrinant tvarų ekonomikos augimą, tačiau būtina užtikrinti, kad Lietuvos teisiniu reglamentavimu užtikrintos palankesnės imigracijos procedūros nesudarytų galimybes piktnaudžiauti jomis ir neskatintų telkti pigią darbo jėgą iš trečiųjų šalių, nepasinaudojus visomis vidaus darbo jėgos teikiamomis galimybėmis.

Skatinant imigraciją, pirmiausia turi būti skiriamas dėmesys Lietuvos Respublikos piliečių grįžtamajai migracijai, lietuvių kilmės asmenų, ES piliečių atvykimui. Vienas iš Lietuvos imigracijos politikos elementų – kontroliuojama, subalansuota, valstybės poreikius atitinkanti imigracija iš trečiųjų šalių, prisidedanti prie Lietuvos ūkio socialinės ir ekonominės plėtros. Bendroje užsieniečių priėmimo ir įteisinimo šalyje sistemoje didesnis dėmesys skiriamas valstybės poreikius atitinkančioms užsieniečių kategorijoms – užsieniečiams, kurie atvyksta dirbti aukštos profesinės kvalifikacijos reikalingą darbą, atvyksta studijų ir mokslo tikslais, atlikti mokslinius tyrimus ir eksperimentinės plėtros darbus arba dėstyti Lietuvos mokslo ir studijų institucijose, užsieniečiams, kurie kuria naujas darbo vietas, užsiima teisėta veikla, susijusia su naujų technologijų ar kitų Lietuvos Respublikos ūkio ar socialinei plėtrai reikšmingų naujovių diegimu ir aukštos pridėtinės vertės kūrimu.

2019 m. nuolatinių gyventojų skaičius stabilizavosi, o, išankstiniais Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2020 m. pradžioje Lietuvos nuolatinių gyventojų skaičius netgi padidėjo. Šio skaičiaus pokytį lėmė teigiama neto tarptautinė migracija. Pastaraisiais metais į Lietuvą grįžta gyventi vis daugiau Lietuvos Respublikos piliečių, daugiausiai darbingo amžiaus asmenys, kurie gali įsilieti į darbo rinką (įtakos grįžtančių asmenų skaičiui iš dalies turi ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės pasitraukimas iš ES). Būtina įgyvendinti veiksmingą skatinimo grįžti politiką, kurti efektyvių paslaugų sistemą, skirtą žmogiškiesiems ištekliams pritraukti, priimti ir integruoti. Skatinant sugrįžti ar atvykti gyventi į Lietuvą, užtikrintas informacijos, asmeninių konsultacijų ir pagalbos teikimas vieno langelio principu – įsteigtas Tarptautinės migracijos organizacijos (toliau – TMO) Vilniaus biuro Migracijos informacijos centras, nuolat plėtojama šio centro veikla.

Įgyvendinus migracijos procesų valdymo sistemos reformą, užtikrintas veiksmingas migracijos politikos įgyvendinimas, konsoliduotos migracijos valdymo funkcijos, jos racionaliau paskirstytos tarp migracijos procesų valdyme dalyvaujančių institucijų, sukurta efektyvi migracijos procesų valdymo sistema. Nuolat gerinama teikiamų migracijos paslaugų kokybė, užtikrintas Lietuvos migracijos informacinės sistemos funkcionavimas ir plėtra.

Viešasis administravimas

Besikeičianti aplinka ir didėjantys visuomenės lūkesčiai reikalauja nuolatinių pokyčių viešajame valdyme. Šie pokyčiai turėtų būti orientuoti į didesnę viešojo valdymo veiksmingumą, efektyvumą, skaidrumą.

Vertinant esamą situaciją ir žvelgiant į perspektyvą, viešajam valdymui toliau išlieka aktualūs šie veiksniai:

- *nepakankamas viešojo valdymo efektyvumas*. Pagal Pasaulio banko skaičiuojamą valstybių valdymo efektyvumo indeksą, iki 2015 m. gerėjęs Lietuvos įvertis (13 vieta tarp ES valstybių), nuo 2016 m. pradėjo blogėti (2016 m. – 16 vieta, o 2017 m. – 18 vieta). Lyginant su 2015 m., prastėja ir kitas iki tol augęs Pasaulio banko skaičiuojamas rodiklis, atspindintis suvokimą apie valdžios (vyriausybės) gebėjimą formuluoti ir įgyvendinti patikimą politiką ir vertinantis reglamentavimo kokybę: 2015 m. buvusi 11 vietoje tarp ES valstybių narių, 2017 m. Lietuva pateko į 15 vietą. Kaip esminė priežastis, trukdanti Lietuvai pagerinti reglamentavimo kokybę, įvardijama didelė administracinė ir (ar) kita reguliavimo našta verslui ir gyventojams, taip pat nepakankamai užtikrinamas politikos įgyvendinimo koordinavimas.

- *viešojo sektoriaus dydis*. Pagal Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – VRM) surinktą informaciją, 2018 m. Lietuvoje veikė 4120 viešojo sektoriaus organizacijų, iš jų: 751 valstybės (18 proc.) ir 3369 savivaldybių (82 proc.). Lyginant su 2017 m., bendras viešojo sektoriaus organizacijų skaičius sumažėjo 171 organizacija: valstybės viešasis sektorius sumažėjo 111 organizacijų, o savivaldybių viešasis sektorius – 60 organizacijų. Viešajame sektoriuje 2018 m. vidutiniškai dirbo 345 398 darbuotojai, iš jų: 160 492 valstybės, 184 906 – savivaldybių viešajame sektoriuje. Remiantis Statistikos departamento duomenimis, viešajame sektoriuje dirbo 25,1 proc. visų Lietuvos dirbančiųjų. Per 2018 m. viešojo sektoriaus darbuotojų skaičius sumažėjo 18 441 darbuotoju, iš jų: 15 609 (8,9 proc.) valstybės viešajame sektoriuje, 2 832 (1,5 proc.) – savivaldybių viešajame sektoriuje. 2018 m. viešojo sektoriaus darbo užmokesčio fondas padidėjo 213 mln. Eur (6,6 proc.): 39 mln. Eur. valstybės viešajame sektoriuje, 174 mln. Eur (10,6 proc.) – savivaldybių. Visuomenėje tebevyrauja nuomonė, kad Lietuvos viešasis sektorius yra pernelyg didelis, jo išlaikymas yra pernelyg brangus, o sukuriama nauda – pernelyg maža.

- *nepakankamas gyventojų įtraukimas į viešojo valdymo procesus*. Paprastai tai lemia visuomenės poreikių neatitinkančių sprendimų priėmimą. Pažymėtina, kad šalies viešojo valdymo institucijos imasi veiksmų, skatinančių gyventojus aktyviai dalyvauti viešajame valdyme. Vien ministerijos kasmet organizuoja ne mažiau kaip 30 (per 2019 m. – 39) viešųjų konsultacijų, kuriomis siekiama gyventojus įtraukti į jiems aktualių sprendimų priėmimo procesą. Taip pat labai stengiamasi užtikrinti institucijų turimos informacijos skaidrumą ir prieinamumą gyventojams. Tai rodo nuo 2016

m. didėjantis viešinos informacijos skaidrumo ir prieinamumo vertinimo koeficientas (2016 m. – 0,49; 2017 m. – 0,6; 2018 m. – 0,62, 2019 m. – 0,81). Daugėja gyventojų, lengvai surandančių jiems reikalingą viešojo valdymo institucijų informaciją (2017 m. – 63 proc.; 2018 m. – 66 proc., 2019 m. – 81proc.). Tačiau viešojo valdymo institucijų vykdomi veiksmai įtraukiant gyventojus į viešojo valdymo procesus nėra pakankami – gyventojų dalyvavimo viešajame valdyme rodiklis vis dar išlieka nepakankamai aukštas:– 2016 m. – 51 proc., 2017 m. – 52 proc., 2018 m. – 53 proc., 2019 m. – 50 proc., t. y. tik apie pusė gyventojų žinojo apie savo galimybes ir būdus dalyvauti viešojo valdymo procesuose.

- *viešojo valdymo institucijų teikiamų paslaugų kokybė ir prieinamumas*, ne visada atitinkantis visuomenės lūkesčius. Tyrimai rodo, kad viešojo valdymo institucijos labai stengėsi, siekdamos pagerinti savo veiklos rezultatyvumą ir teikiamų paslaugų kokybę. VRM duomenimis, kasmet apie 70 proc. viešojo valdymo institucijų atlieka gyventojų apklausas dėl paslaugų kokybės. Gana aukšta ir stabili gyventojų pasitenkinimo teikiamomis paslaugomis indekso reikšmė (2013 m. – 0,82; 2014 m. – 0,84; 2015 m. – 0,84; 2016 m. – 0,83; 2017 m. – 0,85; 2018 m. – 0,88; 2019 m. – 0,89) rodo, kad viešojo valdymo institucijų pastangos duoda teigiamą rezultatą.

Akivaizdu, kad įgyvendintų viešojo valdymo tobulinimo iniciatyvų nepakanka, tam, kad viešojo valdymo institucijų veiklos rezultatai atitiktų gyventojų lūkesčius. Todėl viešąjį valdymą toliau bus siekiama tobulinti šiomis svarbiausiomis kryptimis:

- *įgyvendinant atviros Vyriausybės iniciatyvas* ir suteikiant visuomenei daugiau galimybių dalyvauti viešojo valdymo procesuose bei atveriant jai viešojo sektoriaus turimą informaciją;
- *viešojo sektoriaus paslaugų teikimą orientuojant į vartotoją ir didinant šių paslaugų kokybę bei prieinamumą*, kompleksiskai peržiūrint viešojo valdymo institucijų teikiamų paslaugų procedūras, jas supaprastinant ir konsoliduojant paslaugas;
- *tobulinant viešojo valdymo institucijų sistemą ir gerinant jų veiklos valdymą*;
- *supaprastinant viešojo valdymo institucijų sprendimų priėmimo procedūras ir mažinant administracinę naštą*;
- *plačiau taikant informacinių ir ryšių technologijas viešajame valdyme*;
- *stiprinant valstybės tarnybą*.

Elektroninė atpažintis

Elektroninės atpažinties klausimus iš esmės reguliuoja tiesioginio taikymo ES teisės aktas - Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB (toliau – eIDAS reglamentas). Lietuvos Respublikos Seimas (toliau – LRS) 2018 m. balandžio 26 d. priėmė Lietuvos Respublikos elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų įstatymą, kuris sudarė teisinį pagrindą elektroninės atpažinties politiką vykdyti nacionaliniu lygmeniu. 2019 m. VRM, kaip institucijos formuojančios valstybės politiką elektroninės atpažinties srityje, veiksmai buvo nukreipti į elektroninės atpažinties eIDAS mazgo funkcionalumą, atitinkančių eIDAS reglamento reikalavimus, įdiegimą Lietuvos nacionalinėje elektroninės atpažinties informacinėje sistemoje ir tinkamą elektroninės atpažinties eIDAS mazgo veikimo užtikrinimą.

Vietos savivalda

2019 m. Lietuvoje vyko savivaldybių tarybų ir merų rinkimai. Gyventojai vis aktyviau tiesiogiai renka savo savivaldybės merą: rinkėjų aktyvumas 2019 m. rinkimuose buvo 47,90 proc., o 2015 m. rinkimuose – 47,17 proc.

2019 m. Lietuvoje vyko Respublikos Prezidento rinkimai, rinkimai į Europos Parlamentą bei du referendumai – 2019 m. gegužės 12 d. referendumas dėl Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo ir referendumas dėl Konstitucijos 55 straipsnio pakeitimo. Spręstina, kad šiuo laikotarpiu objektyviai padidėjo gyventojų domėjimasis politiniais procesais, vykstančiais tiek valstybėje, tiek konkrečioje savivaldybėje, kartu suaktyvėjo gyventojų dalyvavimas sprendimų priėmimo vietos lygmeniu.

Tačiau didėjantis gyventojų dalyvavimas sprendžiant viešuosius vietos reikalus pastebimas ne tik per rinkimus Konsultavimasis su gyventojais ir jų dalyvavimas sprendimų priėmimo procesuose tampa vis svarbesniu demokratinio valdymo principu ir vietos savivaldoje. Sudarant galimybes gyventojams daryti įtaką priimamiems sprendimams, mažėja takoskyra tarp valdžios ir gyventojų, išlaikoma įvairių suinteresuotų grupių interesų pusiausvyra.

VRM užsakymu atliekamų visuomenės nuomonės tyrimų duomenimis, nuo 2015 m. gyventojų, dalyvavusių sprendžiant viešuosius vietos reikalus, dalis kito, nors ir nežymiai. Matosi aiški didėjimo tendencija: 2015 m. gyventojų, dalyvavusių sprendžiant viešuosius vietos reikalus, dalis buvo 13 proc., 2017 m. – 28 proc., 2018 m. – 34 proc., 2019 m. – 37 proc. Remiantis VRM iniciatyva bendrovės „Spinter tyrimai“ 2019 m. atliktos Lietuvos gyventojų apklausos duomenimis, daugiausia iš apklaustųjų gyventojų dalyvauja vietos bendruomenės ar nevyriausybinių organizacijos veikloje (11 proc.), 44 proc. apklaustųjų gyventojų ketina dalyvauti viešųjų reikalų sprendime ateityje, 60 proc. apklaustųjų mano, kad nuo jo veiksmų priklauso gyvenamosios vietovės gerovė, 54 proc. – kad į jo nuomonę atsižvelgiama, sprendžiant viešuosius gyvenamosios vietovės reikalus, 61 proc. – kad gyventojai turi galimybę pridėti prie pokyčių ir problemų sprendimo savo gyvenamojoje vietovėje. Pažymėtina, kad gyventojai neišskyrė kurios nors vienos dominuojančios savo pačių neaktyvumo priežasties, jų nurodomos kelios, kurioms susiformuoti turi įtakos arba pati vietos valdžia (pvz., tai, kad trūksta pačios savivaldybės iniciatyvos, mano 31 proc. apklaustųjų gyventojų), arba asmeninės priežastys (tam neturi laiko 33 proc. apklaustųjų gyventojų, o kad žmonėms tai nerūpi, mano 37 proc. apklaustųjų gyventojų).

Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) rekomendacijose Lietuvai pažymėta, kad „informacijos teikimas žmonėms, konsultavimosi galimybės ir piliečių įsitraukimas gerina viešojo administravimo veiksmingumą ir efektyvumą bei didina viešojo sektoriaus kaip visumos skaidrumą ir atskaitomybę“ ir piliečių dalyvavimas įvardijamas kaip esminė atviros vyriausybės praktika.

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – LRV) programos siekį sudaryti sąlygas piliečiams aktyviau dalyvauti priimant sprendimus vietos lygmeniu, parengtas Vietos savivaldos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Šiuo įstatymo projektu siekiama sudaryti prielaidas aktyvesniam gyventojų dalyvavimui sprendžiant viešuosius savivaldybės reikalus, taip stiprinant vietos demokratiją ir pilietinę visuomenę bei spręsti kitas praktikoje iškilusias įstatymo taikymo problemas. Siekiama skatinti apklausų organizavimą vietos ir regionų svarbos klausimais, priimant reikšmingesnius sprendimus: supaprastinamos vietos gyventojų apklausų iniciavimo ir vykdymo procedūros, įteisinamos apklausos e. būdu, paliekant teisę vietos gyventojams ir raštu pareikšti savo nuomonę. Kartu įtvirtinama nuostata, kad rengiant tokias apklausas gyventojams būtų sudaromos galimybės išsamiai susipažinti su kiekvienos alternatyvos socialinėmis, ekonominėmis ir aplinkosauginėmis pasekmėmis. Siekiant, kad gyventojai būtų tinkamai informuojami apie savivaldybės veiklą, nustatomi esminiai reikalavimai gyventojų informavimui, tačiau kartu mažinamas savivaldybės teikiamų ataskaitų skaičius, nustatant savivaldybei pareigą pateikti gyventojams vieną savivaldybės tarybos veiklos ataskaitą, kurios dalimi būtų ir tiesiogiai išrinkto mero veiklos ataskaita.

2019 m. pradėjo savo veiklą Nacionalinė bendruomeninių organizacijų taryba. VRM kartu su šia taryba analizavo įvairių Lietuvos vietos bendruomeninių organizacijų veiklas, nustatė bendruomeninių organizacijų viešųjų paslaugų teikimo problemas bei iššūkius, kylančius tiek pačioms bendruomeninėms organizacijoms, tiek savivaldybėms, inicijavo bendruomeninių organizacijų veiklos gerųjų patirčių viešinimą.

2019 m. buvo vertinamos ir sprendžiamos šalies ir savivaldybių vidaus teritorinio skirstymo problemos; įvertinus poreikį aiškiau reglamentuoti savivaldybių teritorijų, taip pat miestų ir kaimų teritorijų bei jų pavadinimų nustatymo ir keitimo procesus bei adresų gyvenamosiose vietovėse suteikimą ir keitimą, buvo tobulinimas šios srities teisinis reguliavimas: LRV 2019 m. lapkričio 13 d. nutarimu Nr. 1140 pritarė VRM inicijuotam LRV nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. birželio 3 d. nutarimo Nr. 651 „Dėl administracinių vienetų ir gyvenamųjų vietovių teritorijų ribų ir pavadinimų tvarkymo“ pakeitimo“ projektui; LRV 2019 m. balandžio 3 d. nutarimu Nr. 305 buvo pakeistas Vietos gyventojų apklausos tvarkos aprašas; vidaus reikalų ministro 2019 m. gegužės 23 d. įsakymu Nr. 1V-480 buvo pakeistas Pavadinimų gatvėms, pastatams, statiniams ir kitiems objektams suteikimo, keitimo ir įtraukimo į apskaitą tvarkos aprašas. Šie pakeitimai sudaro prielaidas teritorines reformas vykdyti tik visapusiškai įvertinus jų socialinį-ekonominį poveikį bei vietos gyventojų nuomonę, o tvarkant gyvenamųjų vietovių pavadinimus įtvirtinamas siekis gyvojoje vartosenoje išsaugoti nykstančius Lietuvos vietovardžius.

Valstybės tarnyba. Vidaus tarnyba.

Valstybės tarnyba.

2019 m. sausio 1 d. įsigaliojo naujos redakcijos Valstybės tarnybos įstatymas (toliau – VTĮ), kuriame buvo išgryninta valstybės tarnybos sąvoka, įtvirtinta centralizuota valstybės tarnautojų atranka, supaprastintos valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimo procedūros, kai nėra ginčo atsisakant valstybės tarnautojų vertinimo tam sudarytose vertinimo komisijose, įstaigų vadovams sudarytos lankstesnės sąlygos didinti valstybės tarnautojų darbo užmokestį. Numatyta daugiau skatinimo instrumentų, skatinimo rūšių: nuo 1 iki 2 pareiginių algų dydžio pinigine išmoka už asmeninį išskirtinį indėlį, įgyvendinant įstaigai nustatytus tikslus arba pasiektus rezultatus ir įgyvendintus uždavinius; suteikiant iki 5 mokamų poilsio dienų arba atitinkamai sutrumpinant darbo laiką; finansuojant kvalifikacijos tobulinimą ne didesne kaip valstybės tarnautojo vienos pareiginės algos dydžio suma per metus. Įtvirtintas mentorystės institutas, siekiant valstybės tarnyboje išlaikyti buvusių valstybės tarnautojų kompetencijas. 2020 m. vasario 25 d. duomenimis valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose pareigas eina 69 mentoriai.

Darbo užmokestis.

VTĮ nustatytas laisvesnis valstybės tarnautojų darbo užmokesčio nustatymo mechanizmas, leido valstybės tarnautojų *neto* darbo užmokestį, lyginant su 2018 m., padidinti net 23 proc. 2019 m. vidutinis valstybės tarnautojo *bruto* darbo užmokestis sudarė 1697 eurus (1052 *neto*), 2018 m. – 1123 eurus (856 *neto*), 2017 m. – 922 eurus (706 *neto*).

Centralizuota valstybės tarnautojų atranka.

2019 m. startavo centralizuota valstybės tarnautojų atranka, kuria siekiama skaidrinti atranką į valstybės tarnybą ir padidinti valstybės tarnybos patrauklumą, kad į valstybės tarnautojo pareigas būtų priimami reikiamas kompetencijas turintys asmenys.

24 proc. visų konkursų buvo vykdomi nuotoliniu būdu, siekiant padidinti valstybės tarnybos prieinamumą. Džiugina tai, kad įstaigos dalinasi savo turima infrastruktūra su kitomis įstaigomis, neturinčiomis galimybių dalyvauti nuotolinėse atrankose.

Remiantis Valstybės tarnybos departamento atliktos pretendentų apklausos rezultatais, nustatyta, kad 74 proc. apklaustųjų pasitiki centralizuotu konkursų organizavimu, o savo nepasitikėjimą yra išreiškę 10 proc. asmenų. Lyginant su 2018 m. pasitikėjimas konkursų organizavimu išaugo 19 proc. punktų. 2018 m. pasitikėjimą organizuotais konkursais (iš dalies

centralizuota valstybės tarnautojų atrankos sistema) išreiškė 55 proc. pretendentų, o nepasitikėjimą – 18 proc. apklausos dalyvių.

Kompetencijomis grįstos žmogiškųjų išteklių vadybos diegimas.

Kompetencijomis grįsta žmogiškųjų išteklių vadyba valstybės tarnyboje naudojama valstybės tarnautojų atrankoje ir valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinime.

Pasiruošta tolimesniam kompetencijomis grįsto modelio diegimui – atnaujinta informacinė sistema, parengtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimo Nr. 1176 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ projektas, kuriuo sudaromos teisinės prielaidos tolesnei kompetencijomis grįstai žmogiškųjų išteklių vadybos įrankių plėtrai. Standartizuoti pareigybių aprašymai leis operatyviau ir lengviau paruošti valstybės tarnautojų pareigybių aprašymus; padės paprasčiau ir objektyviau įvertinti, kokių pareigybių reikia; supaprastins specialiųjų reikalavimų pareigybėms nustatymą; leis nusistatyti tam tikrus žmogiškųjų išteklių valdymo rodiklius ir pagal juos tarpusavyje palyginti panašių įstaigų veiklos efektyvumą (pvz., specialiojoje ir bendrojoje veiklos srityje pareigas einančių valstybės tarnautojų santykį). Kompetencijos būtų naudojamos valstybės tarnautojų atrankoje, valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimo ir mokymo procesuose, valstybės tarnautojų karjeroje ir kituose žmogiškųjų išteklių valdymo procesuose (planuojant įstaigos žmogiškųjų išteklių poreikį, nustatant valstybės tarnautojų pakeičiamumą, skatinant valstybės tarnautojus, planuojant įstaigos struktūrinius pokyčius ir kt.).

Planuojama naujovė – 360 laipsnių kompetencijų vertinimo įrankis. Šis įrankis leistų objektyviai įvertinti vertinamojo vadybines ir lyderystės bei bendrąsias kompetencijas (vertės visuomenei kūrimo, organizuotumo, patikimumo ir atsakingumo, komunikacijos, analizės ir pagrindimo, strateginio požiūrio, veiklos valdymo ir lyderystės). Šis įrankis būtų taikomas įstaigos vadovų vertinime. 360 laipsnių vertinimo įrankis prisidės prie lyderystės gebėjimų stiprinimo, nes visapusiško kompetencijų įvertinimo rezultatai leis įstaigos vadovui identifikuoti savo stipriąsias ir silpnąsias kompetencijas ir nusistatyti kvalifikacijos tobulinimo poreikį.

Valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimas.

Priėmus naujos redakcijos Valstybės tarnybos įstatymą, sumažinta administracinė našta tiek įstaigoms, tiek paslaugas teikiantiems asmenims: neliko valstybės tarnautojų privalomojo įvadinio mokymo ir fizinių bei juridinių asmenų, teikiančių mokymo paslaugas valstybės tarnautojams, sąrašų. Pagal neformalaus mokymo programas valstybės tarnautojus gali mokyti tiek Lietuvos, tiek ir užsienio mokymo rinkos dalyviai, kuriems reikalavimus (patirtis, išsilavinimas) pagal poreikį nustato įstaigos, perkančios mokymo paslaugas. Tobulindami kvalifikaciją valstybės tarnautojai naudojami įvairiomis kvalifikacijos tobulinimo formomis – savišvieta, mokymasis veikloje, mokymasis iš kitų asmenų (pavyzdžiui, mentoriaus) ir neformalus švietimas. Valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo būdai yra kontaktinis ir nuotolinis.

Ypatingas dėmesys skiriamas vadovaujančias pareigas einančių valstybės tarnautojų vadybinių kompetencijų stiprinimui. Tuo tikslu įgyvendinami 2014–2020 m. Europos Sąjungos struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos projektai „Įstaigų vadovų lyderystės stiprinimas“ ir „Valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų vidurinės grandies vadovų strateginių kompetencijų centralizuotas stiprinimas“. Iki 2020 m. birželio mėn. bus apmokyti ne mažiau kaip 200 įstaigos vadovų ir jų pavaduotojų (šiuo metu vykdomos viešųjų pirkimų procedūros mokymo paslaugos įsigyti), o iki 2020 m. rugsėjo mėn. – ne mažiau kaip 2000 vidurinės grandies vadovų (2020 m. vasario 20 d. Valstybės tarnybos departamento duomenimis apmokyta 1513 vidurinės grandies vadovų). Tiek aukščiausios, tiek vidurinės grandies mokymai orientuoti į lyderystės, veiklos valdymo, komunikacijos ir kitų vadovams būtinų kompetencijų stiprinimą.

Vidaus tarnyba.

2019 m. įsigaliojo naujos redakcijos Vidaus tarnybos statutas (VTS), kuriuo suvienodintas vidaus reikalų, teisingumo ir finansų ministrų valdymo sričių statutinėse įstaigose tarnaujančių pareigūnų statuso, darbo užmokesčio, socialinių garantijų teisinis reglamentavimas, įtvirtinti pareiginiai laipsniai, nustatytas lankstesnis darbo laiko reglamentavimas, įtvirtinta galimybė mokėti iki 100 proc. pareiginės algos dydžio priemonę trūkstant darbo rinkoje atitinkamų profesijų, atsisakyta Vidaus reikalų ministerijos kadro rezervo, įtvirtintas mentorystės institutas ir kitos nuostatos, didinančios vidaus tarnybos sistemos patrauklumą. Pažymėtina, kad VTS nustatytas pareiginės algos teisinis reglamentavimas, pagal kurį yra nustatomi ne konkretūs koeficientai, o jų intervalas, sudarė teisinę prielaidą lanksčiau spręsti pareigūnų darbo užmokesčio didinimo problemą, atsižvelgiant į statutinių įstaigų galimybes vykdant struktūrinius pertvarkymus ir didinant veiklos efektyvumą sutaupytas lėšas skirti darbo užmokesčiui didinti. Vidaus reikalų ministro valdymo srities statutinių valstybės tarnautojų vidutinis *neto* darbo užmokestis sudarė 970 eurų. Palyginti su 2018 m. vidutinis vidaus reikalų ministro valdymo srities statutinių valstybės tarnautojų vidutinis *neto* darbo užmokestis didėjo 7,5 proc. (2018 m. vidutinis vidaus reikalų ministro valdymo srities statutinių valstybės tarnautojų vidutinis *neto* darbo užmokestis sudarė 901 eur).

Svarbu paminėti, kad VTS buvo įtvirtinta nauja reikšminga pareigūnų socialinė garantija – galimybė pasinaudoti sielovados paslaugomis. Ši nauja garantija papildys streso mažinimo, emocinio, psichologinio ir dvasinio stabilizavimo ir reabilitacijos priemonių sistemą ir turės teigiamą įtaką visai vidaus tarnybos sistemai.

Ne mažiau svarbus vaidmuo vidaus reikalų ministro valdymo srities statutinėse įstaigose skiriamas ir socialiniam dialogui. 2019 m. liepos 9 d. pasirašyta Valstybės sienos apsaugos šakos kolektyvinė sutartis, kurioje susitarta dėl pareigūnų darbo ir poilsio laiko, kvalifikacijos tobulinimo, skatinimo, profesinių sąjungų veiklos garantijų ir kt.

Regionų plėtra

Nors vyksta sparti visos šalies konvergencija su ES, skirtumai tarp Lietuvos regionų ir jų viduje išlieka ryškūs. Nepaisant nedidelio BVP atotrūkio tarp Vilniaus ir kitų apskričių sumažėjimo (nuo 153,9 proc. nacionalinio vidurkio iki 143 proc. 2017 m.), Vilniaus apskritis labai išsiskiria užimtumo augimu (44 proc. naujai įdarbintų asmenų 2010–2016 m. buvo būtent šiame regione), pajamomis (vidutinės disponuojamosios pajamos gyventojui išaugo nuo 118 proc. nacionalinio vidurkio 2007 m. iki 127 proc. 2018 m.) ir investicijomis.

Didelė nelygybė ir kliūtys tolesnei plėtrai sietina su pajamų nelygybe ir investicijų trūkumu. Materialiosios investicijos vienam gyventojui 2007 m. lygį (2844 Eur) pasiekė tik 2018 m. (nors ikikrizinį BVP lygį vienam gyventojui pavyko pralenkti jau 2011 m.). Tik Vilniaus apskrities materialinės investicijos reikšmingiau lenkia nacionalinį vidurkį ir tik 4 regionai priartėjo prie jo, palyginti su 2007 m. Pajamų nelygybė labai aiškiai atsispindi regionų statistikoje. Disponuojamųjų (ar realiųjų) pajamų skirtumai yra žymiai didesni nei atlyginimų (vidutinis absoliutinis nuokrypis – 11 ir 7 procentiniai punktai atitinkamai). Tai rodo gilesnes negu vien kokybiškų darbo vietų trūkumas regioninės atskirties problemas.

Investicijos ir pajamos riboja ir darbo vietų kūrimą, ir vartojimą, perėjimą prie darbo jėgai mažiau imlių sektorių, infrastruktūros plėtros galimybes ir kitais būdais didina atskirtį tarp tradicinių bei „naujųjų“ ekonominių veiklų pagrindu besivystančių regionų.

Reikšmingų skirtumų pastebima ir pačių regionų viduje – tarp atskirų savivaldybių, pavyzdžiui, Vilniaus apskritis žymiai lenkia kitas apskritis, tačiau skirtumai tarp savivaldybių – darbo pajamos tarp Šalčininkų rajono ir Vilniaus miesto savivaldybių skiriasi 1,6 karto.

Subalansuota regionų plėtra siejama su gyventojų poreikius bei lūkesčius atitinkančia gyvenamąja aplinka. Itin didelę reikšmę turi demografinės aplinkybės – vis labiau senstantys gyventojai ir jaunų gyventojų pasirinkimas telktis aplink ekonominius centrus, tačiau nebūtinai juose pačiuose (išskyrus Vilnių). Taigi, vienu metu Lietuva patiria išsyk dviejų problemų – gyventojų mažėjimo tam tikruose regionuose ir chaotiškos miestų plėtros (suburbanizacijos) – neigiamus padarinius. Kitaip nei kiti socioekonominiai rodikliai, demografinio senėjimo skirtumų augimas yra nuolatinis ir nuoseklus.

Pritaikyti regioninės plėtros priemonės prie gyventojų senėjimo yra sudėtinga, nes šis reiškinys verčia pripažinti mažėjančią darbo paklausą, didesnę socialinių paslaugų poreikį (nedidėjant biudžeto pajamoms), apsunkina regiono plėtrai svarbių sprendimų priėmimą.

Nepaisant regioninių skirtumų, išlikusi urbanistinė sistema reiškia, kad kiekviena iš apskričių turi bent vieną miestą, kuris funkcionuoja kaip administracinis, ekonominis, paslaugų teikimo centras. Tačiau tik 77 proc. gyventojų yra pasiekiamas toks viešasis transportas, kuris tinkamas nuolatinėms kelionėms į regiono centrą. Tai turi neigiamą poveikį ir daliai gyventojų (ypač pažeidžiamoms jų grupėms), nes jie negali įsidarbinti ar gauti geros kokybės paslaugų, ir daliai darbdavių, kuriems nepasiekiami egzistuojanti ir potencialiai tinkama regioninė darbo rinka, miestuose. Todėl planuojant regionų plėtrą, svarbu atsižvelgti į funkcines zonas, kurios peržengia savivaldybių, o kartais ir regionų administracines ribas.

Nepaisant didelio neapibrėžtumo dėl ES investicijų naujuoju finansiniu laikotarpiu (pirmiausiai – ES lygmeniu), aišku, kad Lietuva perkopė 75 % ES bendrojo vidaus produkto 1 gyventojui slenkstį, nuo kurio parama valstybėms mažėja, t. y. po 2020 m. Lietuva, kaip ir kitos šiuo finansiniu laikotarpiu sparčią pažangą padariusios ES narės, tokios kaip Estija, Slovakija, Čekija, Lenkija, gaus mažesnę ES sanglaudos politikos biudžeto dalį ir turės daugiau prisidėti nacionalinėmis lėšomis. Kartu laukia ir iššūkis tinkamai suplanuoti priemones skirtingo išsivystymo lygio regionams, kartu nepadidinant vidinių netolygumų Sostinės regione.

Siekiant subalansuotos ir tvarios regionų plėtros, svarbu stiprinti regionų ir savivaldybių bendradarbiavimą, kad būtų galima optimaliai organizuoti viešąsias paslaugas, taip pat, išnaudojant kiekvienos vietovės ekonominio vystymosi potencialą, kompleksiskai spręsti regionų plėtros ir užimtumo netolygumus.

Įgyvendinant regioninę politiką kyla iššūkis suderinti nacionalines švietimo, socialinės apsaugos, sveikatos, kultūros, ekonomikos ir inovacijų, susisiekiimo ir kitas politikas, siekiant ne vien sumažinti skirtumus tarp regionų, bet ir užtikrinti darnią urbanizuotų vietovių plėtrą, gerinti gyvenamąją aplinką visos Lietuvos teritorijoje ir subalansuoti paslaugų prieinamumo, kokybės bei kainos santykį. Taip pat svarbu tinkamai išnaudoti vietos plėtros, bendruomeniniu pagrindu kylančias iniciatyvas. Efektyvus regioninės politikos įgyvendinimo modelis, tinkamai derinantis sektorines nacionalines politikas ir regioninio bei vietinio lygmens iniciatyvas, regioninio ir savivaldybių lygmens kompetencijų stiprinimas yra būtina regioninės politikos sėkmės prielaida.

Ne mažiau svarbus bus savivaldybių ir partnerių, atstovaujamų regionų plėtros tarybose, motyvavimas ir kompetencijų ugdymas. Akivaizdu, kad vien formalus funkcijų priskyrimo ir tikslų nustatymo nepakaks tam, kad kiekviename regione būtų efektyviai įgyvendintos naujos investicinio patrauklumo didinimo, naujų darbo vietų kūrimo, regioninių viešųjų paslaugų diegimo priemonės. Todėl, stiprinant regionų plėtros tarybas, ir valstybės institucijos veiks per regionų kompetencijos centrus, kurie teiks ekspertinę pagalbą regionų plėtros taryboms ir savivaldybių institucijoms.

II SKYRIUS STARTEGINIŲ TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

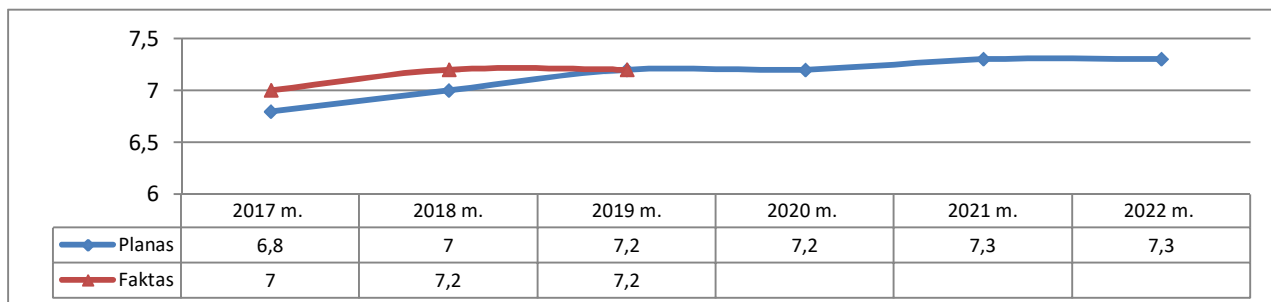
PIRMASIS SKIRSNIS PIRMOJO STRATEGINIO TIKSLO ĮGYVENDINIMAS

1 strateginis tikslas – „Įgyvendinti viešo saugumo politiką ir siekti, kad šalies gyventojai jaustųsi saugesni“					
<i>1 lentelė. Pirmąjį strateginį tikslą įgyvendinančios programos ir Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme patvirtintų asignavimų panaudojimas:</i>					
Programos kodas	Programos pavadinimas	Asignavimų panaudojimas (tūkst. Eur)			
		Asignavimų planas	Asignavimų planas*, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui	Panaudota asignavimų	Panaudota asignavimų nuo asignavimų, nurodytų asignavimų plane, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui, dalis (proc.)**
01.02	Saugomų asmenų apsauga	15787	16109	16108,4	100
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>					
01.04	Viešosios tvarkos atkūrimas, konvojavimas ir svarbių valstybės objektų apsauga	19928	21084,2	21083,9	100
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>					
Dėl 01.04 programos asignavimų plano nuokrypio: Asignavimų planas padidėjo dėl Viešojo saugumo tarnybos prie VRM perimtos iš Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie VRM Ignalinos AE fizinės apsaugos vykdymo funkcijos (nuo 2019 m. spalio 1 d.).					
01.05	Priešgaisrinė, civilinė sauga ir gelbėjimo darbai	112205	112595,5	111194,8	98,8
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>					
01.06	Valstybės sienos apsauga	74818	73739,8	73550,2	99,7
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>					
01.09	Nusikalstamų veikų finansų sistemai atskleidimas, tyrimas ir prevencija	9191	9184	9170,6	99,9
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>					
01.12	Vidaus reikalų valstybės informacinių išteklių valdymas, informacinių bei ryšių technologijų plėtra ir sauga	9908	9971,2	9891,4	99,2
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>					
01.15	Valstybės remiama teisėsaugos ir teisingumo institucijų pareigūnų ir buvusių pareigūnų sveikatos priežiūra ir kitos socialinės garantijos	5830	6496,2	6387,3	98,3
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>					
Dėl 01.15 programos asignavimų plano nuokrypio: Asignavimų planas padidėjo dėl perkeltos į 2019 metus VRM Medicinos centro pereinamojo pajamų įmokų likučio, įmokėtų viršplaninių įmokų, perskirstytų asignavimų iš kitų programų esant sutaupymui.					
01.17	Lietuvos Respublikos piliečių ir užsieniečių migracijos procesų valdymas	17181	20594	20588,9	100
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>					
Dėl 01.17 programos asignavimų plano nuokrypio: Asignavimų planas padidėjo dėl policijos įstaigose vykdytų migracijos srities funkcijų vykdymo perdavimo Migracijos departamentui prie VRM nuo 2019-07-01.					
01.42	Specialaus statuso subjektų, kitų juridinių ir fizinių asmenų aprūpinimas ginklais, jų priedais, šaudmenimis bei specialiąja technika	1441	1507,3	899,1	59,6
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>					
01.57	Vidaus saugumo fondo programa	62285	55894	42057,2	75,2
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>					
		54000	50526	38377,5	75,9

Pirmasis strateginis tikslas taip pat buvo įgyvendinamas per Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2019–2021 metų strateginio veiklos plano programą 01.08. „Visuomenės saugumo užtikrinimas“.

Pirmojo strateginio tikslo pažangai matuoti nustatyti penki efekto vertinimo kriterijai:

1 grafikas. E-01-01 Viešojo saugumo suvokimo indeksas, balais

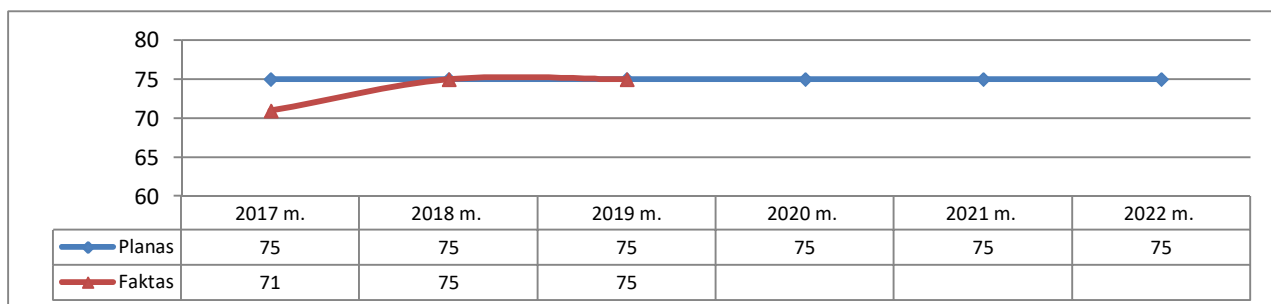
Duomenų šaltinis – Vidaus reikalų ministerijos užsakymu UAB „Baltijos tyrimai“ atliktos apklauso.

Planuota rodiklio reikšmė pasiekta.

Kriterijus apima tris dedamąsias: gyventojų saugumo jausmo suvokimą, riziką tapti nusikaltimo auka ir kriminogeninės situacijos vertinimą.

Pasiektai rodiklio reikšmei įtakos turėjo išaugęs gyventojų pasitikėjimas policija (2017 m. – 71 proc., 2019 m. – 75 proc.) bei padidėjęs saugumo jausmas (saugiai savo gyvenamojoje vietovėje besijaučiančių gyventojų dalis padidėjo nuo 77 proc. 2017 m. iki 82 proc. 2019 m.). Tokius pokyčius galėjo lemti tiek ir padidėjęs policijos matomumas, policijos veiklos modernizavimas, tiek ir gerėjanti ekonominė šalies situacija, turinti įtakos gyventojų saugumo jausmui apskritai.

2 grafikas. E-01-02 Visuomenės pasitikėjimas policija, ne mažiau kaip, proc.

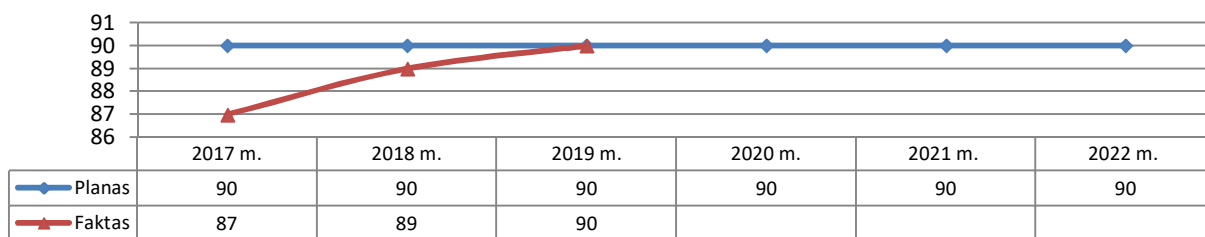
Duomenų šaltinis – Vidaus reikalų ministerijos užsakymu UAB „Baltijos tyrimai“ atliktos apklauso.

Planinė rodiklio reikšmė pasiekta.

Gyventojų apklauso duomenimis, pasitikėjimas Lietuvos policija, palyginti su 2017 m., padidėjo 4 proc. punktais. Nuo 2004 m., kai buvo pradėtas tirti pasitikėjimas policija, jis išaugo nuo 48 proc. iki 75 proc., t. y. beveik dvigubai.

Vis daugiau žmonių teigiamai vertina policijos darbą – 2019 m. taip manančių buvo 82 proc. – ir pastebi teigiamus pokyčius – policija operatyviau ir efektyviau reaguojanti į įvykius – 72 proc. sutinka su teiginiu, kad policija greitai reaguoja į pranešimus. Apklauso rezultatai rodo, kad labai sumažėjo tų, kurie mano, jog policijos pareigūnai provokuoja duoti kyšį, bei labai sumažėjo tų, kurie davė kyšį policijos pareigūnams. Šie faktai leidžia daryti išvadą, kad gyventojų požiūris į policiją ir jos veiklą gerėja.

3 grafikas. E-01-03 Visuomenės pasitikėjimas Valstybine priešgaisrine gelbėjimo tarnyba, ne mažiau kaip, proc.

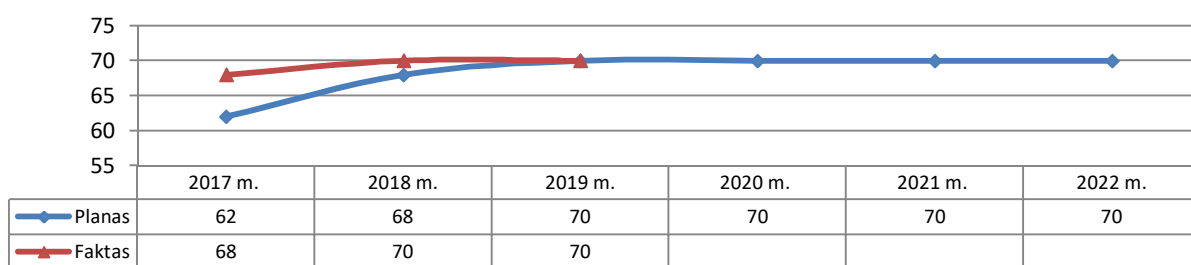

Duomenų šaltinis – Vidaus reikalų ministerijos užsakymu UAB „Baltijos tyrimai“ atliktos apklausos.

Planuota reikšmė pasiekta.

Pasitikėjimas valstybine priešgaisrine gelbėjimo tarnyba 2019 m. išliko stabilus. Kaip rodo gyventojų apklausų duomenys, jau dvyliktus metus iš eilės ugniagesiai gelbėtojai sulaukia palankių visuomenės vertinimų. Nežymūs kriterijaus reikšmės svyravimai susiję ne su nepasitikinčių tarnyba augimu, o su neturinčių savo nuomonės dalies svyravimais.

4 grafikas. E-01-04 Visuomenės pasitikėjimas Valstybės sienos apsaugos tarnyba, ne mažiau kaip, proc.

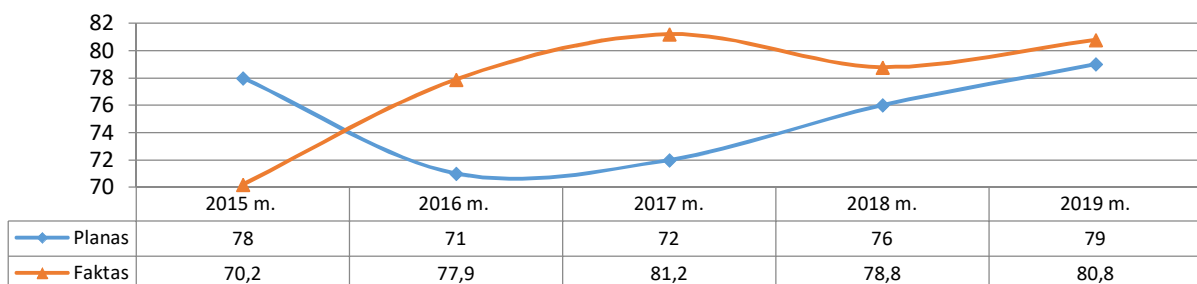

Duomenų šaltinis – Vidaus reikalų ministerijos užsakymu UAB „Baltijos tyrimai“ atliktos apklausos.

Planinė rodiklio reikšmė pasiekta.

Gyventojų apklausos duomenimis, 2019 m., kaip ir 2018 m., Valstybės sienos apsaugos tarnyba pasitikėjo 70 proc. apklaustųjų (planuota reikšmė – 70 proc.). Lyginant kelerių pastarųjų metų rezultatus (2016–2019 m.) rezultatus, stebimas šio rodiklio tolygus didėjimas, visuomenės pasitikėjimas Valstybės sienos apsaugos tarnyba išaugo nuo 62 proc. 2016 m. iki 70 proc. 2019 m.

5 grafikas. E-01-05 Iširtų sunkių ir labai sunkių nusikaltimų dalis nuo užregistruotų, ne mažiau kaip, proc.

Duomenų šaltinis – Informatikos ir ryšių departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Nusikalstamų veikų žinybinis registras.

Planuota rodiklio reikšmė pasiekta.

Sunkių ir labai sunkių nusikaltimų tyrimas yra viena iš prioritetinių policijos veiklos sričių. Šių nusikaltimų ištyrimo rodiklis kelerius metus išlieka stabiliai aukštas. 2019 m. policija užregistravo 1 951 sunkių ir labai sunkių nusikaltimą (2018 m. – 2 309). 2019 m. policija ištyrė 1 577 (2018 m. – 1 819) sunkių ir labai sunkių nusikaltimų, arba 80,8 proc. (2018 m. – 78,8 proc.).

2019 m., palyginti su 2018 m., policijos registruotų sunkių ir labai sunkių nusikaltimų skaičius sumažėjo 358 nusikaltimais, arba 15,5 proc. Šių nusikaltimų ištyrimas padidėjo 2 procentiniais punktais.

2019 METAIS ATLIKTI SVARBIAUSI DARBAI IR PASIEKTI VEIKLOS REZULTATAI, ĮGYVENDINANT PIRMAJĄ STRATEGINĮ TIKSLĄ

GERINAMA POLICIJOS TEIKIAMŲ PASLAUGŲ VISUOMENEI KOKYBĖ

Pastaruosius kelerius metus atliekamos visuomenės apklausos rodo, kad gyventojams svarbiausiomis sritimis išlieka patruliavimas viešosiose vietose, reagavimas į pranešimus ir pagalba nukentėjusiajam. Gyventojams svarbu matyti daugiau pareigūnų gatvėse, jie tikisi, kad policijos pareigūnai greičiau reaguos į pranešimus, o atvykę į įvykio vietą suteiks būtiną pagalbą.

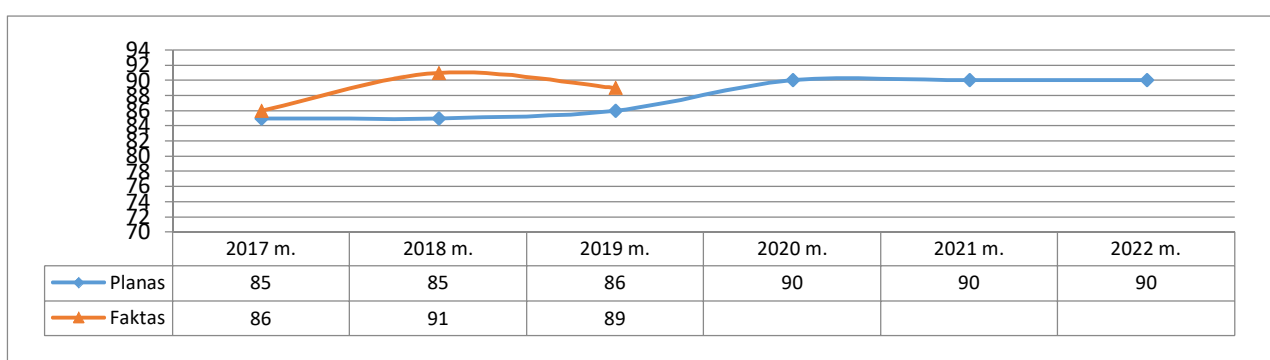
Siekiant gerinti policijos teikiamų paslaugų kokybę ir uždavinių įgyvendinimą, modernizuoti policijos veiklą, didinti jos veiksmingumą užtikrinant visuomenės saugumą ir viešąją tvarką nuolat besikeičiančioje aplinkoje, skatinti visuomenės pasitikėjimą policijos institucija, didinti policininko profesijos patrauklumą, 2019 m. buvo nuosekliai tęsiamas Lietuvos policijos strategijos, patvirtintos Lietuvos policijos generalinio komisaro 2015 m. lapkričio 23 d. įsakymu Nr. 5-V-1040, Lietuvos policijos veiklos 2015–2020 metų gairių – įgyvendinimas: tęsiamas policijos pareigūnų darbo užmokesčio didinimas ir gerinamas policijos pareigūnų aprūpinimas; ieškoma būdų ir galimybių mažinti policijos veiklos administravimo kaštus, perimant gerąją procesų valdymo praktiką iš pažangiausių viešųjų ir privačių įstaigų; gerinama gyventojų aptarnavimo kokybė; stiprinama policijos pareigūnų rengimo ir kvalifikacijos tobulinimo sistema. Pareigūnų rengimas ir kvalifikacijos tobulinimas siejamas su pareigūno praktine veikla, pritaikomas prie gyvenimo realijų.

Policijos reagavimas (atvykimo laikas) į įvykius

2019 m. policijos registruojamų įvykių registre užregistruota 704 515 pranešimų apie įvykius. 2019 m., palyginti su 2018 m., pranešimų apie įvykius skaičius beveik nepasikeitė, tačiau policija gavo mažiau pranešimų, susijusių su grėsme žmogaus gyvybei ir sveikatai. Tai atsispindi ir pranešimų apie įvykius pagal atskiras kategorijas pokytyje: 7,8 proc. sumažėjo pranešimų apie A kategorijos įvykius (*kai maksimali reagavimo trukmė ne ilgiau kaip 12 min.*), 16,8 proc. – apie B kategorijos įvykius (*kai maksimali reagavimo trukmė ne ilgiau kaip 20 min.*), tačiau 3,8 proc. padaugėjo pranešimų apie C kategorijos įvykius (*kai maksimali reagavimo trukmė ne ilgiau kaip 1 val.*).

2019 m. per parą dirbo vidutiniškai 628 į įvykius reaguojantys policijos ekipažai, kai 2016 m. pradžioje vidutinis ekipažų skaičius nesiekė 400 ekipažų.

6 grafikas. *Policijos reagavimo (atvykimo) į įvykius pagal A tipo įvykių kategoriją dalis, kai maksimali reagavimo trukmė 12 min., ne mažiau kaip, proc.*

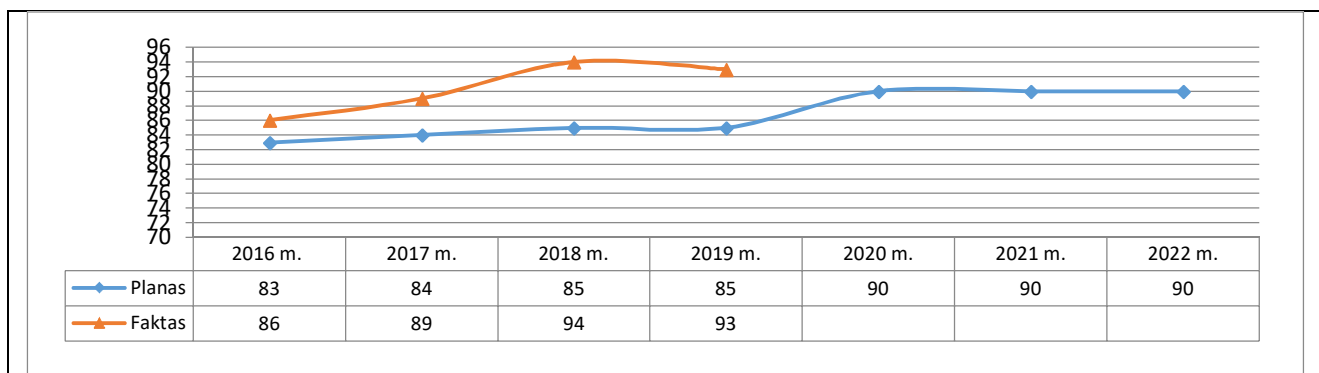
Duomenų šaltinis – Policijos registruojamų įvykių registro duomenys

Planuota rodiklio reikšmė pasiekta ir viršyta.

2019 m. užregistruota 12 530 A kategorijos įvykių. Policijos reagavimo (atvykimo) į įvykius pagal A tipo kategoriją, kai maksimali reagavimo trukmė 12 min., dalis 2019 m. pasiekė 89 proc. (2018 m. – 91 proc., 2017 m. – 86 proc., 2016 m. – 84 proc.).

2019 m. vidutinis reagavimo į A kategorijos įvykius laikas sudarė 6 min. 55 sek.

7 grafikas. *Policijos reagavimo (atvykimo) į įvykius pagal B tipo įvykių kategoriją dalis, kai maksimali reagavimo trukmė 20 min., ne mažiau kaip, proc.*

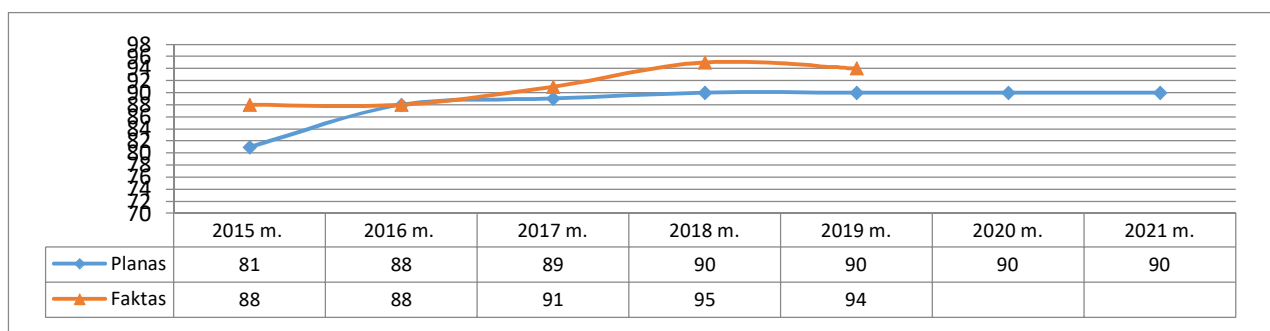

Duomenų šaltinis – Policijos registruojamų įvykių registro duomenys

Planuota rodiklio reikšmė pasiekta ir viršyta.

2019 m. užregistruota 106 030 B kategorijos įvykių. Policijos reagavimo (atvykimo) į įvykius pagal B tipo kategoriją, kai maksimali reagavimo trukmė 20 min., dalis 2019 m. pasiekė 93 proc. (2018 m. – 94 proc., 2017 m. – 89 proc., 2016 m. – 86 proc.).

8 grafikas. Policijos reagavimo (atvykimo) į įvykius pagal C tipo įvykių kategoriją dalis, kai maksimali reagavimo trukmė 1 val., ne mažiau kaip, proc.

Planuota rodiklio reikšmė pasiekta ir viršyta.

2019 m. užregistruota 585 955 įvykiai.

Policijos reagavimo (atvykimo) į įvykius pagal C tipo įvykių kategoriją, kai maksimali reagavimo trukmė 1 val., dalis 2019 m. pasiekė 94 proc. (2018 m. – 95 proc., 2017 m. – 91 proc., 2016 m. – 88 proc.).

2019 m. vidutinis reagavimo į C kategorijos įvykius laikas sudarė 23 min. 23 sek.

Pagerėjo nusikalstamų veikų ištyrimas.

2019 m. policija užregistravo 48 730 nusikalstamų veikų, t. y. 11,1 proc. mažiau nei 2018 m. (54 832 nusikalstamos veikos), arba 20,7 proc. mažiau nei 2017 m. (61 451). Per paskutinius kelerius metus pagerėjo nusikalstamų veikų ištyrimas: 2019 m., palyginti su 2018 m., nusikalstamų veikų ištyrimas išaugo 0,9 procentiniu punktu, palyginti su 2017 m. – 7,8 procentiniu punktu.

Sunkių ir labai sunkių nusikaltimų ištyrimo rodiklis jau kelerius metus išlieka stabiliai aukštas. 2019 m. ištirta 80,8 proc., 2018 m. – 78,8 proc., 2017 m. – 81,2 proc. sunkių ir labai sunkių nusikaltimų.

2019 m., palyginti su 2018 m., policijos užregistruotų nusikalstamų veikų, susijusių su smurtu artimoje aplinkoje, sumažėjo 1 835 nusikalstamomis veikomis, arba 19,9 proc., tačiau 2,7 procentiniu punktu sumažėjo ir šių nusikalstamų veikų ištyrimas.

2019 m. užregistruotos 2 548 nusikalstamos veikos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis (pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 259–268 straipsnius), arba 3 procentiniais punktais daugiau nei 2018 m. Šių nusikalstamų veikų ištyrimas nuo 2016 m. kasmet viršija 90 proc.

Vidutinė visų nusikalstamų veikų tyrimo trukmė išliko 2018 metų lygyje. 2019 m. duomenimis, policija 62,7 proc. užregistruotų nusikalstamų veikų ištyrė greičiau nei per 3 mėnesius (2018 m. – 62 proc.). Nusikalstamų veikų, kurios ištiriamos ilgiau nei per 12 mėnesių, dalis 2019 m. – 6,5 proc., 2018 m. – 6,6 proc.

Geresnis bendradarbiavimas su visuomene

Plėtodami bendradarbiavimą su vietos savivaldos institucijomis, 2019 m. policijos pareigūnai organizavo pasitarimus su seniūnaičiais, bendruomenių nariais, seniūnais, merais, kurių metu buvo aptariamoms aktualios problemos, susijusios su bendruomenės narių saugumu. Šių susitikimų metu ieškota galimų problemų sprendimų būdų, aptarti jau įgyvendinti uždaviniai. Siekiant stiprinti bendradarbiavimą su savivaldos institucijomis ir įstaigomis, ten gyvenančiais bendruomenės nariais, buvo organizuoti policijos veiklos rezultatų ir artimiausių planų aptarimai.

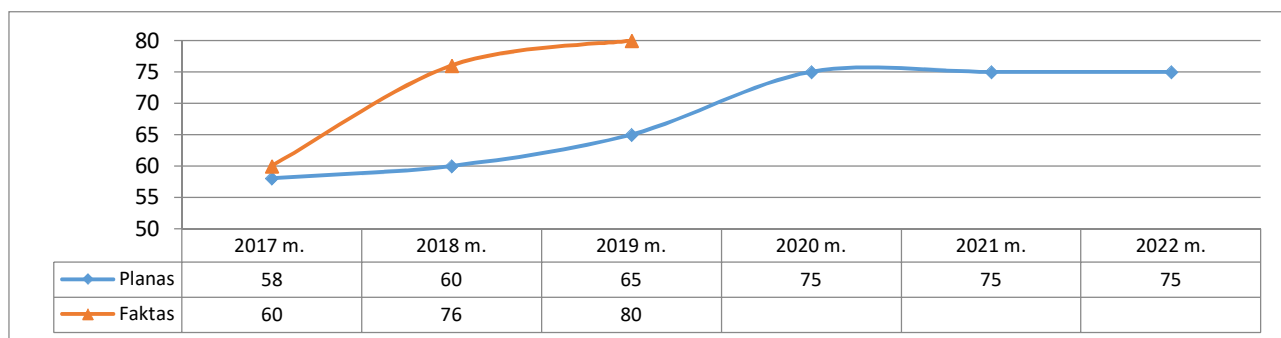
Lietuvos policijos generalinio komisaro 2019 m. gegužės 13 d. įsakymu pirmą kartą buvo patvirtintas Lietuvos policijos bendruomenės pareigūnų privalomų įgyvendinti bendrosios prevencijos veiklų kalendorius 2019 m. II–IV ketvirčiams. Kalendorius sudarė sąlygas efektyvesnei ir nuoseklesnei bendruomenės pareigūnų įgyvendinamai prevencinei veiklai vykdyti, ši veikla visoje Lietuvoje tapo standartizuota ir vienoda. Siekiant aukščiausio kokybės standarto, bendruomenės pareigūnų pagal kalendorių įgyvendinamoms veikloms Viešosios policijos valdybos Veiklos ir prevencijos skyrius rengia metodines rekomendacijas, pristatymus, vaizdinę medžiagą, todėl visoje Lietuvoje bendruomenėms pateikiamas vienodas kokybiškas produktas. Įgyvendinus Kalendoriuje numatytas veiklas, vertinami bendruomenės pareigūnų pasiekti rezultatai, visuomenei teikiama metodinė pagalba ir konsultacijos.

Sustiprinta rizikos asmenų kontrolė ir identifikuoti „karštieji taškai“

2019 m. daug dėmesio buvo skirta individualiai rizikos asmenų kontrolei ir situacijų prevencinei veiklai organizuoti vietose, pasižyminčiose didžiausiu pranešimų apie pažeidimus skaičiumi. Policijos įstaigos, atsižvelgdamos į nustatytus rizikos kriterijus, nustatė didžiausią rizikos laipsnį turinčius asmenis (4 728 asmenys), kuriems buvo taikyta 33 790 individualaus poveikio prevencinių priemonių (vidutiniškai 7 priemonės vienam asmeniui per metus).

Specializuoti kriminalinės policijos padaliniai nustatė didžiausią rizikos laipsnį turinčius asmenis, dominančius kriminalinę policiją (daugiau nei 1 308 asmenys). Dėl taikytų efektyvių prevencinių priemonių per metus iš šių asmenų nepadarė nusikalstamų veikų daugiau nei planuotas metinis rodiklis (70 proc.).

9 grafikas. Ikitaisminių tyrimų, susijusių su smurtu artimoje aplinkoje, atliktų ir per 48 val. perduotų prokuratūrai procesiniam sprendimui priimti, ar kurių metu kreiptasi dėl kardamosios priemonės įtariamajam paskyrimo, dalis, proc.

Duomenų šaltinis – Policijos registruojamų įvykių registro duomenys

Planinė rodiklio reikšmė pasiekta ir viršyta.

Užtikrinami nukentėjusiųjų nuo smurto artimoje aplinkoje teises, teikdami prioritetą jų saugumui, policijos pareigūnai siekia kuo greičiau pabaigti ikitaisminį tyrimą ir perduoti jį nagrinėti teismui, o kai dėl objektyvių priežasčių to neįmanoma padaryti – apsaugoti auką, skiriant įtariamajam atitinkamas kardomasias priemones. 2019 m. ikitaisminių tyrimų, susijusių su smurtu artimoje aplinkoje, atliktų ir per 48 valandas perduotų prokuratūrai procesiniam sprendimui priimti, ar kurių metu kreiptasi dėl kardamosios priemonės įtariamajam paskyrimo dalis sudarė 80 proc.

Gerėjo policijos pareigūnų aprūpinimas, didėjo jų darbo užmokestis

2019 m. policijos pareigūnų aprūpinimas priemonėmis pagal nustatytus standartus pasiekė 77 proc. Planuota 2019 m. reikšmė (83 proc.) nepasiekta dėl policijai 2019 m. biudžete sumažintų 928 tūkst. Eur asignavimų dėl vadinamojo 2018 metų pabaigos „išlaidavimo“.

2019 m. policijos pareigūnų vidutinis darbo užmokestis, palyginti su 2016 m., padidėjo 29,1 proc. ir pasiekė 1008 Eur (neto).

VALSTYBĖS SIENOS APSAUGOS STIPRINIMAS***Toliau buvo diegiamos ir atnaujinamos sienos stebėjimo sistemos prie ES išorės sienos (Lietuvos dalies), užtikrintas jų integralumas ir funkcionalumas***

Sienos stebėjimo sistema atnaujinta ir praplėsta Pagėgių pasienio rinktinės Kybartų pasienio užkardos ruože (prie sienos su Rusijos Federacija). 2019 m. pabaigoje moderniomis sienos stebėjimo technologijomis saugoma 56 proc. (apie 600 km) ES išorės sienos (Lietuvos dalies). Sienos stebėjimo sistemų diegimas bus tęsiamas ir 2020–2022 m. Atnaujinta Vilniaus pasienio rinktinės Lavoriškių pasienio užkardos sienos stebėjimo prie sienos su Baltarusijos Respublika. Padidėjo valstybės sienos pažeidimų išaiškinamumas, kai nustatyti pažeidimą padarę asmenys: 2019 m. tokių pažeidimų dalis sudarė 82,2 proc., t. y. 30 proc. daugiau nei 2016 m. (63,5 proc.). Palyginti su 2018 m., sulaikyta apie du kartus mažiau trečiųjų šalių piliečių, neteisėtai kirtusių Lietuvos saugomą ES išorės sieną. 2019 m. sulaikytų valstybės sienos pažeidėjų skaičius, palyginti su 2018 m., sumažėjo 20 proc., daugiau valstybės sienos pažeidėjų sulaikyta prie sienos su Rusijos Federacija (2018 m. – 26, 2019 m. – 55 pažeidėjai), tačiau tai susiję su neatsargiu valstybės sienos pažeidimu pramogaujant ar žvejojant iš valties pasienio vandenyse.

Stiprinama kova su tabako gaminių kontrabanda

Per paskutinius penkerius metus nustatytų kontrabandos ir neteisėto prekių gabenimo atvejų skaičius mažėjo, tačiau 2019 m. šis rodiklis išaugo 62 proc. Šiam augimui įtakos turėjo kontrabandos atvejų skaičiaus padidėjimas Lavoriškių pasienio kontrolės punkte, kuriame nuo 2019 m. rugsėjo 2 d. pradėtas taikyti integruotos sienos kontrolės modelis (*minėtame pasienio kontrolės punkte kontrabandos atvejų skaičius išaugo nuo 1 (2018 m.) iki 148 (2019 m.)*).

Sulaikytų tabako gaminių kiekis išaugo 13 proc. 2018 m. sulaikyta beveik 1,8 mln., 2019 m. – virš 2 mln. pakelių kontrabandinių tabako gaminių. Užkardytos žalos valstybei dydis (privaloma sumokėti mokesčių suma) – virš 5,8 mln. Eur (2018 m. – 4,9 mln. Eur), sulaikytų tabako gaminių vertė – beveik 6,6 mln. Eur (2018 m. – 5,6 mln. Eur).

Tęsiama Valstybės sienos apsaugos tarnybos darbo organizavimo bei struktūriniai pertvarkymai

Atsisakyta nebūdingos funkcijos – Ignalinos atominės elektrinės apsaugos funkcija perduota Viešojo saugumo tarnybai prie VRM (toliau – VST), įsteigti padaliniai migracijos kontrolės funkcijai užtikrinti, sujungtos dvi pasienio rinktinės, pertvarkyti specialiosios paskirties padaliniai, įsteigtas Karinio rengimo skyrius. Įvykdyti pertvarkymai 2019 m. sudarė galimybes efektyviau ir racionaliau planuoti ir panaudoti Valstybės sienos apsaugos tarnybai prie VRM (toliau – VSAT) skirtus valstybės biudžeto asignavimus, stiprinti veiklos padalinius, efektyvinti tarnybos organizacinę struktūrą, didinti VSAT statutinių valstybės tarnautojų motyvaciją.

Gerėjo pasieniečių aprūpinimas, didėjo jų darbo užmokestis

Pasieniečių, aprūpintų pagal nustatytus standartus, dalis 2019 m. padidėjo iki 75 proc. Siekiant padidinti pareigūnų informuotumą apie padėtį prie valstybės sienos, reagavimo į galimus valstybės sienos pažeidimus ar pažeidėjų sulaikymą galimybes, 2019 m. VSAT užkardos papildomai buvo aprūpintos nešiojamomis (žiūronais, termovizoriais, naktinio matymo prietaisais) ir mobiliomis (optoelektroninės įrangos komplektu ant visureigio bazės) sienos stebėjimo stiprinimui skirtomis bei reagavimo gebėjimus didinančiomis (transporto) priemonėmis.

2019 m. pareigūnų vidutinis darbo užmokestis, palyginti su 2016 m., padidėjo 36,5 proc. ir pasiekė 904 Eur (neto).

Gerėjo sulaikytų trečiųjų šalių piliečių ir prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo ir priėmimo sąlygos Užsieniečių registracijos centre (atitiktis– 85 proc.)

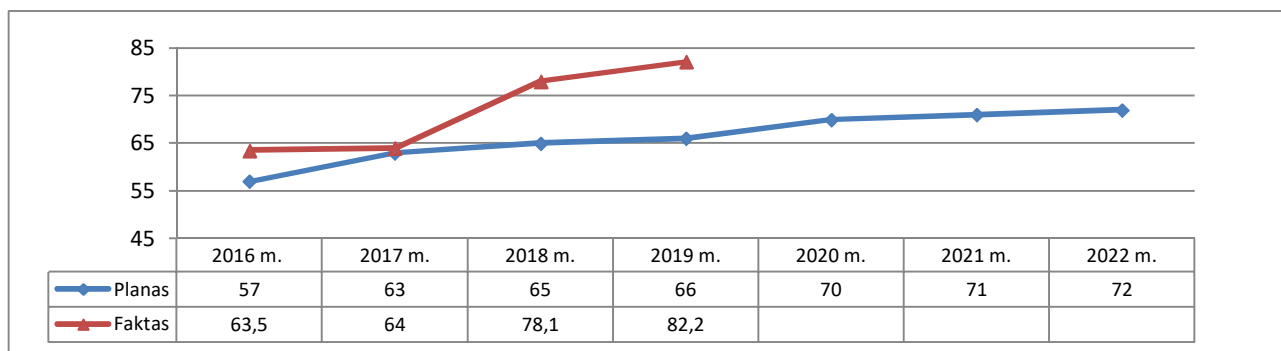
Siekiant gerinti sulaikytųjų trečiųjų šalių piliečių ir prieglobsčio prašytojų priėmimo ir apgyvendinimo sąlygas VSAT Užsieniečių registracijos centre buvo vykdomi projektai, finansuojami 2014–2020 metų Europos kaimynystės priemonės Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos bendradarbiavimo per sieną programos bei ES Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo (PMIF) 2014–2020 metų nacionalinės programos lėšomis. 2019 m. pradėti eksploatuoti objektai: pažeidžiamų prieglobsčio prašytojų bendrabutis (projekto vertė 655 tūkst. Eur) ir kontrolinis praėjimo punktas (projekto vertė 739 tūkst. Eur). 2019 m. atlikti gražinamų trečiųjų šalių piliečių bendrabučio remonto bei saugumo užtikrinimo darbai (projekto vertė 519 tūkst. Eur) ir prieglobsčio prašytojų bendrabučio remonto darbai (projekto vertė 136 tūkst. Eur).

Aktyviai plėtojama švietėjiška veikla

Vykdytos informacinės ir konsultacinės priemonės visuomenei, pasienio gyventojams, moksleiviams apie kontrabandos (šešėlinės ekonomikos) žalą valstybei.

Siekiant mokinius, pedagogus, jaunųjų pasieniečių būrelių narius supažindinti su pasieniečių darbu ir atskleisti apie kontrabandos (šešėlinės ekonomikos) daromą žalą valstybei apie pasekmes dėl įsitraukimo į nusikalstamą veiklą ir skatinant netoleranciją kontrabandai, suorganizuota virš 500 prevencinių, profesijos populiarinimo renginių, organizuota pažintinių ekskursijų į rinktinės saugomus valstybės sienos ruožus ir struktūrinius padalinius.

10 grafikas. R-01-06-01-01. Lietuvos Respublikos valstybės sienos kirtimo tvarkos pažeidimų, kai nustatytas pažeidimų padaręs asmuo, dalis, ne mažiau kaip, procentais

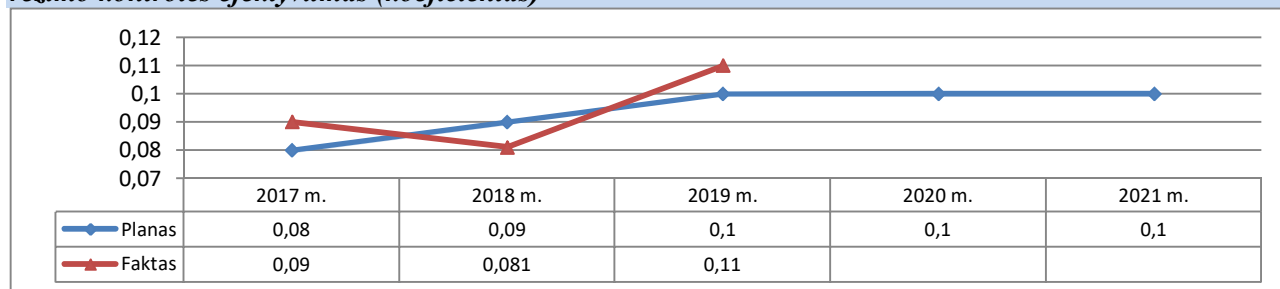
Duomenų šaltinis – Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos informacinės sistemos „Siena“ duomenys

Planinė rodiklio reikšmė pasiekta ir viršyta.

Siekiant padidinti pareigūnų informuotumą apie padėtį prie valstybės sienos, reagavimo į galimus valstybės sienos pažeidimus ar pažeidėjų sulaikymą galimybes, 2019 metais VSAT užkardos papildomai buvo aprūpintos nešiojamomis sienos stebėjimui stiprinti skirtomis bei reagavimo gebėjimus didinančiomis (transporto) priemonėmis.

Aktyviai bendradarbiauta su kaimyninių valstybių pasienio tarnybomis, siekiant operatyviai sulaikyti asmenis, neteisėtai kirtusius valstybės sieną.

11 grafikas. R-01-06-01-03. Patikrinimų kertant valstybės sieną ir pasienio kontrolės punktų teisinio režimo kontrolės efektyvumas (koeficientas)

Duomenų šaltinis: Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos informacinės sistemos „Siena“ duomenys

Planuota rodiklio reikšmė pasiekta ir viršyta.

Pasienio kontrolės veiklos efektyvumo kriterijus apskaičiuojamas vertinant pasienio kontrolės punktuose pasieniečių nustatytų administracinės teisės nusižengimų (užsieniečių atvykimo, buvimo ir vykimo per Lietuvos Respublikos teritoriją taisyklių, pasienio kontrolės punkto teisinio režimo) ir priimtų sprendimų dėl atsisakymo leisti atvykti į Lietuvos Respubliką procentinį santykį su valstybės sieną kirtusių (patikrintų) asmenų skaičiumi. Ataskaitiniu laikotarpiu pažeidimų išaiškinamumas pasienio kontrolės punktuose, palyginti su 2018 m., išaugo 35,4 proc., kai per valstybės sieną vykusių (patikrintų) asmenų skaičius išliko toks pat kaip 2018 m., todėl planinė rodiklio reikšmė buvo viršyta.

PRIEŠGAISRINĖ SAUGA IR GELBĖJIMO DARBAI, EKSTREMALŪJŲ SITUACIJŲ VALDYMAS

Sumažėjo gaisrų bei žuvusiųjų gaisruose asmenų skaičius

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM (toliau – PAGD) duomenimis, 2019 m. Lietuvoje kilo 11 509 gaisrai, kurių metu žuvo 70 žmonių, vaikų žūčių pavyko išvengti, 164 gyventojai patyrė traumas. Palyginti su 2018 m., gaisrų sumažėjo 2,9 proc., o gaisruose žuvusiųjų žmonių sumažėjo 18,6 proc. Tai mažiausias gaisruose žuvusių žmonių skaičius per 37 metus, o per pastaruosius dešimt metų Lietuvoje žuvusiųjų gaisruose skaičius sumažėjo beveik 3 kartus, 2009 m. žuvo 203 žmonės.

2019 m. gaisrų metu ugniagesiai išgelbėjo 147 gyventojus, iš jų 11 vaikų (2018 m. – 138, iš jų 14 vaikų). Išgelbėtų gaisruose žmonių skaičius padidėjo 6,5 proc., palyginti su 2018 m.

2019 m. Lietuvoje kilo 5 gaisrai, kuriuose žuvo po 2 šalies gyventojus, o gaisrų, kuriu metu žūsta 3 ir daugiau žmonių, pavyko išvengti.

Gaisrų gesinimas 2019 m. sudarė 49 proc., o gelbėjimo darbai – 51 proc. visų atliktų darbų. Analizuojant gaisrų gesinimo ir gelbėjimo darbų apimtį dinamika pažymėtina, kad 2019 m. atliktų gelbėjimo darbų ir kilusių gaisrų gesinimo darbų apimtį beveik vienoda. Palyginti su 2014–2018 m. atliktų gelbėjimo darbų vidurkiu (10 333), pernai jų buvo atlikta 16 proc. daugiau. Gaisrų pernai kilo 1,6 proc. daugiau nei pastarųjų penkerių metų vidurkis (11 325 gaisrai).

Gerėjo priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų pareigūnų aprūpinimas, didėjo jų darbo užmokestis

2019 m. buvo įsigyti 35 hidraulinės gelbėjimo įrangos komplektai, 25 plaukiko gelbėtojo komplektai, 20 pneumatinės gelbėjimo įrangos komplektų, 32 pripučiamų gelbėjimo oro pagalvių komplektai, 40 teigiamo slėgio oro ventiliatorių komplektų. Taip pat buvo įsigyti 995 apsauginių ugniagesių kostiumų komplektai, 3 016 porų ugniagesio pirštinių, 1 037 poros pirštinių, skirtų gelbėjimo darbams, 1 051 pora ugniagesių batų, 124 šalmai ir 2 088 pošalmai. Ugniagesių gelbėtojų, aprūpintų pagal nustatytus standartus, dalis 2019 m. siekė 70 proc.

2019 m. pareigūnų vidutinis darbo užmokestis, palyginus su 2016 m., padidėjo 34,7 proc. ir pasiekė 884 Eur (neto).

Didelis dėmesys buvo skiriamas ekstremaliųjų situacijų suvaldymui

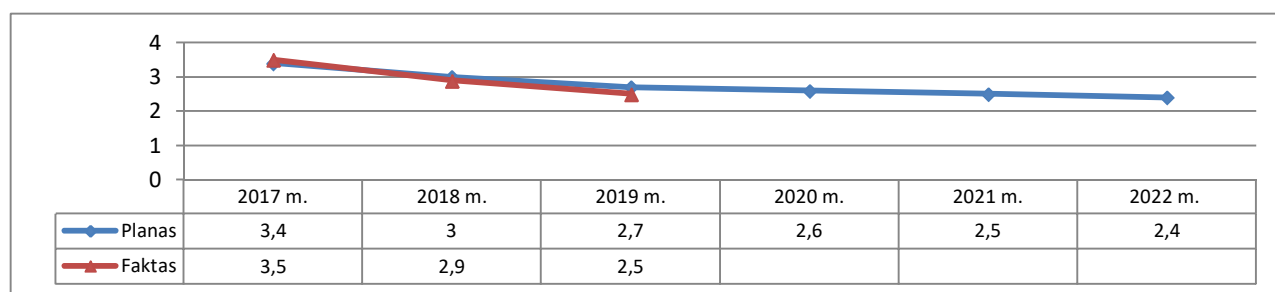
2019 m. šalyje užregistruota: 722 ekstremalioji įvykiai ir 13 ekstremaliųjų situacijų (1 valstybės lygio ir 12 savivaldybių lygio). Paminėtina, kad nuo 2017 m. gruodžio 30 d. paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos dalyje, Vilniaus piliavietės, vadinamos

Gedimino kalnu, Pilies kalnu, Aukštutine ir Žemutine pilimi, teritorijoje, kuri neatšaukta iki šiol. Didžiausią pavojų 2019 m. kėlė stichinė sausra, kuri sukėlė žemės ūkio augalų žūtį, padarė didelę žalą ūkininkams (ekstremaliąją situaciją paskelbė 6 šalies savivaldybės), buvo paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija. Savivaldybės lygio ekstremaliosios situacijos kilo dėl gaisro sukeltos oro taršos (įmonės „Ekologistika“ padangų gaisras Alytuje), neišvalytų nuotekų patekimo į upę, eismo nutraukimo, pastato konstrukcijų pažeidimo, durpyno gaisro ir jau minėtos sausros padarinių.

Stiprinama gaisrinės saugos prevencinė veikla

Siekiant mažinti gaisrų ir juose žūstančių žmonių skaičių, vyko akcija „Gyvenkime saugiai“. Gyventojai buvo supažindinami su saugiu elgesiu buityje, suteikta visapusiška informacija priešgaisrinės saugos klausimais. Akcijos metu buvo įrengti 5 593 autonominiai dūmų signalizatoriai. Saugūs elgesio buityje įgūdžiai formuojasi jau vaikystėje. Siekiant apsaugoti moksleivius nuo tykančių pavojų gyvenamojoje aplinkoje, organizuota akcija „Būk saugus, mokiny“. Jos metu vyko susitikimai su 1 580 bendrojo ugdymo mokyklų moksleivių, kuriuose dalyvavo 31 703 mokiniai. Akcijos dalyviai buvo supažindinti su saugaus elgesio taisyklėmis buityje ir gamtoje, paaiškinama, kaip išvengti gaisro ir kaip elgtis jam kilus.

12 grafikas. Gaisruose žuvusių asmenų skaičius, tenkantis 100 tūkst. gyventojų, ne daugiau kaip.

Duomenų šaltinis: Vidaus reikalų ministerijos duomenys

Siektina reikšmė – mažėjanti.

Planinė rodiklio reikšmė pasiekta.

Pasiektai rodiklio reikšmei įtakos turėjo teisėkūros priemonės ir organizuotos prevencinės akcijos. Departamentas organizavo akcijas „Gyvenkime saugiai“ ir „Būk saugus, mokiny“. Akcijų metu aplankyti virš 114 tūkst. gyventojų būstų, gyventojai buvo supažindinami su saugiu elgesiu buityje, suteikta visapusiška informacija priešgaisrinės saugos klausimais. Taip pat žuvusių asmenų skaičiaus mažėjimui įtakos turėjo dūmų detektorių įrengimas gyvenamuosiuose būstuose.

REAGAVIMAS Į PAGALBOS SKAMBUČIUS SKUBIOSIOS PAGALBOS TELEFONO NUMERIU 112

Pagerėjo paslaugų teikimo kokybė skubiosios pagalbos numeriu 112.

Trejus metus iš eilės Bendrajame pagalbos centre (toliau – BPC) fiksuotas labai panašus tiek užregistruotų, tiek ir atsakytų skambučių skubiosios pagalbos tarnybų numeriu 112 bei užregistruotų pagalbos pranešimų skaičius. 2019 m. buvo užregistruota 2 478 440 (2018 m. – 2 486 858) skambučių, iš jų atsakyta į 2 139 421 (2018 m. – 2 137 253) pagalbos skambutį, registruoti ir pagalbos tarnyboms perduoti 981 504 (2018 m. – 975 906) pranešimai apie įvykius.

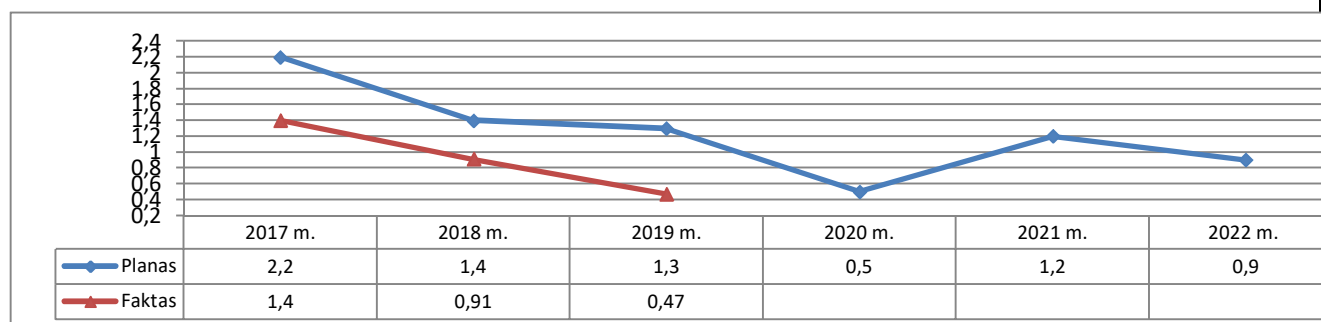
Penkerius metus iš eilės fiksuojami vis geresni BPC atsiliepimo ir reagavimo į skambučius statistiniai rodikliai. Vidutinis atsiliepimo laikas 2019 m. siekė 4 sekundes (palyginimui: 2018 m. – 5, 2015 m. – 7), o greičiau nei per 8 sekundes buvo atsiliapiama į 90,2 proc. skambučių (2018 m. 85,7 proc., o 2015 m. – 74 proc.). Taip pat mažėja ir „prarastų“ skambučių (kurių skambinimo trukmė ilgesnė nei 5 sekundės ir nebuvo spėta atsiliiepti) dalis nuo bendro registruojamo skambučių skaičiaus (2019 m. – 1 proc., 2018 m. – 1,9 proc., 2015 m. – 5 proc.). Taip pat sumažėjo neatsakytų (prarastų) skubios pagalbos telefono numeriu 112 skambučių skaičius, kai skambinimo laikas viršija 10 sekundžių, proc. (2019 m. – 0,47 proc., 2018 m. – 1 proc., 2017 – 1,4 proc.).

Vidutinis skambučius aptarnaujančių operatorių skaičius beveik nepakito, t. y. 153 darbuotojai (2018 m. – 155). Kiekvienam iš jų vidutiniškai teko atsakyti į daugiau kaip 12,8 tūkst. skambučių, o per 12 valandų pamainą vidutiniškai atsakyti į 117 skambučių.

Išlaikyti aukšti operatyviojo priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų valdymo kokybės rodikliai, t. y. pajėgų aliarmavimo laikas ne ilgiau kaip per 1 min. sudarė 92 proc. visų atvejų, kaip ir 2018 m.

Gyventojai labai gerai atsiliepia apie Bendrojo pagalbos centro veiklą. 2019 m. apklausos duomenimis net 85 proc. besikreipusių skubios pagalbos telefonu 112 teigiamai vertina BPC darbą.

13 grafikas. R-01-05-01-06. Neatsakytų (prarastų) skubios pagalbos telefono numeriu 112 skambučių dalis nuo bendro registruotų skambučių skaičiaus, kai skambinimo laikas viršija 10 sekundžių, proc.

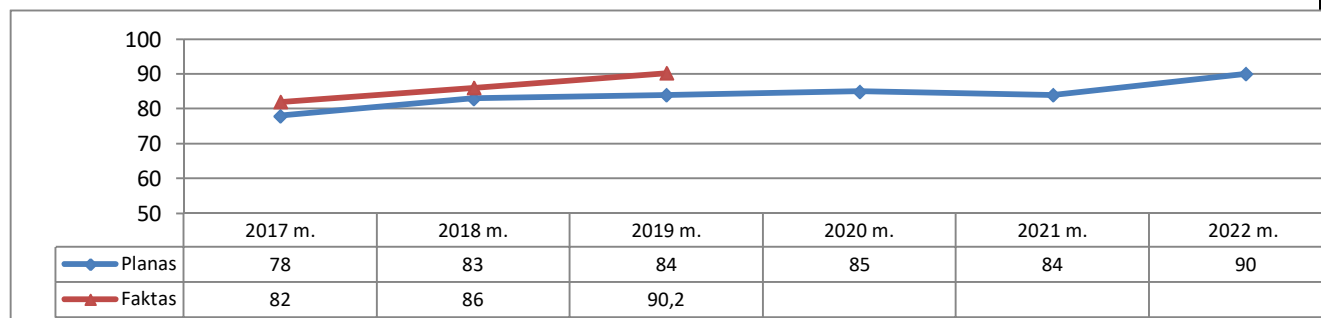
Duomenų šaltinis: Vidaus reikalų ministerijos duomenys

Siektina rodiklio reikšmė – **mažėjanti**.

Planinė rodiklio reikšmė pasiekta ir viršyta.

Pasiektai rodiklio reikšmei įtakos turėjo įgyvendintos priemonės BPC darbuotojų kaitai mažinti ir jų gebėjimams stiprinti: padidintas BPC operatorių finansinis motyvavimas; įdiegtas patobulintas BPC veiklos procesų, procedūrų bei instrukcijų rinkinys.

14 grafikas. R-01-05-01-07. Skubios pagalbos skambučių, į kuriuos Bendrajame pagalbos centre atsiliepta ne ilgiau kaip per 8 sekundes, dalis, proc.

Duomenų šaltinis: Vidaus reikalų ministerijos duomenys

Siektina reikšmė – **didėjanti**.

Planinė rodiklio reikšmė pasiekta ir viršyta.

Geresni statistiniai rodikliai siejami su trečiais metais nusistovėjusiu gaunamų skambučių skaičiumi bei skambučius priimančių operatorių skaičiumi, dideliu dėmesiu skiriamu BPC operatorių profesiniam pasirengimui kokybiškai ir operatyviai priimti skubios pagalbos prašymus ir juos pateikti atitinkamoms pagalbos tarnyboms, taip pat su taikomomis finansinio motyvavimo priemonėmis.

NUSIKALSTAMŲ VEIKŲ FINANSŲ SISTEMAI ATSKLEIDIMAS IR TYRIMAS

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie VRM (toliau – FNTP) prioritetas 2019 m. buvo sutelktas į kriminalinės žvalgybos pozicijų stiprinimą, pridėtinės vertės mokesčio sukčiavimo ir kitų sunkių, sudėtingų, organizuotų nusikaltimų grupuočių daromų nusikaltimų atskleidimą ir greitą

ištyrimą, veiksmingą ES ir kitų užsienio valstybių finansinės paramos lėšų apsaugą nuo neteisėto gavimo ir panaudojimo, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimo, taip pat į kovą su šešėline ekonomika. Buvo stiprinama kova su organizuotu nusikalstamumu, dėmesį skiriant nusikalstamų grupuočių ekonominio pagrindo sunaikinimui. Didelis dėmesys buvo skiriamas teisėkūros iniciatyvoms ir tarpinstituciniam bendradarbiavimui vystyti.

2019 m. nustatytos plataus masto tarptautinės, gerai organizuotos PVM sukčiavimo schemas, kuriomis siekta išvengti PVM, rinkoje realizuojant didelę paklausą turinčias prekes: degalus, mobiliuosius telefonus, buitinę techniką, cukrų, aliejų, statybines medžiagas, teikiant pervežimo ir kitas paslaugas. Atliekant sunkių nusikalstamų veikų tyrimą vis dažniau susiduriama su gerai organizuotais, tarptautiniu mastu nusikalstamas veiklas vykdančiais asmenimis. Nusikaltėliai vis išradingiau naudojami sparčiais ryšiais, dideliu judrumu ir skubiais finansiniais sandoriais. Jie savo nusikalstamai veikai vykdyti naudoja vis didesnę skirtingų ir įvairesnių valstybių juridinių asmenų skaičių, kas labai apsunkina nusikalstamos veikos atsekamumą bei tokios veikos įrodymų surinkimą. FNTT pareigūnai, atskleidžiantys keliose valstybėse sukurtas sudėtingas finansines machinacijas, už profesionalumą ir kompetenciją sulaukia pagyrimų iš užsienio valstybių partnerių.

Nusikalstamų veikų žinybinio registro duomenimis, 2019 m. FNTT užregistravo 875 nusikalstamas veikas (2018 m. – 821), ištyrė 555 nusikalstamas veikas (2018 m. – 577). Ištirta 45,5 proc. visų užregistruotų nusikalstamų veikų (2018 m. – 50,5 proc.). 2019 m. FNTT tyrėjai išaiškino daugiau kaip 21,5 mln. Eur nuslėptų mokesčių, laikinai apribojo teisę į daugiau kaip 34,9 mln. Eur vertės nuosavybę.

2019 m. FNTT baigtuose (perduodant į teismą ir nutraukiant pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 38 ir 40 straipsnius) 259 tyrimuose (2018 m. – 271) nustatyta nusikalstama veika padaryta žala viršija 28,4 mln. Eur (2018 m. – virš 98,8 mln. Eur). Šiuose tyrimuose atlyginta daugiau kaip 4,9 mln. Eur (2018 m. – daugiau kaip 2,1 mln. Eur) žala ir laikinai apribota teisė į daugiau kaip 5,4 mln. Eur (2018 m. – daugiau kaip 9,6 mln. Eur) vertės nuosavybę, įtarimai pareikšti 355 fiziniams asmenims (2018 m. – 358) ir 29 juridiniams asmenims (2018 m. – 29). Taip pat virš 681 tūkst. Eur prokuroro nutarimu buvo pripažinti kaip bešeimininkiai ir pervesti į valstybės biudžetą.

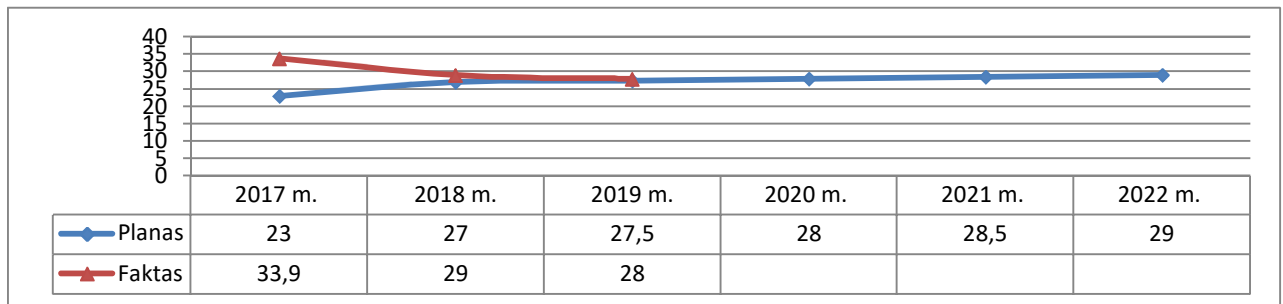
Įgyvendinant pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemones, per ataskaitinį laikotarpį FNTT gavo 1 501 pranešimą apie įtartinas pinigines operacijas (2018 m. – 1368). Atlikus analizę, FNTT padaliniais ir kitoms institucijoms tolesniam tyrimui atlikti išsiųsti 287 pranešimai apie įtartinas ar neįprastas finansines operacijas (2018 m. – 240), iš kurių: FNTT padaliniais – 87, Valstybinei mokesčių inspekcijai – 83, kitoms teisėsaugos institucijoms – 77, užsienio finansinės žvalgybos padaliniais – 40 pranešimų. Dėl pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimo buvo patikrintos 23 finansų įstaigos ir kiti subjektai. Nustatyti 5 pažeidimai (2018 m. – 15), jų pagrindu surašyti 5 administracinių nusižengimų protokolai pagal Administracinių nusižengimų kodekso 198 straipsnį „Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemonių įgyvendinimo tvarkos pažeidimas“ (2018 m. – 15). Bendra sumokėtų ir išieškotų baudų suma beveik 7,6 tūkst. Eur. Aktyviai bendradarbiauta su užsienio finansinės žvalgybos padaliniais: 2019 m. išsiųsti 357 (2018 m – 351) paklausimai į užsienio finansinės žvalgybos padalinius ir kitas institucijas, 562 (2018 m – 345) paklausimai buvo gauti iš užsienio finansinės žvalgybos padalinių ir kitų institucijų. 2019 m., nustačius įtartinas pinigines operacijas kredito įstaigose, sustabdytos lėšos sąskaitose įvairia valiuta sudarė daugiau kaip 37 mln. Eur (2018 m. – 27 mln. Eur), buvo apribotos nuosavybės teisės į turtą (įvairia valiuta) daugiau kaip 7 mln. Eur (2018 m. – 8 mln. Eur).

Gerėjo Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos pareigūnų aprūpinimas, didėjo jų darbo užmokestis

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos pareigūnų, aprūpintų pagal nustatytus standartus, dalis 2019 m. padidėjo iki 90 proc.

2019 m. pareigūnų vidutinis darbo užmokestis, palyginus su 2016 m., padidėjo 34,8 proc. ir pasiekė 1326 Eur (*neto*).

15 grafikas. R-01-09-01-02 Atskleistų mokesčio pobūdžio nusikalstamų veikų metu valstybei padarytos ir užkardytos žalos dydis, ne mažiau kaip, mln. Eur

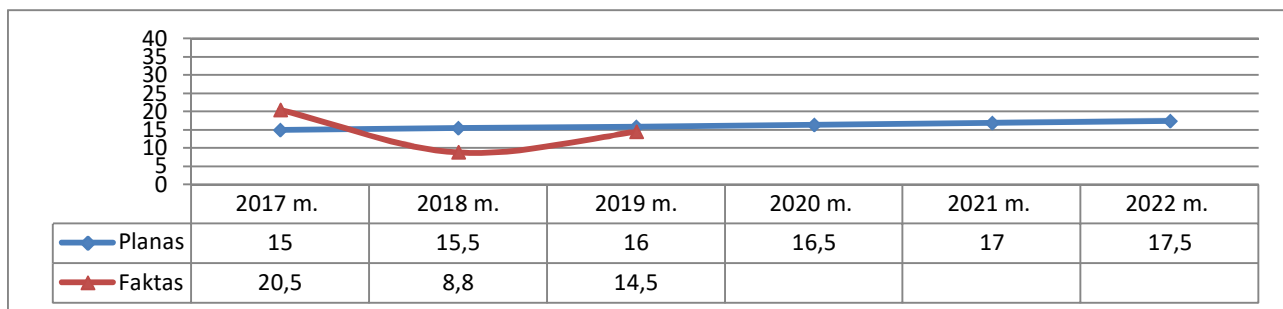

Duomenų šaltinis: Vidaus reikalų ministerijos duomenys

Planinė rodiklio reikšmė pasiekta.

Ivykdymo procentas – 101,8. 2019 m. kriminalinės žvalgybos tyrimai buvo atlikti operatyviai, per maksimaliai trumpą laiką, per kurį tiriamo asmens ar grupės asmenų veiksmuose nustačius nusikalstamos veikos požymius teisės aktų nustatyta tvarka buvo pradėti ikiteisminiai tyrimai. Taip pat buvo maksimaliai išnaudoti analitiniai FNTT gebėjimai, nukreipti į sunkių, didelę žalą biudžetui darančių nusikaltimų atskleidimą, kurie tiesiogiai nulėmė pasiektą rezultatą.

16 grafikas. R-01-09-01-03. Išaiškinta neteisėtai gautos ir pasikėsintos gauti ES finansinės paramos lėšų suma, ne mažiau kaip, mln. Eur

Duomenų šaltinis: Vidaus reikalų ministerijos duomenys

Planinė rodiklio reikšmė nevisiškai pasiekta.

Ivykdymo procentas – 90,6. Viena iš priežasčių, kad ši rezultato kriterijaus planuota reikšmė nebuvo pilnai pasiekta, yra ta, kad tyrimai yra didelės apimties ir dažnai trunka ne vienus metus, todėl ir tyrimų metu išaiškinta neteisėtai gautos ir pasikėsintos gauti ES finansinės paramos lėšų suma gali būti nustatyta praėjusiais ar kitais kalendoriniais metais. Taip pat įtakos turėjo ir tai, kad 2019 m. sumažėjo gautų iš ES paramą administruojančių institucijų pranešimų apie galimus pažeidimus skaičius, kas liudija didėjantį ES lėšomis įgyvendinamų projektų skaidrumą.

UŽTIKRINTAS SAUGOMŲ ASMENŲ IR OBJEKTŲ SAUGUMAS

Saugomų asmenų ir objektų saugumo užtikrinimas

Vadovybės apsaugos departamentas prie VRM (toliau – VAD) didelį dėmesį skyrė galimų grėsmių saugomiems asmenims prevencijai ir užkardymui. Nuolat saugomų asmenų saugumas buvo užtikrintas 1 217 jų lankytų objektų ir 62 vizitų į užsienio šalis metu. VAD Kriminalinės žvalgybos valdybos pareigūnai vykstant saugomiems asmenims į kitas valstybes atliko 55 grėsmės vertinimus, kurių metu įvardijo galimus grėsmės šaltinius, jų pasireiškimo tikimybę ir neigiamų pasekmių atsiradimo rizikos sumažinimo rekomendacijas.

VAD užtikrino užsienio valstybių vadovų saugumą jiems lankantis Lietuvoje ir prisidėjo prie gerų tarpvalstybinių santykių stiprinimo, Lietuvos, kaip patikimos partnerės, įvaizdžio palaikymo ir Lietuvos nacionalinio saugumo. Visų Lietuvos Respublikos oficialių svečių vizitų metu jų lankomuose objektuose buvo įvestas specialus režimas. Siekiant efektyviai atlikti pavestas funkcijas, užsienio šalių svečių vizitų, renginių metu buvo parengtos 34 naujos ar papildytos galiojančios leidimų

sistemos. Oficialių svečių lankytose objektuose 240 kartų buvo atliktos papildomos ginklų ir sprogmenų paieškos. Į Lietuvą 2019 m. su oficialiais vizitais atvyko Ukrainos Prezidentas V. Zelenskis, Kanados Generalinė Gubernatorė J. Payette, Indijos Respublikos viceprezidentas V. Naidu, Korėjos Respublikos Nacionalinės Asamblėjos Pirmininkas M. Heesangas.

Kriminalinės žvalgybos veikla, mažinant rizikos veiksnius dėl galimų išpuolių prieš saugomus asmenis

Vykdamas persekiojimo, smurtinių išpuolių prevenciją, 2019 m. nustatyti 146 pavieniai asmenys, pasižymintys susirūpinimą keliančia komunikacija bei galima destruktivaus elgesio su saugomais asmenimis rizika. Atlikti 159 pavienių asmenų smurtinio išpuolio grėsmės vertinimai. Vertinimų skaičius didesnis nei nustatytų asmenų skaičius, nes kai kurie asmenys komunikavo pakartotinai ir buvo tikslinga atlikti papildomą grėsmės vertinimą. Taip pat pakartotiniai grėsmės vertinimai atliekami siekiant įvertinti grėsmės valdymo priemonių efektyvumą, kai nustatytas aukštas ar vidutinis susirūpinimo lygis.

Atnaujintos ir modernizuotos fizinės ir elektroninės apsaugos sistemos

Siekiant sukurti saugią aplinką visuomenei ir gerinant VAD pareigūnų darbo sąlygas ir galimybes, diegiamos naujausios ir moderniausios apsaugos sistemos. Tai reikšmingas žingsnis link pagrindinių šalies įstaigų saugumo užtikrinimo. Naujų sistemų modernizavimas svarbus ir visuomenei, nes VAD atsiveria galimybės efektyviau vykdyti prevencinę veiklą saugomuose objektuose, jų prieigose, taip sėkmingiau užtikrinant viešąjį saugumą, kuris, atsižvelgus į šiuolaikinio terorizmo grėsmes, jo mastą, naujai atsirandančias formas, yra vis svarbesnis.

2019 m. buvo toliau sėkmingai įgyvendinamas investicijų projektas „Apsaugos sistemų įrengimas ir modernizavimas Vadovybės apsaugos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos saugomuose objektuose“. Projekto įgyvendinimo metu buvo atnaujinamos ir (arba) diegiamos naujos apsaugos sistemos LRV, LRS ir Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos rūmuose. Sustiprintos ir atnaujintos fizinės, ir elektroninės apsaugos sistemos bei įranga, informacijos apsaugos įranga bei priemonės:

- Įsigytas, įrengtas ir naudojamas mobilus apsaugos postas, kuriame įrengtos VAD apsaugos pareigūnų darbo vietos bei moderniausia apsaugos technika, būtina užtikrinant VAD saugomų asmenų saugumą, šiems išvykus iš darbo ar gyvenamosios vietos į kitus miestus.

- LRV rūmuose įrengta efektyvi kompiuterizuota automatinė dugno patikros įranga, leidžianti pareigūnams nustatyti bandymus įvežti į saugomą objektą draudžiamus daiktus ar medžiagas, taip pat modernizuota veidų atpažinimo ir pavojaus signalų perdavimo sistemos.

- Modernizuota prezidentūros vaizdo stebėjimo sistema. Atliekant modernizaciją, analoginės vaizdo stebėjimo kameros keičiamos į naujoviškas skaitmenines vaizdo kameras, užtikrinančias ir leidžiančias saugomų objektų apsaugos pareigūnams naudoti intelektualius įrankius, sumažinančius žmogiškosios klaidos tikimybę ir padidinančias sistemos bei apsaugos efektyvumą.

Atnaujinta LRS bagažo patikros įranga, su kuria galima efektyviau aptikti draudžiamus įnešti į VAD saugomus objektus daiktus.

- Lietuvos Respublikos Prezidentės D. Grybauskaitės gyvenamojoje vietoje įrengtos visos svarbiausios techninės ir elektroninės apsaugos priemonės, padedančios užtikrinti VAD taikomų apsaugos standartų vykdymą (vaizdo stebėjimo sistema, perimetro apsaugos sistema, apsaugos nuo bepiločių orlaivių įranga ir kitos apsaugos sistemos).

- Visuose saugomuose objektuose atnaujinta ir išplėsta Saugomų objektų praėjimo kontrolės informacinės sistemos (toliau – SOPKIS) įranga, įsigyta ir įrengta bepiločių orlaivių neutralizavimo įranga. SOPKIS plėtimas ir modernizavimas leidžia efektyviau kontroliuoti ir valdyti nepageidaujamų asmenų neteisėto patekimo į saugomus objektus bandymus, bepiločių orlaivių neutralizavimo įranga būtina, įvertinant bepiločių orlaivių keliamas grėsmes (galimą sprogmenų ir (arba) ginklų gabenimą, nepageidaujamų daiktų gabenimą, neteisėtą informacijos rinkimą ir pan.).

VAD daug dėmesio skyrė bepiločių orlaivių keliamai grėsmei analizuoti ir efektyvių priemonių, kurios padėtų sumažinti jų galimą padaryti žalą, ieškojimui. Bendradarbiaujant su kitomis šalimis akivaizdu, kad Lietuva apsaugojimo nuo bepiločių orlaivių srityje yra pakankamai pažengusi. Vokietijoje 2019 m. gegužės 28–29 d. Europos svarbių asmenų apsaugos tarnybų tinklas organizavo

konferencija, skirtą apsaugos priemonėms nuo bepiločių orlaivių aptarti. Pristatytos kitose šalyse prieš bepiločius orlaivius naudojamos stacionarios ir mobilios sistemos, kurios padeda užkardyti grėsmes, kylančias saugomiems asmenims ir objektams. Kriminalinės žvalgybos valdybos pareigūnė skaitė pranešimą šioje konferencijoje.

Gerėjo Vadovybės apsaugos departamento pareigūnų aprūpinimas, didėjo jų darbo užmokestis

Vadovybės apsaugos departamento (toliau – departamentas) pareigūnų, aprūpintų pagal nustatytus standartus, dalis 2019 m. padidėjo iki 90 proc. Vadovybės apsaugos departamentas peržiūrėjo naudojamos ekipuotės aprašą ir taikomą pareigūnų aprūpinimo standartą. Atsižvelgiant į departamento struktūrinių padalinių poreikius ir tinkamam funkcijų atlikimui reikalingas priemones, buvo patvirtintas atnaujintas departamento pareigūnų ekipuotės naudojimo tvarkos aprašas ir pareigūnų bei struktūrinių padalinių aprūpinimo standartas. Tai leis efektyviau panaudoti departamento pirkimams skiriamas lėšas ir užtikrinti tinkamą pareigūnų aprūpinimą šiuolaikinėmis ir moderniomis darbo priemonėmis.

2019 m. pareigūnų vidutinis darbo užmokestis, palyginti su 2016 m., padidėjo 52,4 proc. ir pasiekė 1349 Eur (*neto*).

UŽTIKRINTA SVARBIŲ VALSTYBĖS OBJEKTŲ APSAUGA IR SUIMTŪJŲ, NUTEISTŪJŲ KONVOJAVIMAS

Viešojo saugumo tarnyba prie VRM (toliau – VST) užtikrina svarbių valstybės objektų pagal LRV patvirtintą sąrašą apsaugą, vykdė sulaikytųjų, suimtųjų ir nuteistųjų konvojavimą bei ekstradiciją.

2019 m. VST pareigūnai padėjo užtikrinti viešąją tvarką, žmonių ir eismo saugumą Lietuvoje vykusių renginių metu, VST pajėgos periodiškai vykdė prevencinę veiklą Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos laisvės atėmimo vietose ir užkirto kelią galimiems nuteistųjų asmenų neteisėtiems veiksams, keliantiems pavojų žmogaus sveikatai, gyvybei bei turtui, esant vidaus tvarkos pažeidimų laisvės atėmimo vietose. Įgyvendinant Lukiškių tardymo izoliatoriaus-kalėjimo perkėlimą, VST pareigūnai užtikrino čia kalinčių nuteistųjų pervežimą į kitas įkalinimo įstaigas. 2019 m. 203 VST pareigūnai 6 kartus vykdė dingusių be žinios asmenų paiešką.

2019 m. įvykdyti 3 684 konvojai, kurių metu konvojuoti 28 767 konvojuojamieji asmenys. Įvykdytos 4 ekstradicijos. Organizuotos bendros taktinės pratybos „Grėsmių konvojavimo metu užkardymas ir prevencija“.

Užtikrinta šių svarbių valstybės objektų apsauga: Lietuvos oro uosto Vilniaus, Kauno ir Palangos filialuose, VRM, Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijoje (toliau – URM), AB „Klaipėdos nafta“ Subačiaus kuro bazėje, Kauno Algirdo Brazausko hidroelektrinėje, Kruonio hidroakumuliacinėje elektrinėje, AB „Klaipėdos nafta“ suskystintųjų gamtinių dujų terminale, Signatarų namuose (iki 2019 m. lapkričio 15 d.) ir Ignalinos atominėje elektrinėje ir jos teritorijoje esančiuose objektuose (nuo 2019 m. spalio 1 d.).

Gerėjo Viešojo saugumo tarnybos pareigūnų aprūpinimas, didėjo jų darbo užmokestis

2019 m. VST aprūpinimas pagal nustatytus standartus pasiekė 85 proc. 2019 m., atsižvelgiant į stabilų veiklos finansavimą, buvo sustiprinta VST specialioji parengtis: atnaujinta (įsigyta) NATO standartus atitinkanti ginkluotė, įsigyta specialiųjų ir asmens apsaugos priemonių, užtikrinančių pareigūnų saugumą. VST pareigūnai buvo aprūpinami naujo pavyzdžio tarnybine uniforma. Sustiprinta specialioji ir kovinė parengtis, taip padidinant visuomenės saugumą ir užtikrinant pajėgų pasirengimą valstybės ginkluotai gynybai – buvo įsigytos 2 specialiosios paskirties šarvuotos transporto priemonės. Tai pagrindinė priemonė, užtikrinant plataus profilio ir įvairaus pobūdžio VST vykdomų užduočių ir operacijų veiksmingumą. 2019 m. pasirašyta sutartis dėl dviejų specialiosios paskirties šarvuotų transporto priemonių įsigijimo.

2019 m. pareigūnų vidutinis darbo užmokestis, palyginus su 2016 m., padidėjo 32,8 proc. ir pasiekė 936 Eur (*neto*).

INFORMACINIŲ IŠTEKLIŲ SAUGOS UŽTIKRINIMAS, AUKŠTESNĖ INFORMACINIŲ IR TELEKOMUNIKACINIŲ TECHNOLOGIJŲ PASLAUGŲ TEIKIMO BRANDA

Atsižvelgiant į pasaulines kibernetinių incidentų didėjimo tendencijas ir duomenų apsaugai keliamus vis aukštesnius reikalavimus Informatikos ir ryšių departamente prie VRM (toliau – IRD) 2019 m. įdiegta informacijos saugos valdymo sistema (ISVS), gautas sertifikatas, patvirtinantis IRD informacijos saugumo valdymo sistemos atitiktį standartui ISO/IEC 27001:2013. Sertifikavimo sritis – informacinių ir telekomunikacinių technologijų paslaugų teikimas.

2019 m. pradėti vykdyti projektai įtraukti į LRV strateginių projektų portfelį. Bus sukurta bendra dokumentų valdymo sistema, sudarysianti sąlygas naudoti standartizuotas ir efektyvias dokumentų valdymo ir veiklos organizavimo procedūras įstaigose. Taip pat bus kuriama bendra valstybės įstaigų personalo administravimo informacinė sistema. Pateiktas pasiūlymas į LRV strateginių projektų portfelį įtraukti naują programą „Naujos Europos Sąjungos informacinių sistemų architektūros įgyvendinimas“, kuriame numatoma, įgyvendinant ES reglamentus, naudojant informacines sistemas, sustiprinti sienų valdymą ir vidaus saugumą.

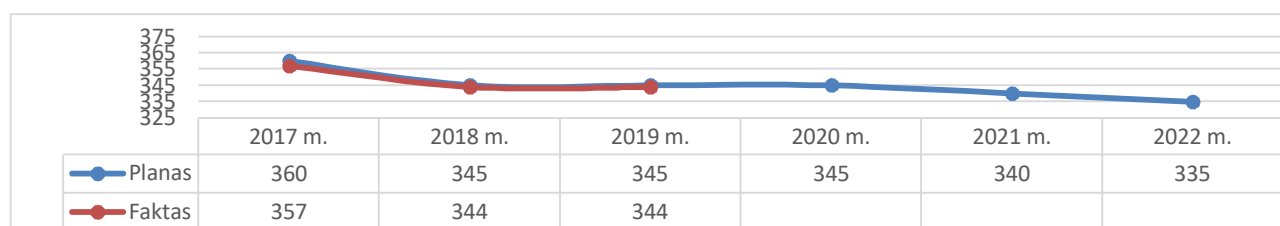
Modernizuotas Lietuvos viešo saugumo ir pagalbos tarnybų skaitmeninio mobiliojo radijo ryšio tinklas, siekiant užtikrinti šio tinklo, kaip bendro viešo saugumo ir pagalbos tarnybų radijo ryšio tinklo, naudojimą, saugą ir nepertraukiamą veikimą.

Pradėtas vykdyti investicijų projektas „Vidaus reikalų registrų ir informacinių sistemų modernizavimas siekiant įgyvendinti asmens duomenų apsaugos reformą“, kuriuo siekiama užtikrinti asmens duomenų tvarkymo atitiktį ES teisės aktuose nustatytiems techniniams saugumo reikalavimams, įgyvendinti duomenų subjektų teises pagal Bendrąjį duomenų apsaugos reglamentą, ES ir nacionalinius teisės aktus.

Sukurtas automatinis administracinių nusižengimų pagal gautus iš pažeidimus fiksuojančių įrenginių duomenis, administracinių nusižengimų protokolų ir pranešimų Lietuvos Respublikos fiziniam arba juridiniam asmeniui išrašymo ir išsiuntimo funkcionalumas. Bendradarbiaujant su Lietuvos automobilių kelių direkcija prie Susisiekimo ministerijos, Lietuvos transporto saugos administracija, sukurta Administracinių nusižengimų registro universali sąsaja pažeidimų fiksavimo įrenginių duomenims gauti.

Sudarytos techninės sąlygos perduoti Lietuvos piliečių ir juridinių asmenų, norinčių gauti elektronines paslaugas ES valstybėse, tapatybės duomenis. Taip pat sudarytos sąlygos ES piliečių ir juridinių asmenų, norinčių gauti elektronines paslaugas Lietuvoje, tapatybės duomenims perduoti Lietuvos Respublikos paslaugų teikėjams.

17 grafikas. R-01-12-02-01. Vidutinis pirmos kategorijos informacinių sistemų incidentų suvaldymo laikas, ne daugiau kaip, min.

Duomenų šaltinis: Vidaus reikalų ministerijos duomenys

Planinė rodiklio reikšmė pasiekta.

Pirmos kategorijos informacinės informacinių sistemų, kuriuose tvarkoma ypatingos svarbos informacija, incidentai buvo suvaldyti tinkamai, neviršijant numatyto laiko bei bendruosiuose informacinių sistemų elektroninės informacijos saugos techniniuose reikalavimuose numatyty reikšmių.

UŽTIKRINTAS ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ TEIKIMAS PAREIGŪNAMS IR BUVUSIEMS PAREIGŪNAMS

2019 m. suteiktos ambulatorinės ir stacionarios asmens sveikatos priežiūros paslaugos pareigūnams, buvusiems pareigūnams (pareigūnų ir karių valstybinių pensijų gavėjams), kitiems teisės aktuose

nustatytiems asmenims, taip pat užtikrinta, kad statutinėse įstaigose tarnaujantys pareigūnai atitiktų jiems pavestoms funkcijoms atlikti keliamus sveikatos reikalavimus.

2019 m. VRM Medicinos centre vidaus tarnybos sistemos pareigūnams, buvusiems pareigūnams suteiktos 35 105 valstybės remiamos ambulatorinės gydytojo konsultacijos, 358 pareigūnams ir buvusiems pareigūnams suteikta stacionarinė medicininė rehabilitacija, jų lovadienių skaičius – 4 095. VRM Medicinos centro Trakų filiale 587 pareigūnams ir buvusiems pareigūnams suteikta stacionarinė rehabilitacija, jų lovadienių skaičius – 6 697. Medicinos centro Centrinėje medicinos ekspertizės komisijoje 3 026 asmenims (naujai priimamiesiems ir pareigūnams) atlikta specializuotoji medicininė ekspertizė. 2019 m. atlikti privalomi 9 544 teisėsaugos ir teisingumo institucijų pareigūnų sveikatos periodiniai profilaktiniai patikrinimai, iš jų: 7 701 vidaus tarnybos sistemos pareigūno, 1023 Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pareigūnų ir 820 kitų teisėsaugos ir teisingumo institucijų pareigūnų.

Reabilitacijos ir sanatorinio gydymo paslaugos suteiktos teisėsaugos ir teisingumo institucijų pareigūnams (buvusiems pareigūnams) VšĮ valstybės ir savivaldybių tarnautojų mokymo centre „Dainava“ (2 495 lovadieniai) ir VšĮ VRM poilsio ir reabilitacijos centre „Pušynas“ (3 820 lovadienių).

POKYČIAI LIETUVOS RESPUBLIKOS PILIEČIŲ IR UŽSIENIEČIŲ MIGRACIJOS PROCESŲ VALDYME

Patobulintas užsieniečių teisinės padėties teisinis reglamentavimas, supaprastinta vizų užsieniečiams išdavimo tvarka

Siekiant supaprastinti daugkartinių nacionalinių vizų išdavimą, buvo pakeistas vidaus reikalų ministro ir užsienio reikalų ministro įsakymu patvirtintas Vizos išdavimo tvarkos aprašas. Nustatyta, kad tais atvejais, kai užsienietis kartu su prašymu išduoti nacionalinę vizą pateikia ir jį priimančios įmonės tarpininkavimo raštą, iš užsieniečio nereikalaujama pateikti sveikatos draudimą patvirtinantį dokumentą. Apraše detalizuota, kada užsieniečiui gali būti išduodama daugkartinė nacionalinė viza, kai užsieniečio atvykimo į Lietuvos Respubliką tikslas yra ilgalaikis buvimas, nustatyta, kad iš užsieniečio, kuris į Lietuvos Respubliką atvyksta dirbti ir turi profesiją, įtrauktą į Profesijų, kurių trūksta Lietuvos Respublikoje, sąrašą, nereikalaujama pateikti jo profesinę kvalifikaciją patvirtinančio dokumento (šią informaciją nurodo tarpininkavimo rašte darbdavys), taip pat nustatyta, kad tais atvejais, kai kartu su prašymu ir dokumentais dėl nacionalinės vizos išdavimo būtina pateikti šeiminius ryšius patvirtinančius dokumentus, dokumentą, patvirtinantį, kad užsienietis turi pakankamai lėšų ir (ar) gauna reguliarių pajamų pragyventi Lietuvos Respublikoje bei lėšų grįžti į kilmės valstybę ar užsienio valstybę, į kurią jis turi teisę vykti, dokumentai gali būti pateikti surašyti originalia anglų kalba arba gali būti pateiktas kita kalba surašyto šio dokumento vertimas į anglų kalbą.

Nuo 2019 m. rugsėjo 1 d. įtvirtintos teisinės sąlygos sudaryti Patvirtintų įmonių sąrašą, kuris leidžia paspartinti procedūras ir taikyti mažiau formalumų užsieniečiams, atvykstantiems dirbti į įmones, įtrauktas į šį sąrašą, išduodant ne tik nacionalines vizas, bet ir leidimus laikinai gyventi.

Palengvintos sąlygos leidimus laikinai gyventi darbo pagrindu turintiems užsieniečiams, įvykdžiusiems nustatytus reikalavimus, atsivežti savo šeimos narius.

Pakeista prašymo dėl leidimo laikinai gyventi pateikimo tvarka – nuo 2019 m. rugsėjo 1 d. prašymą užsieniečiai gali pateikti tik atvykę į Lietuvos Respubliką (išskyrus užsieniečius, kurie yra lietuvių kilmės asmenys arba turi teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo nustatyta tvarka, arba užsieniečius, kurie yra perkeliami įmonės viduje). Užsieniečiai, būdami Lietuvoje teisėtai, dokumentus dėl leidimų laikinai gyventi išdavimo gali pateikti bet kuriame Migracijos departamento prie VRM (toliau – MD) teritoriniame skyriuje, kuriame aptarnaujami užsieniečiai, neatsižvelgiant į jų ketinamą deklaruoti gyvenamąją vietą.

Nuo 2019 m. kovo 1 d. išduodamas teisės laikinai arba nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje pažymėjimas (pakeičiantis pažymą ES valstybės narės piliečio teisei laikinai ar nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje patvirtinti), kuriame elektroniniu būdu fiksuojami ES valstybės narės piliečio biometriniai duomenys tapatybei patvirtinti – veido atvaizdas ir dviejų pirštų atspaudai. Šie

pažymėjimai suteikė galimybę užsieniečiams naudotis elektroninėmis administracinėmis ir viešosiomis paslaugomis.

Įvykdyta migracijos pertvarka

Nuo 2019 m. liepos 1 d. įvykus migracijos sistemos pertvarkai, MD tapo pagrindine migracijos paslaugas teikiančia įstaiga Lietuvoje (perėmė likusias funkcijas iš policijos), o nuo 2019 m. spalio mėn. pradėjo veikti ir suskaitmeninta užsieniečių aptarnavimo platforma MIGRIS. Klientai aptarnaujami greičiau, patogiau, sutaupyta lėšų, radus sinergiją tarp anksčiau skirtingų institucijų vykdytos veiklos. Iš vidinių išteklių 63 proc. padidintas užsieniečių aptarnavimo langelių skaičius, suvaldytos fiktyvios rezervacijos ir įdiegtas vizitų rezervacijos kontrolės mechanizmas. Po migracijos reformos padidėjo ir bendras klientų aptarnavimo langelių skaičius, šiuo metu visoje Lietuvoje jų yra 219.

Po migracijos funkcijų pertvarkos MD nuo 2019 m. liepos 1 d. išduoda asmens tapatybės korteles ir pasus, nuo 2019 m. spalio 1 d. – ir tarnybinius pasus.

MD, įgyvendindamas kovos su piktnaudžiavimu teisėtos imigracijos galimybėmis priemones, 2019 m. priėmė 3 189 (2018 m. – 1 951) sprendimus panaikinti leidimą laikinai gyventi, 7 038 (2018 m. – 5 469) sprendimus panaikinti Lietuvos Respublikos vizą.

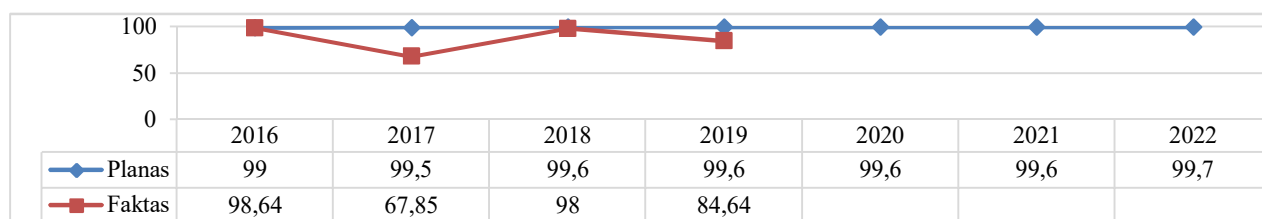
Gerėjo klientų aptarnavimo kokybė

Didelis dėmesys skirtas klientų aptarnavimo kokybės gerinimui. Siekiant gerinti interneto svetainėje pateikiamos informacijos kokybę, atnaujinta MD interneto svetainės struktūra, MD teikiamų administracinių paslaugų aprašymai. Siekiant didinti klientų informavimą, MD interneto svetainėje skelbiama informacija apie priimtus sprendimus dėl leidimų laikinai gyventi, Lietuvos Respublikos vizų išdavimo. Informacija atnaujinama kiekvieną dieną. Klientų patogumui nustatytas vienodas skyrių darbo laikas, jie aptarnaujami be pertraukos. MD įsteigė naują padalinį Kėdainiuose – informacijos centrą, kuris pradėjo veiklą 2019 m. lapkričio mėnesį. Šio centro darbuotojai klientus aptarnauja lietuvių, rusų ir anglų kalbomis. Informaciją apie paslaugas klientai vieno langelio principu gali gauti telefonu ir el. paštu. MD informacijos centro darbuotojai per dieną aptarnauja apie 500 klientų telefonu ir apie 200 klientų elektroniniu paštu, 2019 m. lapkričio–gruodžio mėn. jie suteikė 23 672 asmenims konsultacijas telefonu ir el. paštu.

Po migracijos funkcijų pertvarkos labai sutrumpėjo klientų vizito laukimo laikas. Anksčiau priėmimo dėl prašymo dėl leidimo laikinai gyventi pateikimo priėmimo laukimo laikas buvo 2–3 mėnesiai, šiuo metu – viena diena, dėl vizos – 2–3 savaitės, šiuo metu – 2 dienos.

Siekama, kad 2020 m. gautų prašymų išduoti (pakeisti) asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą bendra tvarka įvykdymo terminas būtų ne ilgesnis kaip 28 kalendorinės dienos, o 2022 m. įvykdymo terminas neviršytų 24 kalendorinių dienų.

18 grafikas R-01-17-01-01 Priimta Migracijos departamento sprendimų per nustatytus terminus, ne mažiau kaip, proc.

Duomenų šaltinis: Vidaus reikalų ministerijos duomenys

Planinė rodiklio reikšmė nevisiškai pasiekta.

Rodiklio reikšmė pasiekta ne visiškai dėl padidėjusio darbo krūvio. 2019 m. gauta 15 proc. daugiau prašymų dėl Lietuvos Respublikos pilietybės, 52,7 proc. daugiau dėl prieglobsčio procedūros, 63 proc. daugiau dėl leidimų laikinai / nuolat gyventi išdavimo / pakeitimo ir dėl papildomų užduočių vykdant migracijos funkcijų pertvarką.

Pagerėjo asmens dokumentų išrašymo paslauga

2019 m. Asmens dokumentų išrašymo centras prie VRM (toliau – ADIC) sėkmingai įvykdė pagrindinę užduotį – per nustatytą terminą išrašyti 672 498 asmens dokumentai, t. y. 24 985 dokumentais daugiau (3,9 proc.) nei 2018 m. (647 513) ir 105 733 dokumentais daugiau (18,7 proc.) nei 2017 m. (566 765).

2019 m. įdiegta nauja asmens dokumentų išrašymo įranga. Technologiškai modernesnė asmens dokumentų išrašymo įranga leidžia greičiau išrašyti asmens dokumentus, sugrąžinta galimybė piliečiams pasą išduoti skubos tvarka per vieną darbo dieną. 2019 m. vasario mėnesį migracijos tarnybose buvo atnaujintas prašymų priėmimas išduoti pasą skubos tvarka per vieną darbo dieną. Siekiama, kad jau 2020 m. gautų užsakymų išduoti (pakeisti) asmens tapatybę patvirtinanti dokumentą bendra tvarka įvykdymo laikas būtų ne ilgesnis kaip 8 darbo dienos.

Siekdamas užtikrinti didesnę Lietuvos Respublikos paso saugumą, 2019 m. ADIC pradėjo išrašinėti atnaujintus Lietuvos Respublikos pasus, turinčius daugiau technologinės apsaugos priemonių.

Biometrinių asmens dokumentų išdavimo proceso tobulinimas susijęs su viešųjų ir administracinių paslaugų teikimo modernizavimu todėl, siekiant užtikrinti nenutrūkstamą biometrinių asmens dokumentų išdavimo procesą, būtina atnaujinti MD, konsulinėse įstaigose ir URM naudojamą biometrinių duomenų nuskaitymo ir asmens dokumentų nuskaitymo įrangą.

ADIC, kaip kvalifikuotas patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjas, turi užtikrinti atpažinimo elektroninėje erdvėje sertifikatų ir elektroninio parašo kvalifikuotų sertifikatų, įrašytų į asmens tapatybės kortelių, valstybės tarnautojo, vyriausybės nario, valstybės pareigūno, vidaus tarnybos sistemos pareigūnų pažymėjimų elektronines laikmenas, sudarymą ir tvarkymą. 2019 m. spalio 15 d. Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba patvirtino ADIC, kaip kvalifikuoto patikimumo užtikrinimo paslaugų teikėjo, statusą. Šis statusas patvirtintas remiantis atitikties vertinimo įstaigos atlikto atitikties vertinimo ataskaita ir atitikties vertinimo išvada.

UŽTIKRINTAS SPECIALAUS STATUSO SUBJEKTŲ, KITŲ JURIDINIŲ IR FIZINIŲ ASMENŲ APRŪPINIMAS GINKLAIS, JŲ PRIEDAIS, ŠAUDMENIMIS BEI SPECIALIĄJA TECHNIKA

Lietuvos Respublikos ginklų fondas prie VRM (toliau – GF) organizuoja valstybės saugumą užtikrinančių valstybės institucijų aprūpinimą ginkluote, optimaliai tenkindamas visos valstybės poreikius. Buvo sudarytos galimybės valstybės institucijoms, įstaigoms, naudojančioms ginkluotę, kokybiškai atlikti jų funkcijas, o piliečiams – teisės aktų nustatyta tvarka įsigyti ginklų.

Buvo vykdomas valstybės institucijų ir įstaigų aprūpinimas ginkluote

2019 m. gautos paraiškos iš VRM įstaigų – Policijos departamento prie VRM (toliau – PD), VST, VAD, VST, Lietuvos policijos antiteroristinių operacijų rinktinės „Aras“, taip pat Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos, Gynybos resursų agentūros prie Krašto apsaugos ministerijos. 2019 m. buvo atliktas 41 pirkimas, pasirašyta sutarčių už 783 347,03 Eur be PVM, 947 849,90 su PVM. Atlikta 60 užsakymų pagal preliminarias sutartis už 8 296 189,60 Eur be PVM, 10 038 389,00 Eur su PVM.

GF yra pasirašęs daug įvairios ginkluotės įsigijimo preliminarųjų sutarčių, todėl valstybės institucijai, norinčiai įsigyti tam tikrą ginkluotę, pakanka GF pateikti paraišką ir ši ginkluotė iškart (iš naujo nebeatliekant ilgų viešųjų pirkimų procedūrų) užsakoma. Tokiu būdu valstybės institucijos operatyviai gauna reikiamą ginkluotę.

Buvo vykdomas fizinių ir juridinių asmenų aprūpinimas ginkluote

Daugiausia produkcijos buvo perkama iš Austrijos įmonės „Glock“ (šio gamintojo ginklai Lietuvoje tarp fizinių asmenų patys populiariausi), Vokietijos įmonės „Walther“, Vokietijos įmonės „Sig Sauer“, Kroatijos įmonės „HS Produkt“.

2019 m. fiziniams ir juridiniams asmenims parduota daugiau kaip 600 tūkst. vnt. šovinių, beveik 900 vnt. naujų bei komiso pagrindais priduotų ginklų.

Realizacijos skyriuje (ginklų parduotuvėje) 2019 m. buvo nuolat užtikrinta, kad trumpųjų ginklų asortimentas kuo labiau tenkintų GF klientus. Buvo siekta ir įvykdyta, kad ginklų asortimentas nebūtų mažesnis nei 130 vnt.

2019 m., LRS priėmus įstatymą dėl GF reorganizavimo, GF atliekamos funkcijos bus perskirstytos kitoms institucijoms.

VEIKLOS, FINANSUOTOS VIDAUS SAUGUMO FONDO LĖŠOMIS

Lietuvos nacionalinės programos dėl paramos iš Vidaus saugumo fondo 2014–2020 m. laikotarpiu, patvirtintos Europos Komisijos 2015 m. rugpjūčio 6 d. sprendimu Nr. C(2015) 5426, lėšomis remiamos veiklos, susijusios su ES išorės sienų kontrole ir vizų politika, taip pat remiamas policijos bendradarbiavimas, keitimasis informacija ir galimybės ją gauti, nusikalstamumo prevencija ir kova su tarpvalstybiniu, sunkiu ir organizuotu nusikalstamumu, darbuotojų mokymas, teismo medicinos tyrimai. Vykdamas šią programą, su projektų vykdytojais 2019 m. pasirašytos 46 projektų sutartys, kurioms įgyvendinti skirta 38,5 mln. Eur, iš jų ES finansinės paramos lėšos sudarė 34,5 mln. Eur.

Užtikrinant efektyvesnę išorės sienų stebėjimą ir informuotumą apie padėtį prie išorės sienos pažeidžiamiausiuose valstybės sienos ruožuose su Rusijos Federacija ir Baltarusijos Respublika ir užkertant kelią nelegaliai migracijai, tęsiamas turimų sienos stebėjimo sistemų atnaujinimas (atnaujinta: Vilniaus pasienio rinktinės Lavoriškių užkardos, Pagėgių pasienio rinktinės Viešvilės ir Bardinų užkardų sienos stebėjimo sistemų įranga bei atnaujinta ir praplėsta Kybartų užkardos Kybartų pasienio kontrolės punkto ir prieigų vaizdo stebėjimo sistema). Tęsiamas jūros sienos stebėjimo sistemos atnaujinimas. Atnaujinant sistemą VSAT aktyviai bendradarbiauja su jūros kontrolėje dalyvaujančia Lietuvos kariuomene. Tai leidžia užtikrinti sąveiką ir jūros stebėjimo sistemos duomenų apdorojimą ir valdymą bendrais principais per unifikuotus pagrindinius programinius paketus.

Užtikrinant specialiosios tranzito schemos nepertraukiamą ir sklandų funkcionavimą, įgyvendinant supaprastinto tranzito dokumento (STD) ir supaprastinto tranzito geležinkeliu dokumento (STGD) sistemą pagal ES Tarybos reglamentą (EB) Nr. 693/2003, 30,2 mln. Eur skirta projektams, kuriuos 2019–2020 m. įgyvendins URM, VSAT, PD, IRD, ADIC ir VST.

Gerinant bendradarbiavimą vizų politikos srityje, IRD tęsė Nacionalinės vizų informacinės sistemos modernizavimą, siekdama jos atitikties Vizų kodekso ir VIS Reglamento (Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 767/2008) nuostatoms bei centrinės Vizų informacinės sistemos reikalavimams.

PD, kaip paskirta institucija, atsakinga už Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/681 dėl keleivio duomenų įrašo (PNR) duomenų naudojimo teroristinių nusikaltimų ir sunkių nusikaltimų prevencijos, nustatymo, tyrimo ir patraukimo už juos baudžiamojon atsakomybėn tikslais perkėlimo į nacionalinę teisę įgyvendinimą, tęsė keleivių duomenų įrašų sistemos funkcionalumą ir keleivio duomenų įrašo tvarkymo procesų plėtojimą.

Stiprinant Lietuvos policijos gebėjimus kovoti su terorizmu, sunkiu ir tarptautiniu organizuotu nusikalstamumu ir ginklų prekyba, programos lėšomis buvo finansuojamas laboratorinės įrangos, skirtos sprogstamųjų medžiagų, šaunamųjų ginklų, šaudmenų ir savadarbių įtaisų tyrimams atlikti, įsigijimas. Su šia įranga bus galima saugiai, greitai ir kokybiškai atlikti sprogmenų, sprogimo aplinkybių, šaunamųjų ginklų, šaudmenų ir savadarbių įtaisų tyrimus.

Siekiant veiksmingai valdyti saugumui kylančias rizikas ir krizes, programos lėšomis vykdomas valstybės institucijų įrangos, susijusios su žvalgybine veikla, atnaujinimas.

ANTRASIS SKIRSNIS

ANTROJO STRATEGINIO TIKSLO ĮGYVENDINIMAS

2 strateginis tikslas „Formuoti politiką vidaus reikalų ministrui pavestose valdymo srityse, sudaryti sąlygas efektyvesniam viešajam valdymui“

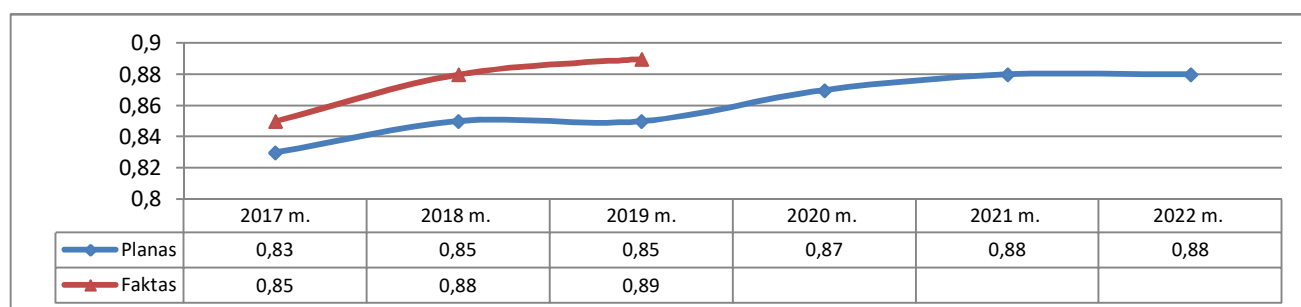
2 lentelė. Pirmąjį strateginį tikslą įgyvendinančios programos ir Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme patvirtintų asignavimų panaudojimas

Programos kodas	Programos pavadinimas	Asignavimų panaudojimas (tūkst. Eur)			
		Asignavimų planas	Asignavimų planas*, įskaitant patikslinimus	Panaudota asignavimų	Panaudota asignavimų nuo asignavimų, nurodytų

			ataskaitiniam laikotarpiui		asignavimų plane, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui, dalis (proc.)**
1	2	3	4	5	6
02.01	Vidaus reikalų ministrui pavestų valdymo sričių valstybės politikos formavimas, įgyvendinimo koordinavimas ir kontrolė	6044	5888,1	5734,7	97,4
Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama		73	73	0,6	0,8
02.07	Valstybės tarnybos politikos įgyvendinimas ir valdymo sistemos tobulinimas	1244	1396	1386,9	99,3
Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama					
Dėl 02.07 programos asignavimų plano nuokrypio:					
Asignavimų planas padidėjo dėl perskirstytų lėšų tarp asignavimų valdytojų, siekiant užtikrinti centralizuotų konkursų ir atrankų į valstybės tarnautojų pareigas vykdymą Valstybės tarnybos departamente prie VRM					
02.11	Vidaus reikalų infrastruktūros ir paslaugų plėtra	2489	2547,6	2514	98,7
Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama					

Antrojo strateginio tikslo pažangai matuoti nustatyti keturi efekto vertinimo kriterijai:

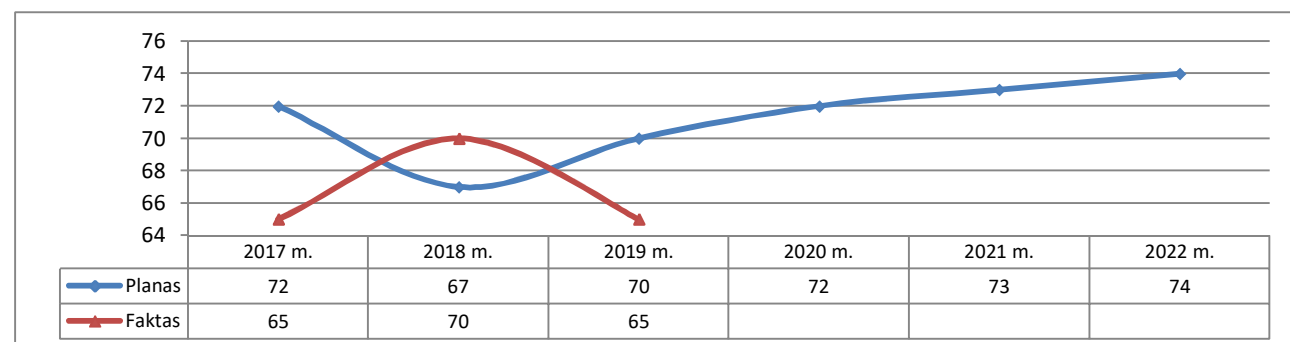
19 grafikas. E-02-01. Gyventojų pasitenkinimo paslaugomis indeksas

Duomenų šaltinis – Vidaus reikalų ministerijos užsakymu UAB „Spinter tyrimai“ atliktos apklausos.

Planinė rodiklio reikšmė pasiekta ir viršyta. Rodiklio reikšmė apskaičiuojama tiriant Lietuvos gyventojų, kurie per pastaruosius 12 mėn. kreipėsi į valstybės ir savivaldybių institucijas ir įstaigas, nuomonę apie šių institucijų veiklą, suteiktas paslaugas ir aptarnavimo kokybę. Gyventojų pasitenkinimo paslaugomis indeksas yra kompleksinis efekto kriterijus, kurį apskaičiuojant vertinami gyventojų 9 aptarnavimo aspektai. Suplanuotas tolygus šio rodiklio reikšmės didėjimas. Pastarųjų 3 metų rodiklio reikšmės didėja, o 2019 m. pasiekta rodiklio reikšmė nevertintina kaip itin reikšmingas suplanuotos reikšmės viršijimas. Rodiklio reikšmės didėjimo tendencija rodo teigiamą vykdomų viešojo valdymo tobulinimo iniciatyvų, ypač tų, kurios yra orientuotos į gyventojams teikiamų viešųjų ir administracinių paslaugų modernizavimą, rezultata.

20 grafikas. E-02-02. Pasitikėjimas valstybės institucijomis, proc.

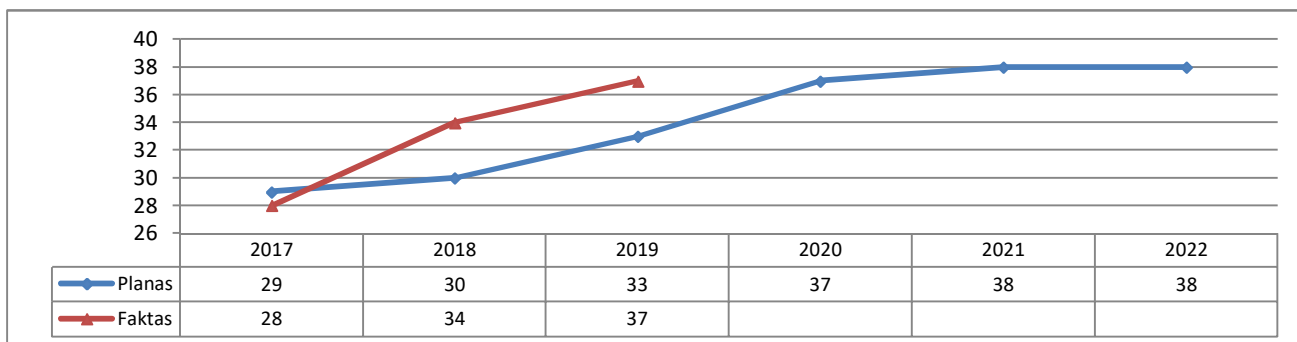

Duomenų šaltinis – Vidaus reikalų ministerijos užsakymu UAB „Spinter tyrimai“ atliktos apklausos.

Planinė rodiklio reikšmė nepasiekta. Pasitikėjimo valstybės institucijomis rodiklis apskaičiuojamas atliekant gyventojų apklausą. Pasitikėjimas, kaip gyventojų požiūris į valstybės institucijas išraiška, yra vertintinas kaip

pakankamai subjektyvus, nemaža dalimi yra įtakojamas žiniasklaidos formuojamo valstybės institucijų įvaidžio ir į jį gali nepatekti iniciatyvų, kuriomis siekiama padidinti šių institucijų veiklos efektyvumą ir skaidrumą, vertinimas. Tikėtina, kad pasitikėjimo valstybės institucijomis rodiklio pokyčiai yra susiję su rodiklio apskaičiavimo metu buvusia ekonomine šalies situacija, vykdytomis valstybės institucijų ir įstaigų, valstybės tarnybos pertvarkomis, reformomis sveikatos ir socialinės apsaugos, švietimo, bausmių vykdymo ir kitose srityse ir šių pertvarkų pateikimu žiniasklaidoje.

21 grafikas. E-02-03 Gyventojų, dalyvavusių sprendžiant viešuosius vietos reikalus per vienerius metus, dalis, proc.

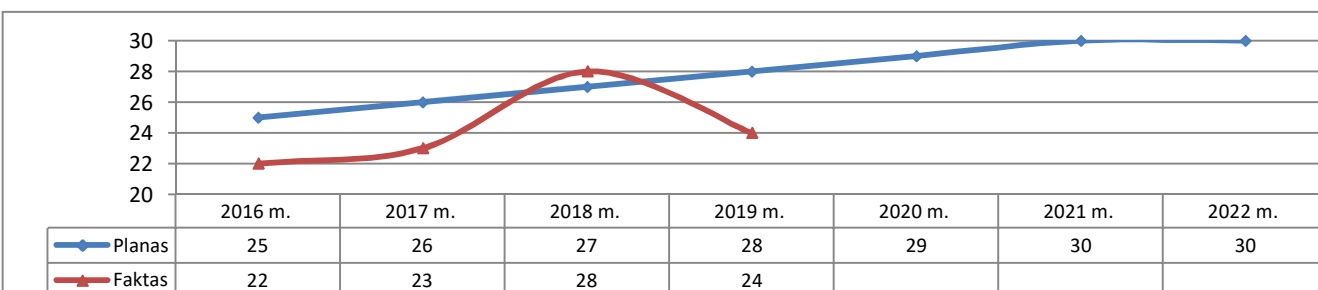

Duomenų šaltinis – Vidaus reikalų ministerijos užsakymu UAB „Spinter tyrimai“ atliktos apklausos.

Planinė rodiklio reikšmė pasiekta ir viršyta.

2019 m. vyko Respublikos Prezidento rinkimai, rinkimai į Europos Parlamentą, savivaldybių tarybų rinkimai bei du referendumai – 2019 m. gegužės 12 d. referendumas dėl Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo ir referendumas dėl Konstitucijos 55 straipsnio pakeitimo. Spręstina, kad šiuo laikotarpiu objektyviai padidėjo gyventojų domėjimasis politiniais procesais, vykstančiais tiek valstybėje, tiek konkrečioje savivaldybėje, taip pat suaktyvėjo gyventojų dalyvavimas sprendimų priėmimo vietos lygmeniu.

22 grafikas. E-02-04 Gyventojų, manančių, kad valstybės tarnautojų veikla gerėja, dalis, proc.

Duomenų šaltinis – Vidaus reikalų ministerijos užsakymu UAB „Spinter tyrimai“ atliktos apklausos.

Planinė rodiklio reikšmė nepasiekta. *2019 m., palyginti su 2018 m., gyventojų, manančių, kad valstybės tarnautojų veikla gerėja, dalis sumažėjo 4 proc. punktais. Manytina, kad rodiklio sumažėjimas susijęs su bendra šalies politine situacija. Rodiklio nuokrypis yra priimtinas.*

PAGRINDINIAI DARBAI IR PASIEKTI REZULTATAI ĮGYVENDINANT 2-AJĄ STRATEGINĮ TIKSLĄ IR JĮ ĮGYVENDINANČIAS PROGRAMAS

- **02.01 „Vidaus reikalų ministrui pavestų valdymo sričių valstybės politikos formavimas, įgyvendinimo koordinavimas ir kontrolė“;**
- **02.07 „Valstybės tarnybos politikos įgyvendinimas ir valdymo sistemos tobulinimas“**

Viešojo saugumo politikos formavimas

Parengti ir LRS priimti įstatymų pakeitimai, skirti žmonių saugumui vandenyje ir ant paviršinių vandens telkinių ledo sustiprinti. Parengtos ir vidaus reikalų ministro įsakymu patvirtintos pavyzdinės Saugaus elgesio paviršinių vandens telkinių vandenyje ir ant paviršinių vandens telkinių ledo taisyklės.

Siekiant užkardyti sudaromus fiktyvius sandorius transporto priemonių prekybos srityje, parengti ir LRS pateikti įstatymų pakeitimai, kuriais pasiūlyta įtvirtinti privalomo transporto priemonių sandorių

deklaravimo modelį ir įdiegti centralizuotą transporto priemonių savininkų apskaitos sistemą. Pakeitimų įgyvendinimas turės abipusės naudos tiek transporto priemonės pirkėjui, tiek jos pardavėjui: pirkėjas galės tikėtis, kad transporto priemonės įsigijimo sandoris bus patikimas, o sąžiningam pardavėjui bus sukurta skaidri ir teisinga konkurencinė aplinka, bus aiškus atsakomybės už parduotą automobilį perėjimo momentas.

Ratifikuota Europos Tarybos konvencija dėl integruoto požiūrio į saugumą, apsaugą ir paslaugas per futbolo rungtynes ir kitus sporto renginius bei priimti Sporto įstatymo pakeitimai, sudarantys prielaidas padidinti sporto renginių žiūrovų ir dalyvių saugumą.

Parengti ir priimti įstatymų pakeitimai, sudarantys teises prielaidas efektyviau taikyti pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemones bei formuoti nepakantumą ir nepalankią erdvę pinigų plovimo ir teroristų finansavimo atsiradimo aplinkybėms. Priimtais pakeitimais įgyvendinta naujausia, 2018 m. priimta Europos Sąjungos direktyva dėl pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos.

LRS pateikti pasiūlymai numatyti naują baudžiamojo poveikio priemonę – terminuotą įpareigojimą pranešti teritorinei policijai apie gyvenamosios vietos pakeitimą, kuri būtų taikoma asmenims, padariusiems seksualinio pobūdžio nusikaltamas veikas prieš mažamečius ir nepilnamečius.

Parengti ir priimti teisės aktai, kuriais nustatyta tarptautinių vairuotojo pažymėjimų išdavimo tvarka ir patvirtintos šių pažymėjimų formos.

Organizuota diskusija-forumas „Vietos valdžios vaidmuo nusikaltimų prevencijoje“, kurios tikslas buvo aptarti esamą nusikaltimų prevencijos ir pagalbos prekybos žmonėmis aukoms koordinavimo įgyvendinimo būklę savivaldybėse, galimą vietos savivaldos vaidmenį kuriant, valdant ir įgyvendinant nusikaltamumo prevencijos programas ir politiką kiekvienoje savivaldybėje ir pasiūlyti galimus sprendimus, leisiančius su efektyvinti nusikaltimų prevenciją vietos lygmeniu. Renginyje dalyvavo savivaldybių administracijų, policijos ir nevyriausybinių organizacijų atstovai. Renginio metu vykusių diskusijų metu buvo nurodyti trūkumai, dėl kurių savivaldybėse iki šiol prevencinė veikla yra gana eklektiška, ir suformuluoti pasiūlymai ir rekomendacijos dėl priemonių, kurios padėtų efektyviau vykdyti nusikaltimų prevenciją vietos lygmeniu.

Įgyvendinant projektą „Atsako į neapykantos nusikaltimus ir neapykantą kurstančias kalbas Lietuvoje stiprinimas“, finansuojamą pagal ES Teisių, lygybės ir pilietybės programą (2014–2020), teisėsaugos pareigūnams parengtos Rekomendacijos dėl baudžiamosios atsakomybės už neapykantos nusikaltimus ir neapykantą kurstančias kalbas taikymo; atliktas Neapykantos nusikaltimų pažeidžiamų bendruomenių kokybinis tyrimas ir, remiantis tyrimo rezultatais, parengti pasiūlymai valstybės institucijoms ir įstaigoms dėl pažeidžiamų bendruomenių poreikių dėl jų apsaugos nuo neapykantos nusikaltimų ir paramos nusikaltimų aukoms tenkinimo; surengta 15 bendrų policijos pareigūnų, prokurorų ir teisėjų mokymų Vilniuje, Panevėžyje, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Kaune.

Organizuoti mokymai apie prekybą žmonėmis ir prekybos žmonėmis prevenciją policijos pareigūnams ir savivaldybių darbuotojams, kuriems dėl darbo pobūdžio tenka ar gali teikti bendrauti su nukentėjusiais ar galinčiais nukentėti nuo prekybos žmonėmis asmenimis, tema „Prekyba žmonėmis – tarpdisciplininis požiūris“. Mokymai vyko Kaune, Klaipėdoje, Panevėžyje ir Šiauliuose. Dalyvavo apie 200 dalyvių.

Parengtas nuotolinio mokymo kursas apie prekybą žmonėmis, asmenų, galėjusių nukentėti ar nukentėjusių nuo prekybos žmonėmis, atpažinimą (nustatymą), bendravimo su jais ypatumus ir pagalbos jiems suteikimą bei nukentėjusiųjų ir liudytojų apsaugą, prekybos žmonėmis nusikaltimų specifiką, kvalifikavimo ir įrodymų surinkimą, teisės aktų dėl prekeivių žmonėmis turto konfiskavimo taikymą medžiagą (2 dalys). Tikslinė nuotolinio kurso mokymų grupė: policijos, valstybės sienos apsaugos, migracijos pareigūnai ir specialistai, prokurorai, teisėjai, teises paslaugas teikiantys specialistai, darbo inspektoriai, darbo biržos specialistai, psichologai, medicinos ir socialiniai darbuotojai, vaiko teisių apsaugos ir kiti specialistai, kuriems gali tekti bendrauti su nukentėjusiu (galėjusiu nukentėti) nuo prekybos žmonėmis asmeniu.

Įsteigta Lietuvos Respublikos specialiojo policijos atašė pareigybė Lietuvos Respublikos ambasadoje Jungtinėje Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystėje, kuria siekiama užtikrinti sklandų keitimą informacija BREXIT atveju, dirbti su vietos bendruomene, perimti gerąją praktiką ir vykdyti mainus teisėsaugos inovacijų srityje.

Migracijos politikos formavimas

2019 m. buvo tobulinamas teisinis reglamentavimas dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo darbo ir kitos teisėtos veiklos tikslais, supaprastintos ir pagreitinotos imigracijos procedūros, kartu sumažintos galimybės jomis piktnaudžiauti. Priimtais įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ pakeitimais supaprastintos imigracijos taisyklės užsieniečiams, atvykstantiems į Lietuvą dirbti, – sudaryta galimybė užsieniečiui, turinčiam leidimą laikinai gyventi, keisti darbdavį ar darbo pareigas, taip pat dirbti pagal darbo keliems darbdaviams sutartis; atsisakyta reikalavimo darbdaviams registruoti su užsieniečiu sudarytas darbo sutartis Užimtumo tarnyboje prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (darbdaviai informaciją apie įdarbintus užsieniečius teikia per Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos informacinę sistemą); atsisakyta perteklinės procedūros – kvietimo atvykti užsieniečiui į Lietuvos Respubliką tvirtinimo, atskiros leidimo gyventi įforminimo procedūros; nustatytas atskiras pagrindas leidimui laikinai gyventi išduoti ekonomiškai stipriausių šalių, kurioms taikomas bevizis režimas, piliečiams; reglamentuota užsieniečio teisė dirbti trumpalaikio buvimo Lietuvoje laikotarpiu; palengvintos leidimo laikinai gyventi išdavimo procedūros startuoliams (leidimas laikinai gyventi gali būti pakeistas vieniems metams du kartus), aukštos profesinės kvalifikacijos užsieniečiams (kreipiantis dėl leidimo laikinai gyventi išdavimo aukštos profesinės kvalifikacijos užsieniečiui darbdaviui pakanka teikti tik informaciją apie užsieniečio turimą aukštą kvalifikaciją – taip patvirtinant jos atitiktį darbo vietai); įtvirtintos teisinės sąlygos sudaryti Patvirtintų įmonių sąrašą, kuris leidžia paspartinti procedūras ir taikyti mažiau formalumų užsieniečiams, atvykstantiems dirbti į įmones, įtrauktas į šį sąrašą, išduodant ne tik nacionalines vizas, bet ir leidimus laikinai gyventi; reglamentuota prieglobsčio prašytojų teisė dirbti prieglobsčio prašytojų teisės dirbti.

Atsižvelgiant į praktikoje išryškėjusius piktnaudžiavimo atvejus, kartu buvo sugriežtintos imigracijos procedūros, nustatant, kad trečiųjų šalių piliečių komandiravimo į Lietuvos Respubliką atvejais reikia leidimo dirbti, laikinojo įdarbinimo įmonėms neleidžiama su užsieniečiais sudaryti laikinojo darbo sutarčių, kaip jos apibrėžiamos Lietuvos Respublikos darbo kodekse, taip pat reglamentuotos įmonių, tarpininkaujančių dėl trečiųjų šalių piliečių įdarbinimo Lietuvoje, veiklos sąlygos. Be to, nuo 2020 m. numatyta įvesti kvotas trūkstančių profesijų darbuotojams iš trečiųjų šalių.

2019 m. buvo parengti ir priimti teisės aktų pakeitimai dėl užsieniečių teisinės padėties Lietuvos Respublikoje, susiję su Jungtinės Karalystės išstojimu iš ES (BREXIT).

Įgyvendinant LRV patvirtintas Lietuvos migracijos politikos gaires, atlikta šalies migracijos procesų analizė, įvertinta Lietuvos migracijos politikos gairėse nustatytų Lietuvos migracijos politikos kryptių įgyvendinimo pažanga ir įvardintos problemos, migracijos procesų pokyčiai ir galimos neigiamos pasekmės; parengtos ir LRV pateiktos išvados bei pasiūlymai dėl migracijos politikos įgyvendinimo.

Pagal kompetenciją buvo įgyvendinami ES lygmeniu priimti sprendimai ir prisiimti šalies įsipareigojimai dėl asmenų, kuriems reikalingas prieglobstis, perkėlimo į Lietuvos Respublikos teritoriją. LRV 2019 m. spalio 23 d. nutarimu Nr. 1058 pakeistas LRV 2015 m. birželio 22 d. nutarimas Nr. 628 „Dėl užsieniečių perkėlimo į Lietuvos Respublikos teritoriją“ ir pritarta 1 077 užsieniečių perkėlimui į Lietuvos Respublikos teritoriją iki 2021 m. birželio 30 d. Iš Italijos ir Maltos 2019 m. perkelti 7 prieglobsčio prašytojai, iš viso į Lietuvos Respubliką perkelti 493 užsieniečiai, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga. Siekiant pagerinti prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo sąlygas LRV 2019 m. gruodžio 30 d. nutarimu Nr. 1333 pakeistas LRV 2017 m. kovo 8 d. nutarimas Nr. 171 „Dėl Prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir nustatyta galimybė papildomas išlaidas, susijusias su prieglobsčio prašytojų apgyvendinimu ir materialinių priėmimo sąlygų užtikrinimu, dengti iš ES fondų, nevyriausybinų organizacijų, privačių asmenų ir kt. lėšų.

LRS 2019 m. balandžio 26 d. priėmė Lietuvos Respublikos asmenų perkėlimo į Lietuvos Respubliką įstatymą, kuriuo reglamentuojamas Lietuvos Respublikos piliečių, lietuvių kilmės asmenų, asmenų, pagal Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymą turinčių teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę, jų šeimos narių perkėlimo iš humanitarinės krizės ištiktos užsienio valstybės ar jos dalies į Lietuvos Respubliką nuolat gyventi organizavimas, valstybės paramos jiems atvykti ir integruotis Lietuvos Respublikoje teikimas. Vadovaujantis LRV 2019 m. rugsėjo 11 d. nutarimu Nr. 928 „Dėl asmenų perkėlimo iš Venesuelos Bolivarо Respublikos į Lietuvos Respubliką“ pradėtas asmenų perkėlimo iš Venesuelos Bolivarо Respublikos į Lietuvos Respubliką procesas, sprendžiami praktiniai įgyvendinimo aspektai.

Pagal kompetenciją dalyvauta formuojant bendrą ES migracijos ir prieglobsčio politiką, bendradarbiaujama su kitomis ES valstybėmis narėmis migracijos ir prieglobsčio politikos formavimo srityje, dalyvauta ES Tarybos sprendimu sukurto Europos migracijos tinklo veikloje, užtikrintas sklandus Lietuvos pirmininkavimas Prahos procesui.

Gerinant užsienio valstybėse gyvenančių tautiečių, ketinančių grįžti į tėvynę, informacijos apie grįžimo galimybes prieinamumą ir siekiant sudaryti kuo palankesnes sąlygas jiems gauti objektyvią ir išsamią informaciją bei praktinę pagalbą visais su grįžimu į Lietuvą ir gyvenimu Lietuvoje susijusiais klausimais, buvo finansuojama TMO Migracijos informacijos centro veikla. VRM ir TMO Vilniaus biuras 2019 m. vasario 19 d. sudarė sutartį dėl Migracijos informacijos centro, skirto informacijai ir konsultacinei pagalbai visais su grįžimu į Lietuvą ir gyvenimu Lietuvoje susijusiais klausimais teikti, funkcionavimo užtikrinimo. 2019 m. šio centro veiklai užtikrinti buvo pervesti 105 tūkst. Eur. Pažymėtina, kad nuolat auga Migracijos informacijos centre „Renkuosi Lietuvą“ suteiktų konsultacijų grįžimo ar atvykimo į Lietuvą klausimais skaičius – 2019 m. buvo suteikta 8 790 konsultacijų (2018 m. – 2 131, 2017 m. – 1 050). 2019 m. Migracijos informacijos centre gaunamų užklausų ir interneto svetainės lankytojų skaičius išaugo daugiau nei 4 kartus; tinklalapį www.renkuosilietuva.lt aplankė 594 866 lankytojai (tai beveik 4 kartus daugiau negu 2018 m. (150 573 lankytojai).

Didelis dėmesys buvo skiriamas Demografijos, migracijos ir integracijos politikos 2018–2030 metų strategijai ir šios strategijos įgyvendinimo tarpinstitucinio veiklos plano, patvirtinto LRV 2018 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 1216, priemonėms įgyvendinti – pagal kompetenciją įgyvendintos priemonės, prisidedančios prie emigracijos mažinimo, grįžtamosios migracijos skatinimo, žmogiškųjų išteklių pritraukimo sistemos plėtojimo, paslaugų teikimo gerinimo ir kt.

Įgyvendinta migracijos procesų valdymo sistemos reforma ir sukurta efektyvi migracijos procesų valdymo sistema (MD su teritoriniais padaliniais), kuri turi užtikrinti veiksmingą migracijos politikos įgyvendinimą, migracijos procesų valdyme dalyvaujančių institucijų atliekamų funkcijų vykdymą.

LRV 2019 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 1308 pritarta Lietuvos Respublikos asmens tapatybės kortelės ir paso įstatymo pakeitimo įstatymo projektui, kuriuo siekiama padaryti patogesnes Lietuvos Respublikos piliečiams teikiamas asmens dokumentų paslaugas – siūloma nustatyti galimybę piliečio pageidavimu išrašytą asmens dokumentą išsiųsti saugiu būdu į piliečio nurodytą vietą; siekiant palengvinti dokumentų pateikimo procedūras, siūloma nustatyti, kad, kreipiantis dėl paso ar asmens tapatybės kortelės išdavimo ar keitimo vaikui iki dvejų metų, jo atvykimas nebūtinai; siekiant palengvinti vyresnio amžiaus piliečiams tenkančią administracinę našą keičiant asmens dokumentus, projekte siūloma nustatyti, kad piliečiui nuo 70 metų išduota asmens tapatybės kortelė galioja 20 metų.

Viešojo administravimo politikos formavimas

Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimas. 2019 m. toliau buvo tęsiama 2018 m. pradėta sisteminė Lietuvos viešojo sektoriaus tobulinimo iniciatyva – viešojo sektoriaus įstaigų peržiūra įgyvendinant LRV 2018 m. gegužės 16 d. nutarimu Nr. 495 „Dėl Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių ir viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių įgyvendinimo veiksmų plano patvirtinimo“ patvirtintas Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairės (toliau – Gairės), kuriose apibrėžtos svarbiausios nuostatos, kurių laikantis toliau turėtų būti formuojama viešojo sektoriaus įstaigų sistema, tobulinamas viešojo sektoriaus įstaigų valdymas, gryninama jų kompetencija ir optimizuojamos jų administracijų struktūros.

2019 m. buvo atliktas ministerijų, ministrams pavestose valdymo srityse veikiančių LRV įstaigų, kitų LRV atskaitingų biudžetinių įstaigų ir šioms įstaigoms pavaldžių biudžetinių įstaigų atitikties Gairėms įvertinimas ir apibendrinta pažanga šalinant šio įvertinimo metu nustatytus neatitikimus Gairių nuostatomis. Taip pat buvo atliktas valstybės įmonių, viešųjų įstaigų, kurių savininkas ar dalininkas yra valstybė, valstybės valdomų bendrovių, atitikties Gairių nuostatomis įvertinimas ir suformuluoti pasiūlymai dėl šio įvertinimo metu nustatytų neatitikimų Gairių nuostatomis pašalinimo. Buvo įvertinta apie 270 viešojo sektoriaus įstaigų.

VRM, kaip Gairių įgyvendinimo procesą koordinuojanti institucija, rinko ir apibendrinė informaciją apie atliktų viešojo sektoriaus įstaigų atitikties Gairių nuostatomis įvertinimų rezultatus. Ši informacija ir kartu su VRM išvadomis ir pasiūlymais, kaip geriau atlikti viešojo sektoriaus įstaigų įvertinimą, periodiškai buvo teikiama LRV kanceliarijai ir atskirais atvejais – valstybės kontrolei. Taip pat visą

ataskaitinį laikotarpį nuolat buvo teikiamos konsultacijos viešojo sektoriaus įstaigų peržiūrą atliekančioms ministerijoms.

2019 m. darbą tęsė vidaus reikalų ministro 2018 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 1V-899 sudaryta tarpinstitucinė darbo grupė (vidaus reikalų ministro 2019 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. 1V-349 buvo išplėsta darbo grupės sudėtis). Ši darbo grupė vertino savivaldybių viešojo sektoriaus įstaigų, veikiančių švietimo, socialinės apsaugos ir sveikatos apsaugos srityse, atitiktį Gairių nuostatomis.

Viešojo sektoriaus stebėseną. Toliau tęsiama struktūrinių pokyčių viešajame sektoriuje stebėsenos iniciatyva, skirta vykdytų viešojo sektoriaus reformų poveikiui viešojo sektoriaus įstaigų sistemai įvertinti ir bendrosioms šios sistemos vystymosi tendencijoms apžvelgti. Parengta ir LRV pateikta 2018 m. viešojo sektoriaus ataskaita. Joje apžvelgti 2013–2018 m. viešajame sektoriuje įvykę pokyčiai. Ataskaitos forma atliekama viešojo sektoriaus stebėseną leidžia laiku pastebėti viešojo valdymo raidos ypatumus ir problemas, tinkamai reaguoti į šiuolaikinius viešajam valdymui keliamus iššūkius.

Administracinių ir viešųjų paslaugų modernizavimas. Administracinių ir viešųjų paslaugų modernizavimas – ypač svarbi viešojo valdymo tobulinimo kryptis.

2019 m. VRM parengė konsoliduotą Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 pakeitimo įstatymo projektą, kuriame, be kitų pakeitimų, pateikti sisteminiai pasiūlymai dėl viešųjų paslaugų teikimo administravimo modelio ir dėl teisinių prielaidų viešųjų ir administracinių paslaugų kokybės vertinimo sistemos funkcionavimui. Taip pasiūlyta naujai apibrėžti viešosios paslaugos sąvoką ir tiksliau apibrėžti administracines paslaugas. Šiam projektui LRV 2019 m. spalio 30 d. pritarė nutarimu Nr. 1089 ir pateikė jį svarstyti LRS.

2019 m. toliau buvo įgyvendinami LRV 2018 m. vasario 7 d. pasitarime priimti sprendimai dėl viešųjų ir administracinių paslaugų modernizavimo. Įgyvendindamos šiuos sprendimus, ministerijos atliko ministrams pavestose valdymo srityse teikiamų administracinių paslaugų procedūrų peržiūrą įvertindamos svarbiausius šių paslaugų aspektus: patį paslaugos tikslingumą; informacinius įpareigojimus, kurie sukelia paslaugos gavėjams didžiausią administracinę naštą; informaciją, kurią turi susirinkti pati paslaugą teikianti įstaiga; paslaugos trukmę ir jos kainą; galimybes plačiau teikti paslaugas elektroniniu būdu; paskelbtų paslaugų aprašymų atitiktį nustatytiems reikalavimams. Remdamosi atliktos administracinių paslaugų procedūrų peržiūros rezultatais, ministerijos rengė pasiūlymus dėl šių paslaugų optimizavimo. Šie pasiūlymai buvo orientuoti į paslaugos gavėjams tenkančios administracinės naštos mažinimą, paslaugos suteikimo terminų sutrumpinimą, atlyginimo už suteikiamą paslaugą sumažinimą, paslaugos teikimo perkėlimą į elektroninę erdvę, kelių paslaugų konsolidavimą, paslaugos teikimo perdavimą kitiems teikėjams ar visišką nebūtinų paslaugų atsisakymą.

VRM, įgyvendindama savo strateginių projektų portfelio projektą „Viešųjų ir administracinių paslaugų modernizavimas“ (projekto trukmė – iki 2020 m.), 2019 m. parengė preliminarų valstybės viešajame sektoriuje teikiamų administracinių paslaugų (identifikuotos 1 789 paslaugos) sąrašą ir juos teikiančių subjektų (identifikuotas 141 valstybės viešojo sektoriaus subjektas) sąrašą. Rengiant šiuos sąrašus, paslaugas teikiančioms ar jas administruojančioms viešojo sektoriaus institucijoms pateikti pasiūlymai dėl 264 besidubliuojančių, neaktualių arba administracinės paslaugos sampratos neatitinkančių paslaugų atsisakymo, pasiūlyta 407 paslaugas teikti integruotai, o nustačius, kad ne visų administracinių paslaugų pavadinimai atitinka jų turinį, pasiūlyta tikslinti 117 paslaugų pavadinimus. Dalis pasiūlymų jau pradėta įgyvendinti.

2019 m. VRM pradėjo įgyvendinti ES struktūrinės paramos lėšomis finansuojamą projektą Nr. 10.1.3-ESFA-V-918-01-0014 „Viešojo sektoriaus įstaigų teikiamų paslaugų ir gyventojų aptarnavimo kokybės gerinimo sprendimai“. Vykdamas šio projekto veiklas, turėtų būti sukurta ir įdiegta viešojo sektoriaus įstaigų teikiamų ir administruojamų viešųjų ir administracinių paslaugų ir gyventojų aptarnavimo kokybės vertinimo sistema, standartizuotas gyventojų aptarnavimas ir paslaugų teikimas, sukurta institucinių paskatų gerinti teikiamų paslaugų ir gyventojų aptarnavimo kokybę sistema ir sukurti kiti kokybės gerinimo sprendimai.

2019 m. VRM pradėjo įgyvendinti ES struktūrinės paramos lėšomis finansuojamą projektą Nr. 10.1.3-ESFA-V-918-01-0010 „Viešųjų ir administracinių paslaugų teikimo ir asmenų aptarnavimo kokybės gerinimas“. Vykdamas šio projekto veiklas, kuriami įrankiai, kuriuos naudojant paslaugos (tarp jų ir sudėtinės paslaugos) bus kuriamos ir modernizuojamos sklandžiau, efektyviau bus atliekama jų stebėseną ir vertinimas: parengtas sudėtinų paslaugų kūrimo metodikos projektas, paslaugų

suskirstymo pagal reikalaujamą elektroninės atpažinties priemonės saugumo lygį metodikos projektas, paslaugų rodiklių analizės ir vertinimo metodikos projektas. Kartu bus tobulinama paslaugas teikiančių ir (arba) administruojančių viešojo sektoriaus įstaigų darbuotojų kompetencija šiais klausimais.

Pagal su paslaugų teikėju sudarytą PASIS priežiūros paslaugų teikimo sutartį, be kitų atliekamų techninių šios sistemos priežiūros darbų, reikalingų sklandžiam jos veikimui užtikrinti, sukurtas ir šiuo metu testuojamas PASIS kataloge viešųjų ir administracinių paslaugų informacijos ir aprašymų anglų kalba teikimo į PASIS svetainę (www.lietuva.gov.lt) funkcionalumas bei šios informacijos ir aprašymų anglų kalba atvaizdavimo PASIS svetainėje funkcionalumas.

Atskirų viešojo valdymo tobulinimo iniciatyvų koordinavimas. 2019 m. didesnio viešojo valdymo efektyvumo buvo siekiama ne tik sisteminiėmis, bet ir atskiromis viešojo valdymo tobulinimo iniciatyvomis. Toliau buvo įgyvendinama VRM koordinuojama Viešojo valdymo tobulinimo 2012–2020 metų programa ir pagal šioje programoje iškeltus viešojo sektoriaus tobulinimo tikslus kryptingai skirstytos ES struktūrinės paramos investicijos viešajam valdymui tobulinti. Suplanuotais numatomais finansuoti viešojo sektoriaus įstaigų projektais bus toliau konsoliduojamos bendrosios funkcijos, supaprastinamos gyventojams teikiamos paslaugos, diegiamos ir tobulinamos veiklos ir procesų valdymo sistemos.

Elektroninės atpažinties politikos formavimas.

Veikla buvo nukreipta į eIDAS reglamento tikslų ir reikalavimų įgyvendinimą:

Toliau buvo plėtojami eIDAS mazgo funkcionalumai – atnaujinta eIDAS mazgo versija iki 2.3.1 versijos, taip pat atnaujinta sąsaja su elektroniniais valdžios vartais (www.epaslaugos.lt). Šie veiksmai sudaro prielaidas ES valstybių narių asmenims, turintiems tų šalių notifikuotas elektroninės atpažinties priemones, pasinaudoti Lietuvos paslaugomis, teikiamomis elektroniniu būdu.

Vadovaujantis eIDAS reglamento 9 straipsnio 5 dalimi, pradėta Lietuvos elektroninės atpažinties schemos, pagal kurią išduodamos Lietuvos Respublikos asmens tapatybės kortelės (elektroninės atpažinties priemonės) notifikavimo procedūra. Parengti ir pateikti Europos Komisijai ir eIDAS reglamente įtvirtintam Bendradarbiavimo tinklui dokumentai, reikalingi notifikavimo procedūrai vykti. Valstybės narės, vadovaudamosi eIDAS reglamento įgyvendinamaisiais teisės aktais, pradėjo pateiktų dokumentų (schemos) vertinimo procedūrą (*Peer Review* procedūra).

Vietos savivalda.

Įgyvendinant Vyriausybės programos siekį sudaryti sąlygas piliečiams aktyviau dalyvauti priimant sprendimus vietos lygmeniu, parengtas Vietos savivaldos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas. Įstatymo projektu siekiama sudaryti prielaidas aktyvesniam gyventojų dalyvavimui sprendžiant viešuosius savivaldybės reikalus, taip stiprinant vietos demokratiją ir pilietinę visuomenę bei spręsti kitas praktikoje iškilusias įstatymo taikymo problemas. Siekiama skatinti apklausų organizavimą vietos ir regionų svarbos klausimais, priimant reikšmingesnius sprendimus: supaprastinamos vietos gyventojų apklausų iniciavimo ir vykdymo procedūros, įteisinamos apklausos e-būdu, paliekant teisę vietos gyventojams ir raštu pareikšti savo nuomonę. Kartu įtvirtinama nuostata, kad rengiant tokias apklausas gyventojams būtų sudaromos galimybės išsamiai susipažinti su kiekvienos alternatyvos socialinėmis, ekonominėmis ir aplinkosauginėmis pasekmėmis. Siekiant, kad gyventojai būtų tinkamai informuojami apie savivaldybės veiklą, nustatomi esminiai reikalavimai gyventojų informavimui, tačiau kartu mažinamas savivaldybės teikiamų ataskaitų skaičius, nustatant savivaldybei pareigą pateikti gyventojams vieną savivaldybės tarybos veiklos ataskaitą, kurios dalimi būtų ir tiesiogiai išrinkto mero veiklos ataskaita.

Valstybės tarnybos ir vidaus tarnybos politikos formavimas.

2019 m. įsigalioję naujos redakcijos Valstybės tarnybos įstatymas ir Vidaus tarnybos statutas sudarė prielaidas valstybės tarnautojų ir statutinių valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui didėti, o kartu ir valstybės tarnybos patrauklumui didinti.

Naujos redakcijos Vidaus tarnybos statutu buvo suvienodintas vidaus reikalų, teisingumo ir finansų ministrų valdymo sričių statutinėse įstaigose tarnaujančių pareigūnų statusas, darbo užmokesčio sistema bei socialinių garantijų teisinis reglamentavimas.

2019 m. stebimas spartus valstybės tarnautojų darbo užmokesčio didėjimas (lyginant su 2018 m., valstybės tarnautojų *neto* darbo užmokestis padidėjo 23 proc., vidaus reikalų ministro valdymo srities statutinių valstybės tarnautojų – 7,5 proc.). Stebimas ženklus užimtų valstybės tarnautojų pareigybių skaičiaus sumažėjimas (lyginant su 2018 m. užimtų valstybės tarnautojų pareigybių skaičius sumažėjo 9 proc., vidaus reikalų ministro valdymo srities statutinių valstybės tarnautojų užimtų pareigybių skaičius iš esmės išlieka stabilus). 2019 m. buvo stebimas Valstybės tarnybos įstatymo ir Vidaus tarnybos statuto įgyvendinimas, o prirėkus tikslinti šių įstatymų įgyvendinamieji teisės aktai – Vyriausybės nutarimai ir vidaus reikalų ministro įsakymai.

2020 m. ir toliau bus atliekamas šių įstatymų įgyvendinimo monitoringas. Suplanuoti ir į 2020 m. Seimo pavasario sesiją įtraukti šių įstatymų pakeitimai, sprendžiantys praktinio įgyvendinimo metu kylančias problemas. Ateinančių metų pagrindiniai iššūkiai susiję su kompetencijomis grįstu žmogiškųjų išteklių valdymo modelio pilnu įdiegimu valstybės tarnyboje, taip pat nuosekliu valstybės tarnautojų ir pareigūnų darbo užmokesčio didinimu bei vidaus tarnybos patrauklumo didinimu.

Regioninės politikos formavimas.

LRV pateikė LRS tvirtinti Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano koncepcijos projektą ir naują strateginio valdymo modelį. Juos rengiant VRM aktyviai prisidėjo skirtingais formatais (viceministrų, specialistų grupėse, teikdama pastabas raštu, tiesiogiai konsultuodama rengėjus, rengdama atskiras dalis), užtikrindama regioninės politikos esminių nuostatų įtvirtinimą. Jeigu LRS šiuos dokumentus patvirtins, 2020 m. pradės veikti ir nauja strateginio planavimo dokumentų sistema, integruojanti valstybės ir regioninio planavimo tikslus ir naudojama valstybės biudžetui formuoti. Valstybės regioninės politikos turiniui įtakos turės Nacionalinis pažangos planas, Regionų plėtros programa ir regionų plėtros planai.

Rengiant Nacionalinį pažangos planą susitarta dėl regioninės plėtros kaip atskiro tikslo, o ne šakinių politikų priemonių rinkinio, todėl būtent regionų plėtros planuose bus nustatyta, kokios problemos yra svarbiausios ir kaip jas spręsti konkrečiame regione.

Kartu su strateginio valdymo sistemos pakeitimais ir strateginio lygmens dokumentais LRS pateikti Regioninės plėtros įstatymo pakeitimai: juridinio asmens statusas bus suteiktas regionų plėtros taryboms, bus nustatyta jų atsakomybė už strateginio valdymo sprendimų regiono lygmeniu priėmimą ir įgyvendinimą.

Tai reiškia, kad regioninė politika pirmą kartą pradeda įgyvendinti ne kaip atskirų institucijų finansavimo priemonių savivaldybėms rinkinys, o kaip savarankiška viešosios politikos sritis, turinti savo tikslus, uždavinius ir finansines priemones. Taip sudarytos prielaidos naujai Lietuvos regioninės politikos koncepcijai, paremtai Lietuvos regioninės politikos baltąja knyga, įgyvendinti. Regioninei politikai galės būti skiriamas finansavimas ir kiti ištekliai, siekiant integruotai spręsti ekonomikos, transporto, švietimo, socialinius, sveikatos, kultūros ir kitus uždavinius, paskatinti regionų poreikius ir potencialą atitinkantį ekonominį augimą ir užtikrinti visoje Lietuvos teritorijoje veikiančių kokybiškų ir lengvai pasiekiamų paslaugų tinklą.

VALSTYBĖS NEKILNOJAMO TURTO ADMINISTRAVIMAS IR ŪKIO PRIEŽIŪRA

2019 m. Turto valdymo ir ūkio departamentas prie VRM (toliau – TVŪD) perėmė valstybei nuosavybės teise priklausančius patikėjimo teise valdyti 654 nekilnojamosius daiktus.

Atsižvelgiant į LRV, valstybės ir kitų institucijų priimtus sprendimus, buvo priimti valdyti patikėjimo teise nekilnojamosieji daiktai ir perduoti kitoms institucijoms funkcijoms atlikti: sporto bazė – Palangos miesto savivaldybės nuosavybėn, namas Turniškių g., Vilniuje – VAD panaudos pagrindais, kiti pastatai ir patalpos – migracijos funkcijoms atlikti.

Optimizavus VSAT veiklą ir pavedus Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymo nustatyta tvarka objektų fizinės apsaugos funkcijas atlikti VST, buvo perimta ir perduota VST funkcijoms atlikti panaudos pagrindais 11 nekilnojamojo turto objektų, esančių Visagino savivaldybėje.

Plėtojant Vilniaus augstųjų mokyklų statinių ansamblio Švč. Mergelės Marijos Ramintojos bažnyčios patalpose bendruomeninę veiklą, LRV 2019 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. 1257 „Dėl nekilnojamojo turto perdavimo viešajai įstaigai Bendrystės ir socialinių inovacijų centrui neatlygintinai valdyti ir naudoti pagal panaudos sutartį“ TVŪD perdavė minėtą pastatą panaudos pagrindais viešajai

įstaigai Bendrystės ir socialinių inovacijų centrai jo įstatuose numatyti veiklai vykdyti.

Vienas iš pagrindinių TVŪD tikslų – centralizuotai aprūpinti VRM ir įstaigas prie VRM, finansuojamas iš VRM skirtų valstybės biudžeto asignavimų (toliau – įstaigos prie VRM), nekilnojamoju turtu (pastatais, patalpomis), reikalingu šių įstaigų veiklai vykdyti, centralizuotai jį administruoti ir vykdyti jo ūkinę priežiūrą. Centralizuotas nekilnojamojo turto administravimas ir ūkio priežiūros (patalpų remontas, patalpų ir teritorijos tvarkymo darbų atlikimas, apsauginės signalizacijos, šilumos, vandentiekio, elektros ūkio priežiūra ir aptarnavimas) atlikimas sumažino administracinę naštą, užtikrino gerokai mažesnes ūkinės priežiūros sąnaudas.

Pagal 2018 m. parengtą VST funkcijoms atlikti naudotų ir grėsmę keliančių trijų pastatų, esančių M. K. Paco g. 4, Vilniuje, bendrąją ekspertizę ir griovimo aprašą 2019 m. atlikti avarinės būklės pastatų, esančių M. K. Paco g. 4, Vilniuje, griovimo ir teritorijos sutvarkymo darbai, atlikti nugriautų statinių kadastriniai matavimai, parengtos kadastrinių matavimų bylos.

LRV 2018 m. sausio 24 d. nutarimo Nr. 96 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. rugsėjo 22 d. nutarimo Nr. 1368 „Dėl slėptuvių poreikio nustatymo“ pakeitimo“ 5 punktas nustato reikalavimą iki 2021 m. sausio 1 d. ministerijoms ir kitoms valstybės institucijoms, kuriose steigiami ekstremalių situacijų operacijų centrai (ESOC), įrengti slėptuves arba saugias darbo vietas ESOC narių darbui. Priimtas sprendimas ESOC nariams įkurti saugias, atitinkančias keliamus reikalavimus, darbo vietas.

Pažymėtina, kad, vykdydama 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 4 prioriteto „Energijos efektyvumo ir atsinaujinančių išteklių energijos gamybos ir naudojimo skatinimas“ 04.3.1-VIPA-T-113 priemonę „Valstybės nuosavybės teise priklausančių pastatų atnaujinimas“, (toliau – Programa) Lietuvos Respublika įsipareigojo kasmet minėtu laikotarpiu atnaujinti 3 proc. valstybei nuosavybės teise valdomų šildomų (vėsinamų) pastatų. TVŪD savo ruožtu pagal kompetenciją taip pat įsijungė į Programos įgyvendinimą – sistemina, kaupia, bendrina informaciją, konsultuoja, rengia susitikimus ir konsultacinius susirinkimus, rengia ir teikia ketvirtines bei metines ataskaitas Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai apie VRM pavaldžių įstaigų pagal šią programą atnaujinamus pastatus.

Aprūpinimas ilgalaikiu ir trumpalaikiu materialiuoju turtu ir jo administravimas

Vykdytas VRM administracijos padalinių ir įstaigų prie VRM aprūpinimas ilgalaikiu ir trumpalaikiu materialiuoju ir nematerialiuoju turtu pagal šiam tikslui skirtus asignavimus.

Užtikrintas nepertraukiamo elektros energijos tiekimo šaltinio (UPS) pagal pirmą elektros energijos tiekimo patikimumo kategoriją veikimas. UPS užtikrina kompiuterizuotose darbo vietose bei serveriuose sukauptos informacijos saugumą.

Atlikta VRM ir TVŪD patikėjimo teise valdomo, naudojamo ir disponuojamo ar kitokiu teisėtu pagrindu valdomo ir naudojamo nekilnojamojo, nematerialiojo, ilgalaikio ir trumpalaikio materialiojo turto, finansinio turto, įsipareigojimų bei gautinų ir mokėtinų sumų inventorizacija, inventorizacijos rezultatai įforminti nustatyta tvarka.

2019 m. birželio mėnesį organizuoti ir atlikti trys etapai viešųjų prekių aukcionų dėl valstybei nuosavybės teise priklausančio ir TVŪD patikėjimo teise valdomo, naudojamo ir disponuojamo nematerialiojo, ilgalaikio ir trumpalaikio materialiojo turto, pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti. Aukcionų metu už parduotą turtą gauta 11 162,70 Eur pajamų.

Centralizuotas viešųjų pirkimų organizavimas ir atlikimas

TVŪD atlieka vidaus reikalų centrinės perkančiosios organizacijos funkcijas. Nuo 2019 m. liepos 1 d. papildomai centralizuotai vykdomi Valstybės tarnybos departamento prie VRM (toliau – VTD) viešieji pirkimai.

Inicijuotas duomenų perdavimo paslaugų pirkimas ir judriojo ryšio paslaugų pirkimas.

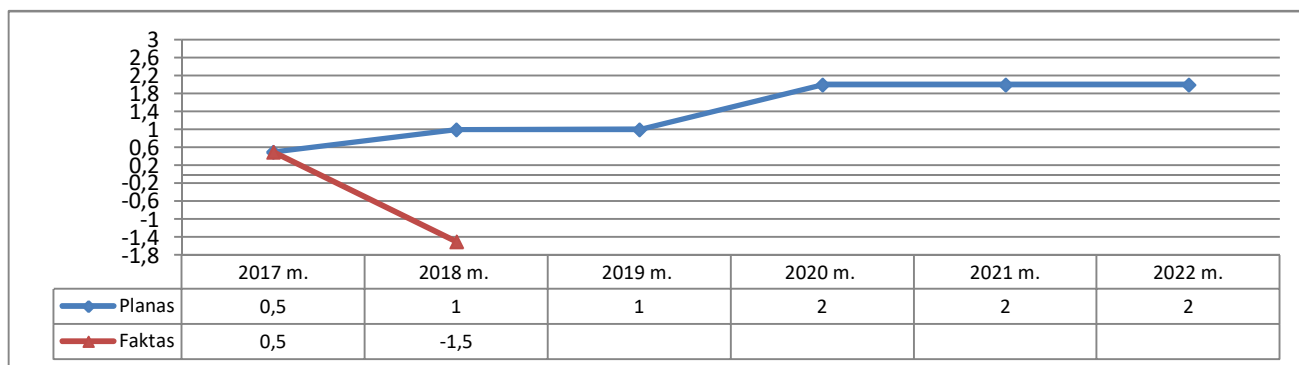
Centralizuoti pirkimai sudaro galimybę visoms vidaus reikalų sistemos perkančiosioms organizacijoms minėtas paslaugas įsigyti pagal preliminarąsias sutartis. Taip pat vykdyti ir vienetiniai pirkimai, kurių inicijuota 1077, o bendra inicijuotų pirkimų vertė sudarė daugiau nei 50 mln. Eur.

TREČIASIS SKIRSNIS
TREČIOJO STRATEGINIO TIKSLO ĮGYVENDINIMAS

3 strateginis tikslas – „Sudaryti sąlygas tolygiai ir darniai regionų plėtrai“

3 lentelė. Trečiąjį strateginį tikslą įgyvendinančios programos ir Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme patvirtintų asignavimų panaudojimas

Programos kodas	Programos pavadinimas	Asignavimų panaudojimas (tūkst. Eur)			
		Asignavimų planas	Asignavimų planas*, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui	Panaudota asignavimų	Panaudota asignavimų nuo asignavimų, nurodytų asignavimų plane, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui, dalis (proc.)**
1	2	3	4	5	6
03.03	Regionų plėtros ir Europos sąjungos struktūrinės paramos programų įgyvendinimo užtikrinimas	109361	117751	93175,30	79,1
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>		103733	107247	85724,2	79,9
Dėl 03.03 programos asignavimų plano nuokrypio					
Asignavimų planas padidėjo dėl perskirstytų iš 01.57 programos asignavimų, pratęsus Vidaus saugumo fondo programos projektų įgyvendinimo terminus.					
Dėl 03.03 programos asignavimų panaudojimo nuokrypio					
Dėl užtrukusių viešųjų pirkimų procedūrų užsitęsęs veiklų įgyvendinimui, institucijos buvo priverstos nukelti projektų įgyvendinimo ir galutinių mokėjimo prašymų pateikimo terminus; projektų įgyvendinimo pradžia buvo vis atidėliojama dėl pareiškėjų ilgai rengtų investicinių projektų. Be to, 2019 m. pabaigoje lėtėjo lėšų išmokėjimas projektų vykdytojams, kadangi teko atlikti tarpinstitucinių planų pakeitimus, kuriuos būtina derinti ne tik su Finansų ministerija, tačiau ir su tomis institucijomis, kurios atsakingos už šių planų sudarymą.					
03.53	Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo programa	15800	15800	8108,4	51,3
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>		14100	14100	6846,9	48,6
Dėl 03.53 programos asignavimų panaudojimo nuokrypio					
Dėl 2014–2020 m. finansinio laikotarpio Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo programose tebevykstančios projektų atrankos ir paramos sutarčių pasirašymo proceso iš Lietuvos partnerių gauta mažiau paraiškų dėl bendrojo finansavimo lėšų skyrimo, kas sąlygojo ir mažesni pateiktų avansinio mokėjimo prašymų skaičių (Lietuvos partneriai lėšų avansiniu mokėjimu gali paprašyti ne vėliau kaip likus 6 mėn. iki projekto įgyvendinimo pabaigos, todėl programoms leidžiant ilgesnės trukmės projektus, avansinių lėšų prašoma tik tuomet, kai lėšos yra reikalingos patirtoms išlaidoms padengti). Gautose projektų įgyvendinimo ataskaitose pagal Lietuvos–Lenkijos bendradarbiavimo per sieną programą deklaruota mažiau išlaidų nei planuota, todėl mokėjimai atlikti mažesne apimtimi. Pagrindinė priežastis – didesnioji projektų dalis dar yra pirmoje įgyvendinimo pusėje, kuomet vyksta daugiau parengiamųjų veiklų, kurios nesusijusios su išlaidų patyrimu (viešųjų pirkimų dokumentacija, ekspertų samdymu, renginių ir kitų veiklų planavimu), tai lemia lėtesnį lėšų deklaravimą. Taip pat tebevykstantys atviri kvietimai ir projektų atrankos sąlygoja tai, kad ne visos suplanuotos programos lėšos yra paskirstytos projektams.					
03.54	Europos kaimynystės priemonės programa	22200	22200	13061,6	58,8
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>		22000	22000	12978,7	59,0
Dėl 03.54 programos asignavimų panaudojimo nuokrypio					
Tebevykstantys atviri kvietimai ir projektų atrankos sąlygoja tai, kad ne visos suplanuotos programos lėšos yra paskirstytos projektams, ne visi projektai atrinkti finansavimui arba dalis projektų, kurie atrinkti, nėra įvykdę sąlygų ir nėra pasirašytos visos paramos sutartys, pagal kurias vykdomi mokėjimai.					

Trečiojo strateginio tikslo pažangai matuoti nustatyti du efekto vertinimo kriterijai:**23 grafikas. E-03-01. Sanglauda pagal bendrąjį vidaus produktą, procentiniais punktais**

Duomenų šaltinis – Lietuvos statistikos departamento statistiniai duomenys

Rodiklio 2019 metų pasiekta reikšmė bus žinoma 2020 m. lapkričio–gruodžio mėn.

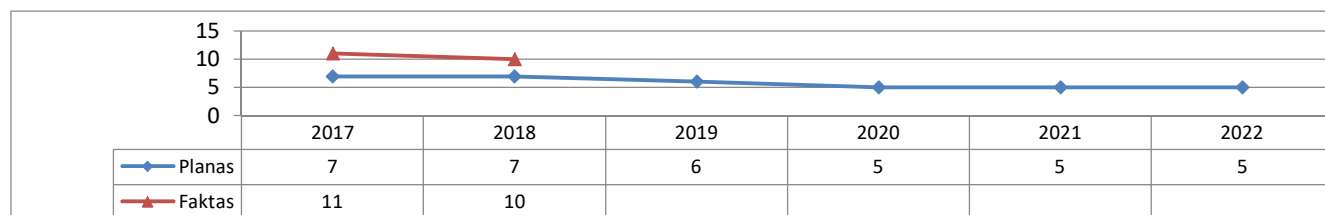
Sanglaudos rodiklio reikšmė 2018 m. sumažėjo dėl lėtesnio už šalies vidurkį BVP augimo 6 iš 10 regionų. Didžiausią įtaką neigiamai sanglaudos rodiklio reikšmei turėjo situacija Klaipėdos ir Kauno regionuose. 2017 m. šių dviejų regionų BVP/gyv. buvo artimas šalies vidurkiui ir beveik nesiskyrė (atitinkamai 101,4 proc. ir 101,7 proc.), tačiau 2018 m. Klaipėdos regiono BVP augimas buvo absoliučiai lėčiausias tarp visų 10 apskričių (lyginant su šalies vidurkiu – sumažėjo net 5,1 proc. punktu – iki 96,3 proc.). Šis pokytis gali būti siejamas su mažėjančia tradicinės ekonominės veiklos (Klaipėdos atveju – su jūrų uostu susijusios veiklos, turizmo paslaugų Palangoje, Neringoje) svarba ir didėjančių aglomeracijų ekonomika ir pramone, inžinerija, kur Kaunas turi pranašumą ir dėl didesnio miesto (su metropoline zona) gyventojų skaičiaus, ir dėl daug didesnio (lyginant su Klaipėdos universitetu) mokslo potencialo, tiek dėl teigiamų lūkesčių, susijusių su vykdomais projektais – „Rail Baltica“, LEZ plėtra, stambių investuotojų atėjimu. Kadangi Kauno apskrities BVP/gyv. yra aukštesnis už šalies vidurkį, spartus augimas blogina sanglaudos rodiklio reikšmę.

Antrasis (po Klaipėdos) blogiausių BVP dinamiką turėjęs regionas buvo Utenos apskritis, kuri vis dar kovoja su didžiausio Lietuvoje pramonės objekto (Ignalinos atominės elektrinės) uždarymo padariniais. Iki šiol nėra iki galo aiškios Visagino (buvusio pagrindiniu regiono ekonominiu centru) plėtros perspektyvos, persiorientuojant į kitas ekonomines veiklas. Šis regionas taip pat turi itin nepalankias demografines sąlygas (gyventojų skaičiaus mažėjimas ir senėjimas). Didelis neuztikrintumas tiek dėl Visagino ateities, tiek dėl demografinės situacijos lemia tai, kad regione beveik nekuriama naujų darbo vietų, mažėja investicijos, o tai tiesiogiai atsispindi BVP.

Pozityvūs pokyčiai matomi Tauragės apskrityje, kuri ir 2018 m. artėjo prie šalies vidurkio, ir ši tendencija yra ilgalaikė. Tauragės apskrities BVP/gyv. tebėra mažiausias, bet ši apskritis yra absoliuti lyderė ir pagal BVP, ir pagal darbo užmokesčio augimą (vertinant pokytį nuo 2007 m.), sparčiai vežasi didesnius miestus ir regionus. Didelę įtaką tam turi tai, kad Tauragės regionas turi aiškią ir nuosekliai įgyvendinamą plėtros viziją (laikantis tvarios, žaliosios ekonomikos, „cleantech“, „greentech“ principų), be to, sėkmingai bendradarbiaujama tiek tarp savivaldybių, tiek su privačiais partneriais, tokiais kaip privatus Tauragės industrinis parkas, pritraukiamos užsienio (daugiausiai – Skandinavijos šalių) investicijos.

Reaguojant į Tauragės regiono potencialą toliau mažinti ekonominius skirtumus, taip pat būtinybę Visagine vystyti naujas, nesusijusias su atominė energetika, ekonomines veiklas, 2019 m. buvo inicijuotos bandomosios iniciatyvos. 2019 m. Tauragės regiono savivaldybėms, taip pat Visagino savivaldybei suteikta pagalba rengiant bandomąsias strategijas, o 2020 m. bus remiami jų įgyvendinimo veiksmai.

24 grafikas. E-03-02. Lietuvos Respublikos vieta tarp mažiausius regioninius užimtumo netolygumus turinčių ES šalių

Duomenų šaltinis – Europos Sąjungos statistikos tarnybos „Eurostat“ statistiniai duomenys

Rodiklio 2019 metų pasiekta reikšmė bus žinoma 2020 m. lapkričio mėn. Nors 2017–2018 m. planinė rodiklio reikšmė nepasiekta, užimtumo netolygumai (dispersija) Lietuvoje mažesni negu daugelyje ES šalių, taip pat matoma teigiama (skirtumų mažėjimo) tendencija – 2017 m. netolygumai (dispersija) siekė 5,7 proc., 2018 m. – 5,3 proc. Didžiausią įtaką tam, kad nebuvo pasiekta planuota reikšmė, turėjo tai, kad panašius užimtumo netolygumus turėjusiose kitose ES šalyse rodiklio reikšmė taip pat gerėjo. Pavyzdžiui, 2015–2016 m. (metais, kurių reikšmės naudotos nustatant pradines ir siektinas reikšmes) dabartiniai užimtumo netolygumai būtų leidę Lietuvai užimti 7 vietą, tačiau artimiausias Lietuvai rodiklio reikšmes turėjusiose šalyse (Suomijoje, Slovakijoje, Vengrijoje) situacija taip pat gerėjo, todėl pozicija buvo pagerinta tik Latvijos atžvilgiu. Vienas iš svarbiausių veiksnių, lemiančių netolygų užimtumą, – apribotos galimybės pasiekti darbo vietas, todėl 2019 m. pradėti parengiamieji darbai regioninėms viešojo transporto sistemoms sukurti.

PAGRINDINIAI DARBAI IR PASIEKTI REZULTATAI ĮGYVENDINANT TREČIĄJĮ STRATEGINĮ TIKSLĄ IR JĮ ĮGYVENDINANČIAS PROGRAMAS: 03.03 „Regionų plėtros ir Europos Sąjungos struktūrinės paramos programų įgyvendinimo užtikrinimas“, 03.53 „Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo programa“ ir 03.54 „Europos kaimynystės priemonės programa“ :

Integruotos teritorinės investicijos (ITI)

Investicijomis į mažus ir vidutinius miestus, ypač esančius atokesniuose regionuose, siekiama užtikrinti kokybišką, švarią ir saugią gyvenamąją aplinką, būtina sprendžiant demografines problemas, išnaudojant miestų traukos centrų potencialą investicinės aplinkos gerėjimui ir naujų darbo vietų kūrimui (pritaikant esamas ar kuriant naujas miestų viešąsias erdves). Iki 2019 m. pabaigos pagal VRM priemonę „Miestų kompleksinė plėtra“ pasirašytos 84 finansavimo sutartys dėl projektų, kuriems skirta 92,96 mln. Eur ES ir valstybės biudžeto paramos.

Investicijomis didžiuosiuose miestuose pirmiausia siekiama aktyvinti juose vykstančią ekonominę veiklą, pertvarkant miestų teritorijas (konversija), gerinant jose gyvenamosios aplinkos kokybę, gyvenimo sąlygas ir pasiekiamumą. Iki 2019 m. pabaigos pagal VRM priemonę „Didžiųjų miestų kompleksinė plėtra“ pasirašytos 45 finansavimo sutartys dėl projektų, kuriems skirta 109,14 mln. Eur ES ir valstybės biudžeto paramos.

Bendruomenės inicijuota vietos plėtra – į miestus ir miestelius orientuotos investicijos, derinančios bendruomenės, verslo ir vietos valdžios iniciatyvas.

Nuo 2018 m. pradėti finansuoti miesto vietos veiklos grupių atrinkti projektai, skirti bendruomenių inicijuotoms vietos plėtros strategijoms įgyvendinti. Šiose strategijose suplanuoti veiksmai: socialinei atskirčiai mažinti ir užimtumui didinti; verslumą skatinančios iniciatyvos; bendradarbiavimo bei informacijos sklaidos tinklų kūrimas. Iki 2019 m. pabaigos pasirašytos 248 projektų, kurie įgyvendins 39 strategijose suplanuotus veiksmus, finansavimo sutartys; šiems projektams įgyvendinti skirta 7,19 mln. Eur (ES ir valstybės biudžeto lėšų).

Parama mažiausiems miestams ir kaimo vietovėms.

Investuojant į miestelius ir kaimus siekiama kompleksiškai atnaujinti jų bendruomeninę ir viešąją infrastruktūrą, naudoti jų socialinį, kultūrinį ir gamtinį potencialą darniai gyvenamosios aplinkos plėtrai bei gyvybingumui palaikyti. Iki 2019 m. pabaigos pagal priemonę „Kaimo gyvenamųjų vietovių atnaujinimas“ pasirašytos 64 finansavimo sutartys dėl projektų, kuriems skirta 48,8 mln. Eur ES ir valstybės biudžeto paramos.

Teritorinis bendradarbiavimas

Lietuvos ir Lenkijos programoje finansuojami 85 projektai, kuriems skirta 32,67 mln. Eur ERPF lėšų (dalyvauja 114 Lietuvos partnerių, jiems skirta 15,94 mln. Eur ERPF lėšų). 2019 m. projektams vykdyti išmokėta 6,44 mln. Eur ERPF lėšų, o 25 projektai baigė įgyvendinamas veiklas ir jiems buvo atlikti galutiniai mokėjimai. 2019 m. įvyko 4-asis kvietimas teikti paraiškas. Pateiktos 66 paraiškos, paraiškos vertinamos ir sprendimas dėl projektų patvirtinimo finansavimui bus priimtas 2020 m. I ketvirtyje.

2019 m. pagal Lietuvos, Latvijos ir Baltarusijos bendradarbiavimo per sieną programą, vykusio 3-iojo kvietimo metu, iš gautų 67 paraiškų buvo patvirtinti 28 projektai (bendra suma 19,4 mln. Eur), iš kurių 25 projektuose dalyvauja 34 Lietuvos partneriai ir jiems skirta 8,9 mln. Eur. 2019 m. pasirašyta 13 finansavimo sutarčių pagal programos 1 kvietimą (bendra suma 8,7 mln. Eur). Taip pat pasirašytos 6 didelių infrastruktūros projektų finansavimo sutartys už bendrai 25,3 mln. Eur, keturiuose iš jų dalyvauja 6 partneriai iš Lietuvos, jiems skirta 12,4 mln. Eur. 2019 m. projektų vykdytojams išmokėta 10,9 mln. Eur avanso.

2019 m. Lietuvos ir Rusijos Federacijos programa paskelbė antrąjį kvietimą teikti paraiškas. Iš 2-ojo kvietimo gautų 46 paraiškų patvirtinta 12 projektų (bendra suma 6,7 mln. Eur), kuriuose dalyvauja 14 Lietuvos partnerių (6 yra pagrindiniai paramos gavėjai) ir jiems tenkanti paramos suma yra 3,6 mln. Eur. 2019 m. pasirašyta 11 paramos sutarčių (bendra suma 6,2 mln. Eur) dėl 1-ojo kvietimo projektų įgyvendinimo. 2019 m. projektų vykdytojams išmokėta 1,1 mln. Eur avanso.

Bendradarbiaujant Latvijos ir Lietuvos pasienyje dviejų kvietimų metu atrinkta finansuoti 90 bendrų projektų, kuriems skirta 47,62 mln. Eur ERPF lėšų. Projektuose dalyvauja 157 Lietuvos partneriai (iš jų 44 pagrindiniai partneriai), kuriems skirta 23,06 mln. Eur paramos lėšų. Iki 2019 m. pabaigos 14 projektų buvo baigti įgyvendinti ir jiems buvo atlikti galutiniai mokėjimai. 2019 m. buvo paskelbtas 3-iasis kvietimas, pagal kurį 2019 m. iki liepos 9 d. buvo gauta 91 paraiška. Sprendimą dėl programos finansavimo skyrimo projektams 2020 m. vasario 26–27 d. priims stebėsenos komitetas.

Lietuvos institucijos aktyviai bendradarbiauja su partneriais iš Danijos, Švedijos, Vokietijos ir Lenkijos pagal Pietų Baltijos programą. 69 projektuose dalyvaujantys 108 partneriai (10 pagrindinių projektų partnerių) yra Lietuvos institucijos. Lietuvos partneriams tenka apie 12 mln. Eur ERPF lėšų. 2019 m. gegužės 15–16 d. programos stebėsenos komitetas pritarė devyniems 6-ojo kvietimo metu programai pateiktiems projektams, kuriuose dalyvauja 14 Lietuvos partnerių.

Pagal INTERREG Baltijos jūros regiono programą 2-ojo kvietimo platformų metu patvirtinti 3 platformų projektai (viename platformų projekte dalyvauja Lietuvos partneris, kuriam skirta 0,056 mln. ERPF lėšų), 1-ojo tęstinių projektų kvietimo metu patvirtinti 9 tęstiniai projektai (6 projektuose dalyvauja Lietuvos partneriai, kuriems skirta 0,23 mln. ERPF lėšų). Nuo programos įgyvendinimo pradžios projektuose dalyvauja 152 Lietuvos partneriai, kuriems tenka 17,93 mln. ERPF lėšų.

INTERREG EUROPE programoje 4-ojo kvietimo metu atrinkti 74 projektai (14 projektų dalyvauja Lietuvos partneriai, jiems skirta 1,9 mln. ERPF lėšų). Nuo programos įgyvendinimo pradžios projektuose dalyvauja 49 Lietuvos partneriai, kuriems tenka 6,67 mln. ERPF lėšų.

URBACT III programoje Veiksmų planavimo tinklų kvietime buvo atrinkti 23 veiksmų planavimo tinklų projektai (7 projektuose dalyvauja 6 Lietuvos miestai: Vilnius, Panevėžys, Anykščiai, Druskininkai, Klaipėda ir Ukmergė; jiems skirta 0,07 mln. ERPF lėšų). Nuo programos įgyvendinimo pradžios projektuose dalyvauja 14 Lietuvos miestų partnerių, kuriems tenka 0,43 mln. ERPF lėšų.

III SKYRIUS

VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO PLANO VYKDYMAS

VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

II prioritetas. Švietimo, kultūros ir mokslo paslaugų kokybės bei efektyvumo didinimas

2.1. Kryptis. Švietimo prieinamumo ir tarptautinio konkurencingumo didinimas

2020 m. sausio 15 d. LRV pasitarime nuspręsta steigti žinybinę kolegiją, kurioje būtų rengiami būsimi policijos ir kitų statutinių įstaigų pareigūnai. VRM ir Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos sudaryta darbo grupė iki 2020 m. II ketv. pabaigos turi parengti žinybinės kolegijos veikimo ir finansavimo koncepciją ir žinybinės kolegijos steigimo veiksmų planą.

III prioritetas. Viešojo sektoriaus efektyvumo ir skaidrumo didinimas

3.1. Kryptis. VIEŠOJO SEKTORIAUS EFEKTYVUMO DIDINIMAS

Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos optimizavimas.

2019 m. buvo įgyvendinamas Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairių (toliau – Gairės) įgyvendinimo veiksmų planas, patvirtintas LRV 2018 m. gegužės 16 d. nutarimu Nr. 495. Vykdamas šį planą iki 2020 m. pabaigos turi būti atliktas ne tik viešojo sektoriaus įstaigų teisinės ir organizacinės formos, jų administracijos struktūros atitikties Gairėms įvertinimas, bet ir išgryninta šių įstaigų kompetencija. Iki 2019 m. pabaigos buvo įvykdyta 19 iš 41 plane numatytų priemonių.

2019 m. buvo atliktas ministerijų, ministrams pavestose valdymo srityse veikiančių Vyriausybės įstaigų, kitų Vyriausybei atskaitingų biudžetinių įstaigų ir šioms įstaigoms pavaldžių biudžetinių įstaigų atitikties Gairėms įvertinimas ir apibendrinta pažanga šalinant šio įvertinimo metu nustatytas neatitiktis Gairių nuostatomis. Taip pat buvo atliktas valstybės įmonių, viešųjų įstaigų, kurių savininkas ar dalininkas yra valstybė, valstybės valdomų bendrovių, atitikties Gairių nuostatomis įvertinimas ir suformuluoti pasiūlymai dėl šio įvertinimo metu nustatytų neatitikimų Gairių nuostatomis pašalinimo. Iš viso buvo įvertinta apie 270 viešojo sektoriaus įstaigų.

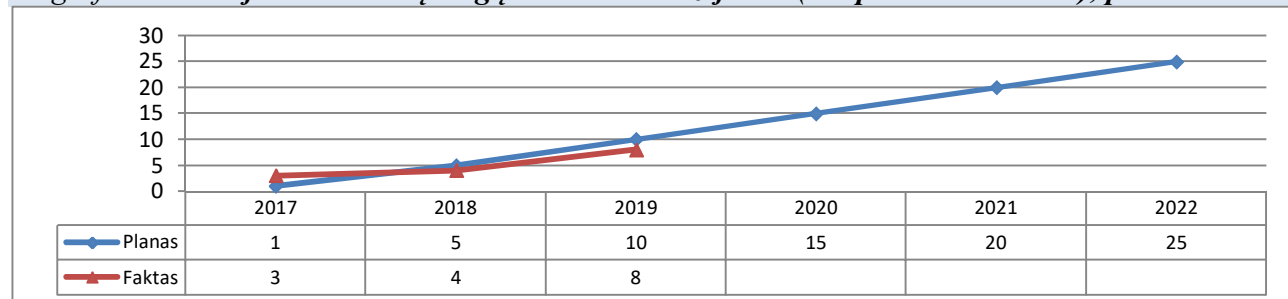
VRM, kaip Gairių įgyvendinimo procesą koordinuojanti institucija, rinko ir apibendrinė informaciją apie atliktų viešojo sektoriaus įstaigų atitikties Gairių nuostatomis įvertinimų rezultatus. Ši informacija ir kartu su VRM išvadamis ir pasiūlymais, kaip geriau atlikti viešojo sektoriaus įstaigų įvertinimą, periodiškai buvo teikiama LRV kanceliarijai ir atskirais atvejais – valstybės kontrolei. Taip pat visą ataskaitinį laikotarpį nuolat buvo teikiamos konsultacijos viešojo sektoriaus įstaigų peržiūrą atliekančioms ministerijoms.

Įgyvendinant sistemines Gairių įgyvendinimo veiksmų plane numatytas viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo priemones, LRV 2019 m. spalio 30 d. nutarimu Nr. 1089 pritarė VRM parengtam konsoliduotam Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 pakeitimo įstatymo projektui ir pateikė jį svarstyti LRS. Be kitų pakeitimų, šiame projekte pateikti pasiūlymai tiksliau apibrėžti viešojo administravimo sritis ir vidaus administravimą, sugriežtinti viešojo administravimo įgaliojimų suteikimo tvarką, naujai apibrėžti „viešosios paslaugos“ sąvoką, nustatyti naujus reikalavimus viešųjų paslaugų administravimui. Jei LRS pritarė pateiktam įstatymo projektui, bus sudarytos teisinės prielaidos toliau gryninti funkcijas, kurias turėtų atlikti viešojo sektoriaus įstaigose dirbantys valstybės tarnautojai, ir bendrai viešojo sektoriaus įstaigų kompetenciją.

LRV 2019 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 136 pritarė Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – FM) parengtam Strateginio planavimo metodikos pakeitimo projektui, kuriuo ši metodika papildyta nuostatomis, įpareigojančiomis valstybės įstaigas, kurios viešosiose įstaigose atstovauja valstybei ir įgyvendina savininko ar dalininko teises ir pareigas, savo planavimo dokumentuose teikti informaciją apie šių viešųjų įstaigų planuojamus pasiekti pagrindinius veiklos rodiklius, susiejant juos su šių valstybės įstaigų strateginiais tikslais arba, jei įmanoma, įgyvendinamų programų tikslais. Taip pat nustatyta rekomendacija teikti informaciją ir apie viešųjų įstaigų, kuriose valstybė turi mažiau nei 50 proc. balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, planuojamus veiklos rodiklius.

2019 m. darbą toliau tęsė Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2018 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 1V-899 sudaryta tarpinstitucinė darbo grupė (2019 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. 1V-349 buvo išplėsta darbo grupės sudėtis). Ši darbo grupė vertino savivaldybių viešojo sektoriaus įstaigų, veikiančių švietimo, socialinės apsaugos ir sveikatos apsaugos srityse, atitiktį Gairių nuostatomis. Galutinius darbo grupės veiklos rezultatus numatoma apibendrinti 2020 m. II ketvirtį.

25 grafikas. *Viešojo sektoriaus įstaigų skaičiaus mažėjimas (kaupiamasis rodiklis), proc.*

Duomenų šaltinis – Vidaus reikalų ministerijos duomenys

2019 m. rodiklio reikšmė nepasiekta.

Planinė rodiklio reikšmė nepasiekta dėl lėtai vykstančių pokyčių savivaldybių viešajame sektoriuje. Atskirai skaičiuojant valstybės viešojo sektoriaus įstaigų ir savivaldybių viešojo sektoriaus įstaigų skaičiaus pokyčius, nustatyta, kad nuo 2016 metų valstybės viešojo sektoriaus įstaigų skaičius sumažėjo 24,5 proc. (219 įstaigų, 2016 metais veikė 894 valstybės viešojo sektoriaus įstaigos, 2019 metais – 675). Savivaldybių viešajame sektoriuje įstaigų mažėjimas tesudarė 3,3 proc. (116 įstaigų, 2016 metais veikė 3463 savivaldybių viešojo sektoriaus įstaigos, 2019 metais – 3347).

3.2. Kryptis. Viešųjų ir administracinių paslaugų modernizavimas ir informacinės visuomenės plėtra.

Tobulinama Viešųjų ir administracinių paslaugų stebėsenos ir analizės informacinė sistema (PASIS).

2019 m. VRM toliau įgyvendino ES struktūrinės paramos lėšomis finansuojamą projektą Nr. 10.1.3-ESFA-V-918-01-0010 „Viešųjų ir administracinių paslaugų teikimo ir asmenų aptarnavimo kokybės gerinimas“. Vykdamas šio projekto veiklas, kuriami įrankiai, kuriuos naudojant paslaugos (tarp jų ir sudėtinės paslaugos) bus kuriamos ir modernizuojamos sklandžiau, efektyviau bus atliekama jų stebėsenos ir vertinimas: parengtas sudėtinių paslaugų kūrimo metodikos projektas, paslaugų suskirstymo pagal reikalaujamą elektroninės atpažinties priemonės saugumo lygį metodikos projektas, paslaugų rodiklių analizės ir vertinimo metodikos projektas. Kartu bus tobulinama paslaugas teikiančių ir (arba) administruojančių viešojo sektoriaus įstaigų darbuotojų kompetencija šiais klausimais.

Pagal su paslaugų teikėju sudarytą PASIS priežiūros paslaugų teikimo sutartį, be kitų atliekamų techninių šios sistemos priežiūros darbų, reikalingų sklandžiam jos veikimui užtikrinti, sukurtas ir šiuo metu testuojamas PASIS kataloge viešųjų ir administracinių paslaugų informacijos ir aprašymų anglų kalba teikimo į PASIS svetainę (www.lietuva.gov.lt) funkcionalumas bei šios informacijos ir aprašymų anglų kalba atvaizdavimo PASIS svetainėje funkcionalumas.

Kuriama Viešųjų ir administracinių paslaugų kokybės vertinimo sistema.

LRV 2019 m. spalio 30 d. nutarimu Nr. 1089 pritarė VRM parengtam konsoliduotam Viešojo administravimo įstatymo Nr. VIII-1234 pakeitimo įstatymo projektui ir pateikė jį svarstyti LRS. Be kitų pakeitimų, šiame projekte pateikti pasiūlymai dėl viešųjų paslaugų teikimo administravimo modelio tobulinimo: siūloma naujai apibrėžti „viešosios paslaugos“ sąvoką, apibrėžti viešųjų paslaugų administratoriaus kompetenciją, be kitų pareigų nustatant pareigą organizuoti viešosios paslaugos teikėjo veiklos priežiūrą (kontrolę) arba tiesiogiai prižiūrėti (kontroliuoti) jo veiklą, nustatyti viešosios paslaugos kokybės reikalavimus ar rodiklius, matuoti ir vertinti viešosios paslaugos kokybę, savo veiklos planavimo dokumentuose numatyti tikslus (uždavinius), kurie būtų orientuoti į

administruojamų viešųjų paslaugų teikimo kokybės gerinimą, arba nustatyti užduotis viešosios paslaugos teikėjui pagerinti viešosios paslaugos kokybę, užtikrinti, kad administruojamos viešosios paslaugos teikėjo veiklos planavimo dokumentuose nustatyti veiklos tikslai (uždaviniai) atitiktų viešųjų paslaugų teikimą administruojančio viešojo administravimo subjekto veiklos planavimo dokumentuose numatytus tikslus (uždavinius) dėl viešojo paslaugos teikimo tobulinimo. Jei LRS pritaro pateiktam įstatymo projektui, bus sudarytos teisinės prielaidos viešųjų ir administracinių paslaugų kokybės vertinimo sistemos funkcionavimui.

Tęsimas viešųjų ir administracinių paslaugų modernizavimas.

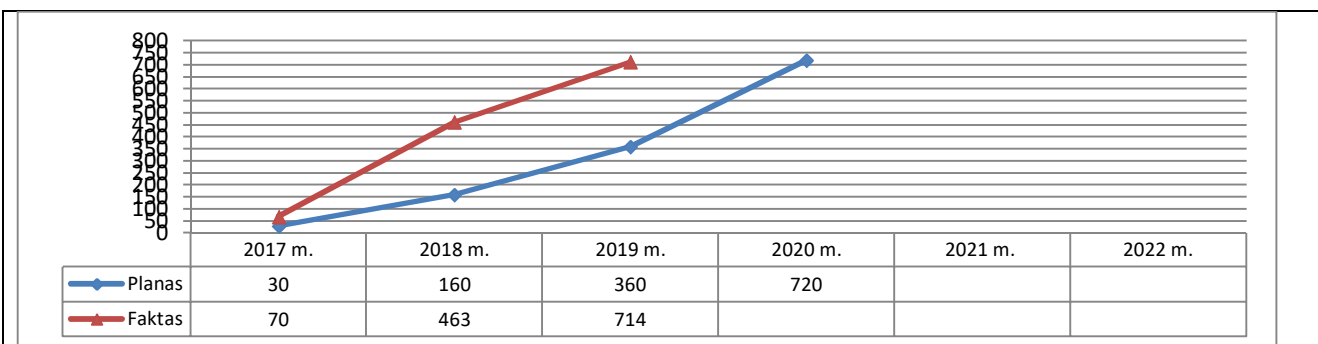
2019 m. toliau buvo įgyvendinami Vyriausybės 2018 m. vasario 7 d. pasitarime priimti sprendimai dėl viešųjų ir administracinių paslaugų modernizavimo. Įgyvendindamos šiuos sprendimus, ministerijos atliko ministrams pavestose valdymo srityse teikiamų administracinių paslaugų procedūrų peržiūrą įvertindamos svarbiausius šių paslaugų aspektus: patį paslaugos tikslumą; informacinius įpareigojimus, kurie sukelia paslaugos gavėjams didžiausią administracinę naštą; informaciją, kurią turi susirinkti pati paslaugą teikianti įstaiga; paslaugos trukmę ir jos kainą; galimybes plačiau teikti paslaugas elektroniniu būdu; paskelbtų paslaugų aprašymų atitiktį nustatytiems reikalavimams. Remdamosi atliktos administracinių paslaugų procedūrų peržiūros rezultatais, ministerijos rengė pasiūlymus dėl šių paslaugų optimizavimo, kurie buvo orientuoti į paslaugos gavėjams tenkančios administracinės naštos mažinimą, paslaugos suteikimo terminų sutrumpinimą, atlyginimo už suteikiamą paslaugą sumažinimą, paslaugos teikimo perkėlimą į elektroninę erdvę, kelių paslaugų konsolidavimą, paslaugos teikimo perdavimą kitiems teikėjams ar visišką nebūtinų paslaugų atsisakymą.

2019 m. VRM pradėjo įgyvendinti ES struktūrinės paramos lėšomis finansuojamą projektą Nr. 10.1.3-ESFA-V-918-01-0014 „Viešojo sektoriaus įstaigų teikiamų paslaugų ir gyventojų aptarnavimo kokybės gerinimo sprendimai“. Vykdamas šio projekto veiklas, numatoma įgyvendinti sisteminės priemonės, kurios padės inventorizuoti viešojo sektoriaus įstaigų teikiamas viešąsias ar administracines paslaugas, įvertinti šių paslaugų apimtį ir tikslumą, parengti ir įgyvendinti pasiūlymus dėl paslaugų teikimo procedūrų supaprastinimo, taip pat numatoma sukurti ir įdiegti paslaugų ir gyventojų aptarnavimo kokybės vertinimo sistemą, standartizuoti gyventojų aptarnavimą ir paslaugų teikimą, sukurti institucines paskatas gerinti paslaugų ir gyventojų aptarnavimą ir kitus kokybės gerinimo sprendimus.

Vykdamas projekto veiklas buvo parengtas preliminarus valstybės viešajame sektoriuje teikiamų administracinių paslaugų (identifikuotos 1 789 paslaugos) sąrašas ir juos teikiančių subjektų (identifikuotas 141 valstybės viešojo sektoriaus subjektas) sąrašas, apimantis ministerijas, joms pavaldžias biudžetines ar jų kontroliuojamas viešąsias įstaigas, valstybės įmones, taip pat LRV įstaigas, LRS ar LRV atskaitingas institucijas ir įstaigas. Įvertinus jau parengtą sąrašą, pateikti pasiūlymai dėl 264 besidubliuojančių, neaktualių arba administracinės paslaugos sampratos neatitinkančių paslaugų atsisakymo, pasiūlyta 407 paslaugas teikti integruotai, o nustačius, kad ne visų administracinių paslaugų pavadinimai atitinka jų turinį, pasiūlyta tikslinti 117 paslaugų pavadinimus.

Informacija apie 3.2 Krypties rodiklį „*Gyventojų pasitenkinimo paslaugomis indeksas*“ pateikta trečiajame ataskaitos skirsnyje.

26 grafikas. *Supaprastintų viešųjų ar administracinių paslaugų skaičius (kaupiamasis rodiklis)*

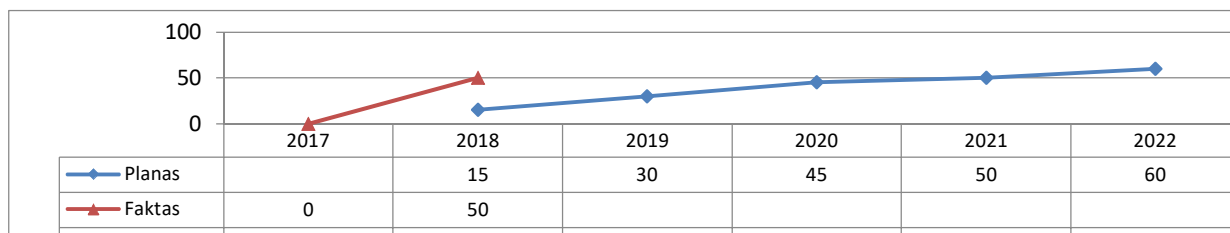

Duomenų šaltinis – Vidaus reikalų ministerijos duomenys

Planinė rodiklio reikšmė viršyta.

Rodiklio reikšmė viršyta, nes buvo sėkmingai 2019 metais įgyvendinami Vyriausybės 2018 m. vasario 7 d. pasitarime priimti sprendimai dėl viešųjų ir administracinių paslaugų modernizavimo. Įgyvendindamos šiuos sprendimus, ministerijos atliko ministrams pavestose valdymo srityse teikiamų administracinių paslaugų procedūrų peržiūrą, teikė ir įgyvendino pasiūlymus dėl paslaugų modernizavimo, kurie buvo orientuoti į paslaugos gavėjams tenkančios administracinės naštos mažinimą, paslaugos suteikimo terminų sutrumpinimą, atlyginimo už suteikiamą paslaugą sumažinimą, paslaugos teikimo perkėlimą į elektroninę erdvę, kelių paslaugų konsolidavimą, paslaugos teikimo perdavimą kitiems teikėjams ar visišką nebūtinų paslaugų atsisakymą.

27 grafikas. Įstaigų, pasiekusių didesnę brandą vertinant ir gerinant paslaugų kokybę, dalis, proc.

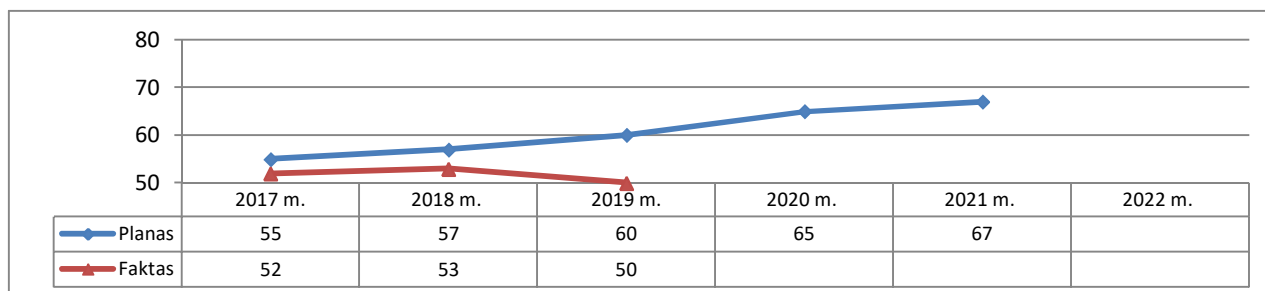
Duomenų šaltinis – Vidaus reikalų ministerijos duomenys

2019 m. pasiekta rodiklio reikšmė nežinoma.

Pasiekta rodiklio reikšmė apskaičiuojama VRM atlikus valstybės ir savivaldybių įstaigų anketinę apklausą apie paslaugų teikimo ir asmenų aptarnavimo gerinimo priemonių taikymą viešojo administravimo institucijose ir įstaigose. Planuojama, kad rodiklio reikšmė bus žinoma 2020 m. kovo mėnesio pabaigoje.

3.3. Kryptis. Skaidrumo ir atvirumo didinimas, kovos su korupcija stiprinimas.

28 grafikas. Gyventojų dalis, žinanti apie galimybes ir būdus teikti siūlymus dėl jiems svarbių klausimų sprendimo, proc.

Duomenų šaltinis – Vidaus reikalų ministerijos užsakymu UAB „Spinter tyrimai“ atliktos apklausos duomenys

Planuota rodiklio reikšmė nepasiekta.

Nors planinė rodiklio 2019 m. reikšmė nepasiekta, tačiau pastarųjų trejų metų gyventojų nuomonės apklausų rezultatai rodo, kad apie galimybes ir būdus teikti pasiūlymus dėl jiems svarbių klausimų sprendimo žino apie pusę apklaustų gyventojų. Galima daryti prielaidą, kad rodiklio reikšmė nesiekia planinių reikšmių dėl nepakankamo viešojo valdymo institucijų vykdomų informacinių kampanijų veiksmingumo. Be to, kaip rodo apklausų rezultatai, dalis gyventojų vis dar netiki, kad jie bus išgirsti ar jų pasiūlymai turės įtakos priimamiems sprendimams.

3.4. Kryptis. **Kompetencijos valstybės valdymo srityje kėlimas**

Didinamas valstybės tarnybos patrauklumas.

2019 m. sausio 1 d. įsigaliojus naujos redakcijos Valstybės tarnybos įstatymui (toliau – VTĮ) sudarytos teisinės prielaidos didinti valstybės tarnybos patrauklumą, iš esmės pakeistas valstybės tarnautojų darbo užmokesčio reglamentavimas, įtvirtinta nuotolinio darbo galimybė bei mentorystės institutas (pareigas eina 69 mentoriai)², supaprastinta valstybės tarnautojų veiklos vertinimo tvarka, atsisakant valstybės tarnautojų vertinimo tam sudarytose vertinimo komisijose nesant ginčo, įtvirtinta centralizuota asmenų atranka į valstybės tarnybą. VTĮ numatyta daugiau valstybės tarnautojų skatinimo instrumentų – numatyta daugiau skatinimo rūšių (nuo 1 iki 2 pareiginių algų dydžio piniginė išmoka už asmeninį išskirtinį indėlį įgyvendinant įstaigai nustatytus tikslus arba pasiektus rezultatus ir įgyvendintus uždavinius; suteikiant iki 5 mokamų poilsio dienų arba atitinkamai sutrumpinant darbo laiką; finansuojant kvalifikacijos tobulinimą ne didesne kaip valstybės tarnautojo vienos pareiginės algos dydžio suma per metus).

Lyginant su 2018 m., valstybės tarnautojų neto darbo užmokestis 2019 m. didėjo 23 proc. (vidutinis valstybės tarnautojo bruto darbo užmokestis 2019 m. sudarė 1 697 Eur (1 052 Eur neto), 2018 m. – 1123 Eur (856 Eur neto), 2017 m. – 922 Eur (706 Eur neto).

Lyginant su 2018 m. darbuotojų, dirbančių privačiame sektoriuje, neto vidutinis darbo užmokestis 2019 m. didėjo 11,5 proc.

Pradėtos rengti centralizuotos atrankos į valstybės tarnybą.

Centralizuota valstybės tarnautojų atranka užtikrinamas organizuojamų konkursų į valstybės tarnybą skaidrumas ir nešališkumas. Centralizuotoje atrankos komisijoje narių daugumą sudaro Valstybės tarnybos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – VTD) specialistai, siekiama, kad į valstybės tarnautojo pareigas būtų priimami reikiamas kompetencijas turintys asmenys. Pagal naująją – centralizuotą – valstybės tarnautojų atrankos sistemą atsisakyta bendrųjų ir vadovavimo gebėjimų patikrinimo, o bendrieji gebėjimai ir kompetencijos tikrinami vertinimo atrankos komisijoje metu. Taip pat pasikeitė pretendentų į vadovaujamasias pareigas atranka, vietoj vadovavimo gebėjimų patikrinimo taikomas pretendentų į įstaigos vadovo pareigas kompleksinis vertinimas, kurio metu įvertinamos pretendentų į įstaigos vadovo pareigas bendrosios, vadybinės ir lyderystės kompetencijos. Į pareigas priimančiam asmeniui yra teikiamos 2 geriausiai pasirodžiusių pretendentų kandidatūros, iš kurių į pareigas priimančias asmuo pasirenka tinkamiausią kandidatą.

Numatyta galimybė konkursus į valstybės tarnybą vykdyti nuotoliniu būdu. Remiantis VTD viešai teikiama informacija³, iki 2020 m. vasario 14 d. iš viso įvykdyta 514 nuotolinių konkursų (24 proc. visų organizuotų konkursų). Džiugina tai, kad įstaigos dalinasi savo turima infrastruktūra su kitomis įstaigomis, neturinčiomis galimybių dalyvauti nuotolinėse atrankose.

Remiantis VTD atliktos pretendentų apklausos rezultatais, nustatyta, kad 74 proc. apklaustųjų pasitiki centralizuotu konkursų organizavimu, o savo nepasitikėjimą yra išreiškę 10 proc. asmenų. Lyginant su 2018 m., pasitikėjimas konkursų organizavimu išaugo 19 proc. punktų. 2018 m.

Regioninės politikos formavimas aprašytas prie trečiojo strategi

³ <http://vtd.lrv.lt/lt/naujienos/informacija-apie-valstybes-tarnybos-departamento-vykdomus-centralizuotus-konkursus-ir-atrankas-30>

pasitikėjimą organizuotais konkursais (iš dalies centralizuota valstybės tarnautojų atrankos sistema) išreiškė 55 proc. pretendentų, o nepasitikėjimą – 18 proc. apklausos dalyvių.

Keičiama valstybės tarnautojų mokymo ir kvalifikacijos tobulinimo tvarka.

Pagrindinė naujovė – sumažinta administracinė našta tiek įstaigoms, tiek paslaugas teikiantiems asmenims: neliko valstybės tarnautojų privalomojo įvadinio mokymo ir fizinių bei juridinių asmenų, teikiančių mokymo paslaugas valstybės tarnautojams, sąrašų. Pagal neformalaus mokymo programas valstybės tarnautojus gali mokyti tiek Lietuvos, tiek ir užsienio mokymo rinkos dalyviai, kuriems reikalavimus (patirtis, išsilavinimas) pagal poreikį nustato įstaigos, perkančios mokymo paslaugas. Tobulindami kvalifikaciją valstybės tarnautojai naudojami įvairiomis kvalifikacijos tobulinimo formomis – savišvieta, mokymasis veikloje, mokymasis iš kitų asmenų (pavyzdžiui, mentorius) ir neformalus švietimas. Valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinimo būdai yra kontaktinis ir nuotolinis.

Ypatingas dėmesys skiriamas vadovaujančias pareigas einančių valstybės tarnautojų vadybinėms kompetencijoms stiprinti. Tuo tikslu įgyvendinami 2014–2020 m. ES struktūrinių fondų investicijų veiksmų programos projektai „Įstaigų vadovų lyderystės stiprinimas“ ir „Valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų vidurinės grandies vadovų strateginių kompetencijų centralizuotas stiprinimas“. Iki 2020 m. birželio mėn. bus apmokyti ne mažiau kaip 200 įstaigos vadovų ir jų pavaduotojų (šiuo metu vykdomos viešųjų pirkimų procedūros mokymo paslaugos įsigyti), o iki 2020 m. rugsėjo mėn. – ne mažiau kaip 2000 vidurinės grandies vadovų (2020 m. vasario 20 d. VTD duomenimis, apmokyta 1 513 vidurinės grandies vadovų). Tiek aukščiausios, tiek vidurinės grandies mokymai orientuoti į lyderystės, veiklos valdymo, komunikacijos ir kitų vadovams būtinų kompetencijų stiprinimą.

Keičiama valstybės tarnautojų darbo užmokesčio nustatymo tvarka.

Įstaigų vadovams sudaryta galimybė daug sparčiau didinti valstybės tarnautojų darbo užmokestį – VTĮ nustatyti pakankamai platūs pareiginių algų koeficientų intervalai.

Lyginant su 2018 m., valstybės tarnautojų neto darbo užmokestis 2019 m. didėjo 23 proc. (vidutinis valstybės tarnautojo bruto darbo užmokestis 2019 m. sudarė 1 697 Eur (1 052 Eur neto), 2018 m. – 1 123 Eur (856 Eur neto), 2017 m. – 922 Eur (706 Eur neto).

Lyginant su 2018 m. darbuotojų, dirbančių privačiame sektoriuje, neto vidutinis darbo užmokestis 2019 m. didėjo 11,5 proc.

Diegiama kompetencijomis grįsta žmogiškųjų išteklių vadyba.

Kompetencijomis grįsta žmogiškųjų išteklių vadyba valstybės tarnyboje taikoma iš dalies – valstybės tarnautojų atrankoje ir valstybės tarnautojų kvalifikacijos tobulinime.

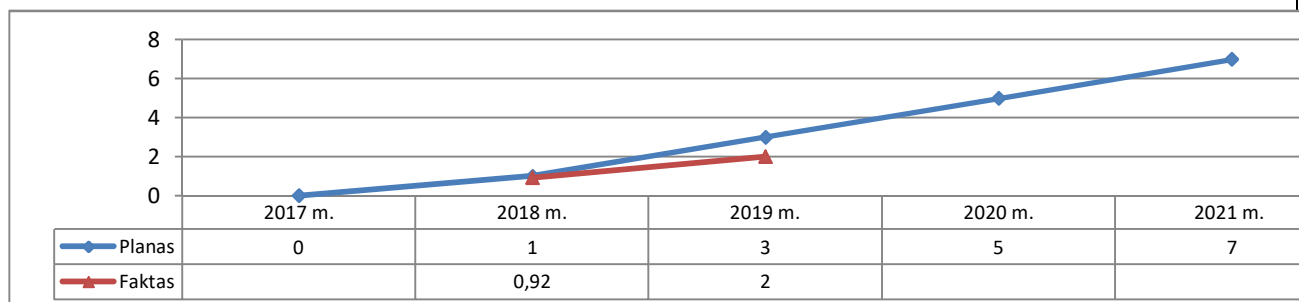
Pasiruošta tolesniam kompetencijomis grįsto modelio diegimui – atnaujinta informacinė sistema, parengtas LRV nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimo Nr. 1176 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ projektas, kuriuo sudaromos teisinės prielaidos tolesnei kompetencijomis grįstai žmogiškųjų išteklių vadybos įrankių plėtrai.

Standartizuoti pareigybių aprašymai leis operatyviau ir lengviau parengti valstybės tarnautojų pareigybių aprašymus; padės paprasčiau ir objektyviau įvertinti, kokių pareigybių reikia; supaprastins specialiųjų reikalavimų pareigybėms nustatymą; leis nusistatyti tam tikrus žmogiškųjų išteklių valdymo rodiklius ir pagal juos tarpusavyje palyginti panašių įstaigų veiklos efektyvumą (pvz., specialiojoje ir bendrojoje veiklos srityje pareigas einančių valstybės tarnautojų santykį). Kompetencijos būtų naudojamos valstybės tarnautojų atrankoje, valstybės tarnautojų tarnybinės veiklos vertinimo ir mokymo procesuose, valstybės tarnautojų karjeroje ir kituose žmogiškųjų išteklių valdymo procesuose (planuojant įstaigos žmogiškųjų išteklių poreikį, nustatant valstybės tarnautojų pakeičiamumą, skatinant valstybės tarnautojus, planuojant įstaigos struktūrinius pokyčius ir kt.).

Taip pat numatoma naujovė – 360 laipsnių kompetencijų vertinimo įrankis, pagal kurį būtų galima objektyviai įvertinti vertinamojo vadybinės ir lyderystės bei bendrąsias kompetencijas (vertės visuomenei kūrimo, organizuotumo, patikimumo ir atsakingumo, komunikacijos, analizės ir pagrindimo, strateginio požiūrio, veiklos valdymo ir lyderystės). Šis įrankis būtų taikomas vertinant įstaigos vadovus. 360 laipsnių vertinimo įrankis prisidės prie lyderystės gebėjimų stiprinimo, nes visapusiško kompetencijų įvertinimo rezultatai leis įstaigos vadovui identifikuoti savo stipriąsias ir silpnąsias kompetencijas ir nusistatyti kvalifikacijos tobulinimo poreikį.

Informacija apie 3.4 Krypties rodiklį „*Pasitikėjimas valstybės institucijomis, proc.*“ pateikta šios ataskaitos trečiajame skirsnyje.

29 grafikas. *Valstybės tarnybos, kaip darbdavio, patrauklumo teigiamo vertinimo pokytis, proc.*

Duomenų šaltinis: *Vidaus reikalų ministerijos užsakymu UAB „Spinter tyrimai“ atliktos apklausos.*

Planuota rodiklio reikšmė nepasiekta.

Asmenų, vertinančių valstybės tarnybą kaip patrauklų darbdavį, tolygiai daugėja. Valstybės tarnautojų vidutinis darbo užmokestis taip pat tolygiai didėja (atsižvelgiant į tai, kad 2019 m. buvo sujungti darbdavio ir darbuotojo mokami mokesčiai, pateikiamas vidutinis valstybės tarnautojų neto darbo užmokesčio dydis (Eur): 2017 m. – 706 Eur, 2018 m. – 856 Eur, 2019 m. – 1 052 Eur (šalies vidutinis darbo užmokesčio dydis 2019 m. sudarė 802 Eur).

Planuotos rodiklio reikšmės nepasiekiamumas sietinas su valstybės institucijų ir įstaigų, valstybės tarnybos pertvarkomis, vykdomomis reformomis sveikatos ir socialinės apsaugos, švietimo, baudmių vykdymo ir kitose srityse.

3.5. Kryptis. Vietos savivaldos ir regionų stiprinimas.

Siekama užtikrinti regioninių investicijų grąžą ir atsiperkamumą.

Siekiant tobulinti regionų lygmens sprendimų, susijusių su regioninėmis investicijomis priėmimą ir valdymą, t. y. siekiant užtikrinti, kad tiek priimant sprendimą dėl investicinio projekto finansavimo, tiek jį keičiant, būtų įvertinti investavimo tikslai, investicijų grąža bei kiti efektyvumo rodikliai, socialinė ir ekonominė nauda bei naudos ir išlaidų santykis (atsiperkamumas), buvo patobulinta teisinė ir metodinė bazė, reguliuojanti regioninių investicinių projektų vertinimą.

Siekiant užtikrinti tinkamą sprendimų priėmimą dėl papildomų investicijų projektuose, Lietuvos Respublikos finansų ministro 2018 m. sausio 25 d. įsakymu Nr. 1K-23 buvo pakeistos Projektų administravimo ir finansavimo taisyklės, patikslinant su papildomu finansavimu bei esminiais pakeitimais projektuose susijusias nuostatas. Taisyklių pakeitimas apibrėžė papildomų lėšų panaudojimo principą pirmenybę skiriant tiems projektams, kuriems papildomas finansavimas duos daugiau socialinės ir (ar) ekonominės naudos.

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų 2019 m. balandžio 23 d. ministro įsakymu Nr. 1V-376 pakeista Regionų plėtros planų rengimo metodika, kad jau rengiant regiono plėtros strategiją kiekvienam uždaviniui įgyvendinti planuojamas sukurti produkto vertinimo kriterijus būtų įvertintas sąnaudų efektyvumo įverčiu. Tai sudaro sąlygas planuojant intervencijų sritis (regiono plėtros strategiją) įvertinti sukuriama produkto kainą, kuri vėliau planuojant regiono projektus pagal atitinkamą regiono plėtros plano uždavinį negalės išaugti – kas užtikrins iš anksto suplanuotų

konkrečių rezultatų pasiekimą. Minėtas pakeitimas leidžia efektyviau panaudoti regiono turimą ribotą lėšų sumą.

Viešosios įstaigos Centrinės projektų valdymo agentūros direktoriaus 2019 m. rugpjūčio 14 d. įsakymu Nr. 2019/8-214 pakeista Investicijų projektų rengimo metodika. Pakeitimu buvo nustatyta nauja sąnaudų veiksmingumo analizės (investicijų efektyvumo vertinimo metodas) struktūra bei rodiklių skaičiavimo principai: iki minėto pakeitimo vertinant investicijų alternatyvas buvo vertinama projekto investicijų suma (projekto vertė), po pakeitimo vertinamos visos veiklos išlaidos, įskaitant paslaugų teikimo kaštus, būtinas reinvesticijas ir veiklos pajamas. Pakeitimas lemia tinkamą (realų) kaštų ir socialinės ir ekonominės naudos arba teikiamos paslaugos pokyčio, t. y. investicijų atsiperkamumo vertinimą.

2019 m. gruodžio mėn. LRS pateiktuose Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymo Nr. VIII-1889 pakeitimo įstatymo projekte ir Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymo projekte įtvirtinama nauja planavimo sistema ir reikalavimai regionų plėtros planams, orientuoti į kokybę, investicijų grąžą ir atsiperkamumą.

Ugdomos efektyvaus investavimo, investicijų pritraukimo kompetencijos regionuose.

VRM įgyvendina bandomųjų Tauragės regioninio centro ir Šalčininkų funkcinį zonų strategijų projektus pagal kartu su LRV kanceliarija, FM ir VšĮ Centrine projektų valdymo agentūra rengiamą integruotą teritorinių investicijų finansavimo modelį ir jam įgyvendinti skirtą finansinį instrumentą. VšĮ Centrinės projektų valdymo agentūros pasamdyti ekspertai, pasitelkę mobilias konsultavimo tarnybas, kartu su funkcinį zonų savivaldybėmis rengia funkcinį zonų strategijas. Parengta funkcinį zonų analizė: esamos ir galimos ekonominės specializacijos, kitų ekonominių veiksnių analizė (vyraujanti ir auganti), taip pat ir regiono plėtros tarybos išskirtų regiono specializacijos krypčių analizė, suderinamumas su identifikuotais potencialo veiksniais viešųjų ir privačių paslaugų prieinamumo, kokybės ir naudojimo analizė; parengta analizės metu nustatyto funkcinės zonos potencialo ir funkcinės zonos savivaldybių poreikių matrica, parengti pasiūlymai įgyvendinimo veiksmų potencialui realizuoti ir poreikiams patenkinti. Taip pat ekspertai teikia konsultacijas savivaldybėms ir regionų plėtros taryboms teisiniais, finansiniais, strateginio ir projektų valdymo, viešosios ir privačios partnerystės (PPP), skolos restruktūrizavimo (ateityje), užsienio investicijų pritraukimo ir kitais strategijų rengimo ir įgyvendinimo klausimais. Ekspertai, parengę funkcinį zonų strategijas, parengs procesų vadybos, kokybės vadybos, statistinės analizės, erdvinės analizės, strateginio planavimo, kokybinio tyrimo metodikų ir technikų sąvadą ir taikymo rekomendacijas, kurios gali būti taikomos kitose funkcinėse zonose, funkcinį zonų sąnaudų naudos analizės (SNA) metodiką, rodiklių, kurie naudojami apibrėžiant funkcinę zoną ir jos raidos pažangą, aprašą, taip pat rekomendacijas dėl teisės aktų pakeitimo. 2019 m. yra parengta funkcinį zonų pradinė analizė, parengtas darbo planas ir funkcinės zonos nustatymo kriterijų ir rodiklių metodika.

Taip pat VRM kartu su ekspertais Visagine suorganizavo 4 urbanistines dirbtuves, kuriose kartu dalyvavo Visagino savivaldybės administracijos darbuotojai, tarybos nariai, visuomenės atstovai, kitos suinteresuotos šalys. Dirbtuvių metu buvo dalytasi idėjomis, vertinta, kiek jos turi palaikymo, nustatytos kliūtys ir galimybės jas įgyvendinti, nustatyti terminai laike. Po dirbtuvių nuveiktas darbas buvo apibendrintas specialiai parengtoje galimybių studijoje, taip pat rengiamas šios strategijos įgyvendinimo veiksmų planas. Šia bandomąja iniciatyva buvo stiprinami savivaldybės administracijos darbuotojų ir tarybos narių gebėjimai planuojant investicijas, derinant planus su bendruomene.

Siekama sudaryti sąlygas gyventojams aktyviau dalyvauti sprendžiant viešuosius savivaldybių reikalus.

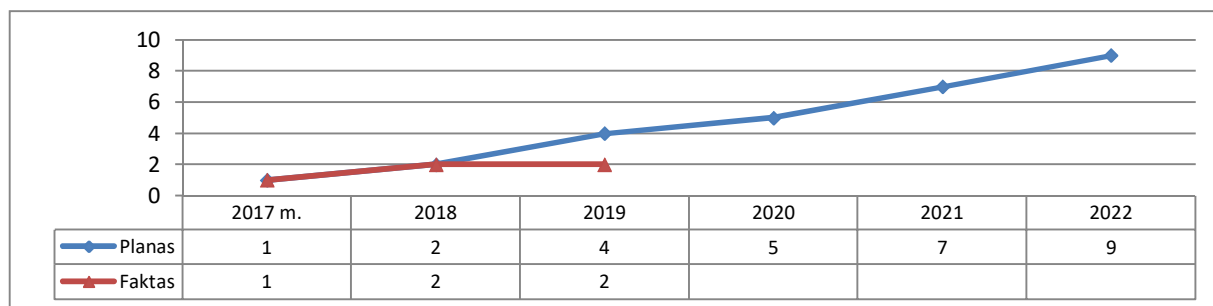
Parengtas ir LRS pateiktas Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 pakeitimo įstatymo projektas. Įstatymo projektu siekiama sudaryti prielaidas aktyvesniam gyventojų dalyvavimui sprendžiant viešuosius savivaldybės reikalus, taip stiprinant vietos demokratiją ir pilietinę visuomenę ir spręsti kitas praktikoje iškilusias įstatymo taikymo problemas. Siekiama skatinti apklausų organizavimą vietos ir regionų svarbos klausimais, priimant reikšmingesnius sprendimus. Kartu įtvirtinama nuostata, kad rengiant tokias apklausas gyventojams būtų sudaromos

galimybės išsamiai susipažinti su kiekvienos alternatyvos socialinėmis, ekonominėmis ir aplinkosauginėmis pasekmėmis.

Informacija apie 3.5 Krypties rodiklį „*Lietuvos Respublikos vieta tarp mažiausių regioninius užimtumo netolygumus turinčių ES šalių*“ pateikta ataskaitos ketvirtame skirsnyje.

Informacija apie 3.5 Krypties rodiklį „*Sanglauda pagal BVP*“ pateikta ataskaitos ketvirtame skirsnyje.

30 grafikas. *Viešosios paslaugos, kurių teikimas planuojamas ir organizuojamas regionų lygiu, skaičius*

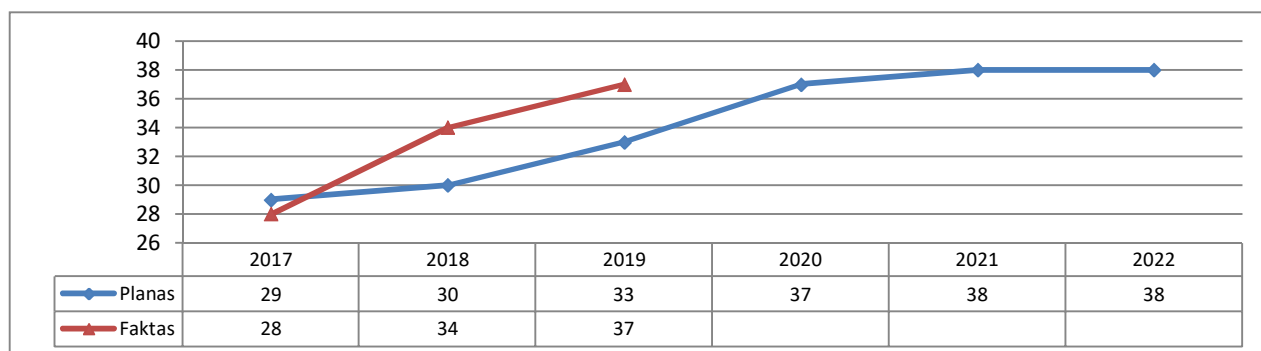

Duomenų šaltinis – Vidaus reikalų ministerijos duomenys.

Planuota rodiklio reikšmė nepasiekta.

Papildomų viešųjų paslaugų, kurių teikimas būtų organizuojamas regionų lygmeniu (visoms ar daliai regiono savivaldybių bendrai) 2019 m. nebuvo įdiegta. Šiuo metu atliekami parengiamieji darbai skirti regioninių vandentvarkos įmonių (Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos) ir regioninių viešojo transporto sistemų (VRM ir Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija) įdiegimui, kurie numatyti užbaigti 2020 m. Papildomai atliekama studija dėl kitų paslaugų teikimo modelių. Šios paslaugos regioniniu lygmeniu gali būti teikiamos, jeigu jas savivaldybės perduotų vadovaudamosi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 5 straipsnio 4 dalimi, tačiau šiems pokyčiams įgyvendinti reikia pakeisti įstatymus. Reikiami Regioninės plėtros, Vietos savivaldos įstatymo ir Strateginio valdymo įstatymo projektai pateikti LRS ir bus svarstomi 2020 m. pavasario sesijoje, Vandens įstatymo projekto Aplinkos ministerija dar nėra parengusi.

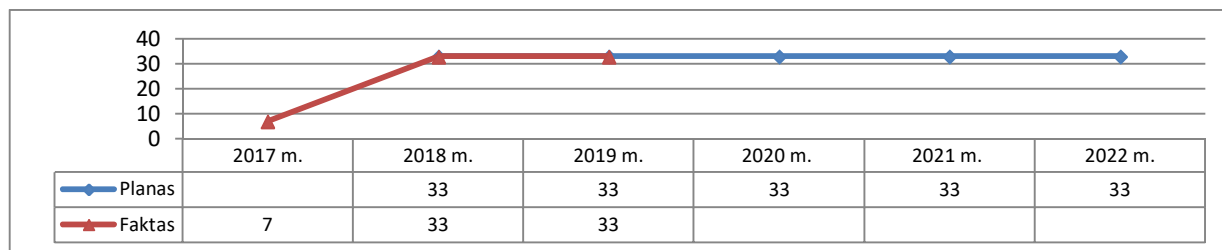
31 grafikas. *Gyventojų, dalyvavusių sprendžiant viešuosius vietos reikalus per vienerius metus, dalis, proc.*

Duomenų šaltinis – Vidaus reikalų ministerijos užsakymu UAB „Spinter tyrimai“ atliktos apklausos.

Planuota rodiklio reikšmė pasiekta ir viršyta.

2019 m. Lietuvoje vyko Respublikos Prezidento rinkimai, rinkimai į Europos Parlamentą, savivaldybių tarybų rinkimai bei du referendumai – 2019 m. gegužės 12 d. referendumas dėl Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo ir referendumas dėl Konstitucijos 55 straipsnio pakeitimo. Spręstina, kad šiuo laikotarpiu objektyviai padidėjo gyventojų domėjimasis politiniais procesais, vykstančiais tiek valstybėje, tiek konkrečioje savivaldybėje, kartu suaktyvėjo gyventojų dalyvavimas sprendimų priėmimo vietos lygmeniu.

32 grafikas. *Regionų plėtros tarybose balso teisę turinčių socialinių ir ekonominių partnerių dalis, proc.*

Duomenų šaltinis: Vidaus reikalų ministerijos statistiniai duomenys

Planuota rodiklio reikšmė pasiekta.

Balso teisę turinčių socialinių ir ekonominių partnerių dalis regionų plėtros tarybose įtvirtinta Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatyme.

5.4. Kryptis. Viešojo saugumo stiprinimas ir bausmių vykdymo sistemos modernizavimas.

Toliau buvo stiprinami vidaus reikalų statutinių įstaigų pajėgumai.

2019 m., palyginti su 2016 m., policijos pareigūnų, aprūpintų pagal nustatytus standartus, dalis padidėjo nuo 47 proc. iki 77 proc., pasieniečių – nuo 54 proc. iki 75 proc., o vidaus reikalų statutinių įstaigų pareigūnų vidutinis darbo užmokestis padidėjo 32,5 proc. Kol kas nepavyko pasiekti planuotos pažangos aprūpinant transporto priemonėmis ugniagesius gelbėtojus.

Buvo tobulinamas ir teisinis viešojo saugumo srities reglamentavimas. LRS pateikti pasiūlymai numatyti naują baudžiamojo poveikio priemonę – terminuotą įpareigojimą pranešti teritorinei policijos įstaigai apie gyvenamosios vietos pakeitimą, kuri būtų taikoma asmenims, padariusiems seksualinio pobūdžio nusikalstamas veikas prieš mažamečius ir nepilnamečius. Parengti ir LRS priimti įstatymų pakeitimai, skirti žmonių saugumui vandenyje ir ant paviršinių vandens telkinių ledo sustiprinti. Ratifikuota Europos Tarybos konvencija dėl integruoto požiūrio į saugumą, apsaugą ir paslaugas per futbolo rungtynes ir kitus sporto renginius ir priimti Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto įstatymo pakeitimai, sudarantys prielaidas padidinti sporto renginių žiūrovų ir dalyvių saugumą.

Gyventojų apklausų duomenys rodo iš esmės teigiamus pokyčius, gyventojams vertinant viešojo saugumo situaciją ir policijos darbą. Gyventojų, sutinkančių su teiginiu, kad policijos pareigūnai greitai reaguoja į kvietimus, dalis padidėjo nuo 67 proc. 2016 m. iki 72 proc. 2019 m., o sutinkančių su teiginiu, kad Lietuvos policijos pareigūno darbas yra gerbiamas – nuo 43 iki 55 proc. Lyginant 2016 m. ir 2019 m. duomenis, 8 proc. punktais padaugėjo ir manančiųjų, kad kriminogeninė situacija yra gera, o 4 proc. punktais padidėjo saugiai savo gyvenamojoje vietovėje besijaučiančių gyventojų dalis.

Teigiamas viešojo saugumo situacijos pokyčius rodo ir oficiali statistika. 2019 m., palyginti su 2016 m., nusikaltimų žmogaus gyvybei ir sunkių sveikatos sutrikdymų užregistruota trečdaliu mažiau, plėšimų ir automobilių vagysčių – perpus mažiau. Toliau mažėja ir žuvusiųjų gaisruose: 2019 m., palyginti su 2016 m., jų skaičius sumažėjo beveik trečdaliu.

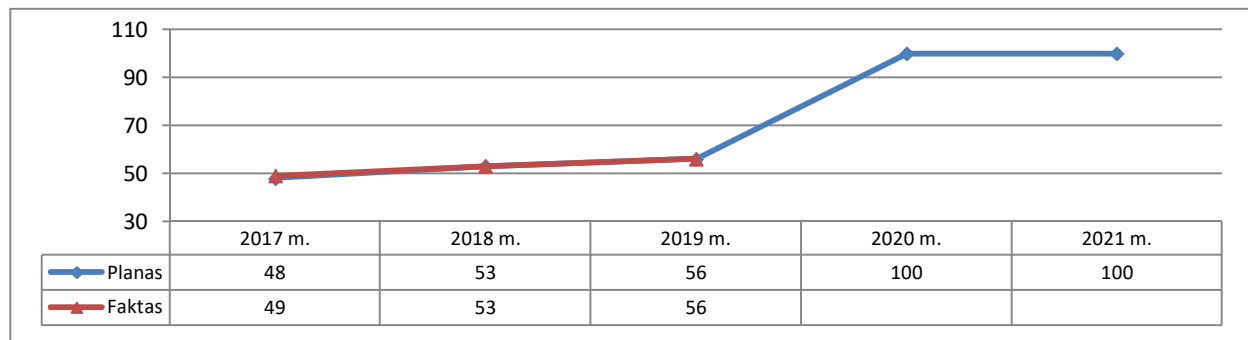
Toliau gerėjo BPC teikiamų paslaugų statistiniai rodikliai: 2019 m. vidutinis atsiliepimo į pagalbos skambučius laikas siekė 4 sekundes (atitinkamai 2018 m. – 5, 2016 m. – 7), per 8 sekundes buvo atsiliepta į 90 proc. skambučių (2018 m. – 86 proc., 2016 m. – 77 proc.), o „prarastų“ skambučių (kai skambinimo laikas viršijo 10 sekundžių ir nespėta atsiliepti) dalis nuo bendro registruotų skambučių skaičiaus sumažėjo iki 0,47 proc. (atitinkamai 2018 m. – 1 proc., 2017 m. – 1,4 proc.). Tokiems pokyčiams įtakos turėjo pastaraisiais metais įgyvendinamos priemonės BPC darbuotojų kaitai mažinti ir jų gebėjimams stiprinti. 2019 m. pabaigoje BPC buvo neužimta 13,5 proc. pareigybių, skirtų pagalbos skambučiams priimti (2018 m. – 27 proc.).

Prie ES išorės sienos (Lietuvos dalies) toliau buvo diegiamos modernios sienos stebėjimo technologijos. Atnaujinus ir išplėtus sienos stebėjimo sistemą Pagėgių pasienio rinktinės Kybartų pasienio užkardos ruože (prie sienos su Rusijos Federacija), 2019 m. pabaigoje moderniomis sienos stebėjimo technologijomis buvo saugoma 56 proc. ES išorės sienos (2016 m. – 33 proc.). Sistemų diegimas bus tęsiamas ir 2020–2022 m.

Papildomų techninių sienos apsaugos priemonių įrengimas ir pasieniečių aprūpinimas priemonėmis sienos stebėjimo ir reagavimo gebėjimams didinti turėjo įtakos, kad 2019 m. valstybės sienos pažeidimų užfiksuota beveik 20 proc. mažiau nei 2016 m., o valstybės sienos pažeidimų, kai buvo nustatytas pažeidimą padaręs asmuo, dalis padidėjo nuo 64 proc. iki 82 proc.

Informacija apie rodiklį „Viešojo saugumo suvokimo indeksas“ pateikta ataskaitos pirmame skirsnyje.

33 grafikas. ES išorės sienos (Lietuvos dalies), stebimos taikant modernias sienos stebėjimo technologijas, dalis, procentais

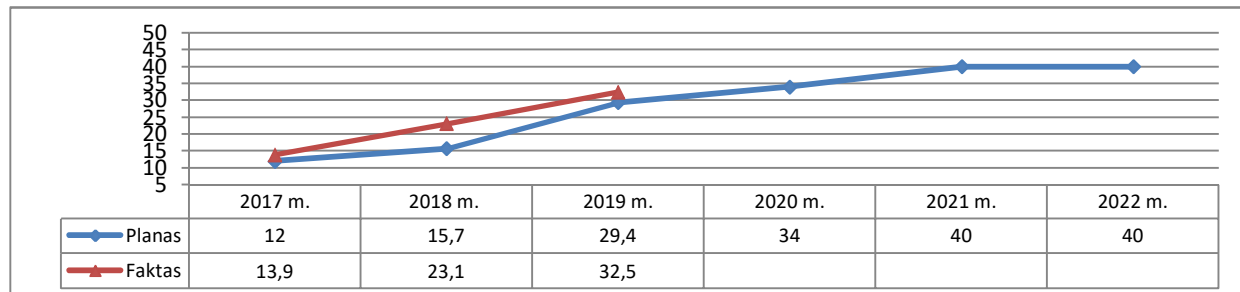

Duomenų šaltinis – Vidaus reikalų ministerijos duomenys.

Planuota rodiklio reikšmė pasiekta.

Papildomų techninių sienos apsaugos priemonių įrengimas turėjo įtakos pažeidimų išaiškinamumo pagerėjimui: valstybės sienos pažeidimų, kai nustatytas pažeidimą padaręs asmuo, dalis padidėjo nuo 64 proc. 2017 m. iki 82 proc. 2019 m.

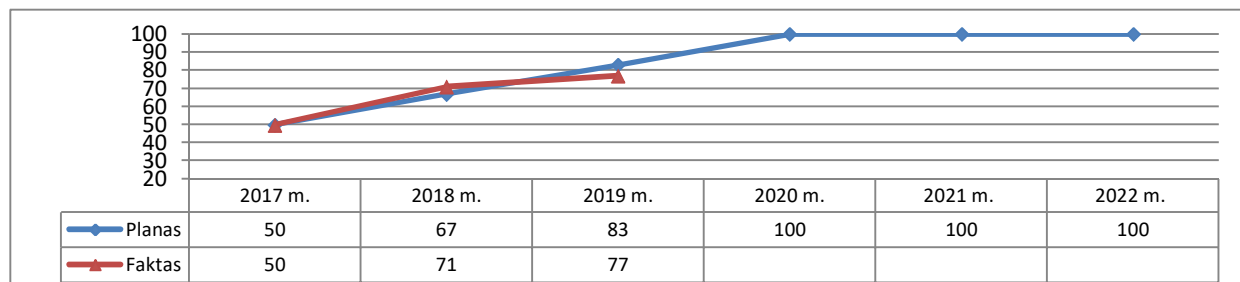
34 grafikas. Vidaus tarnybos pareigūnų darbo užmokesčio padidinimas, palyginti su 2016 m., proc.

Duomenų šaltinis – Vidaus reikalų ministerijos duomenys

Planuota rodiklio reikšmė pasiekta ir viršyta.

35 grafikas. Policijos pareigūnų, aprūpintų pagal nustatytus standartus, dalis, proc.

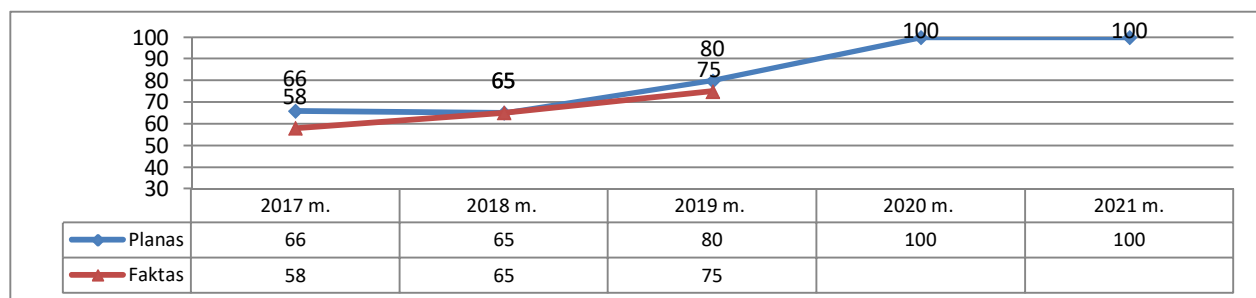

Duomenų šaltinis – Vidaus reikalų ministerijos duomenys

Rodiklio reikšmė nepasiekta dėl policijai 2019 m. sumažintų asignavimų (dėl vadinamojo 2018 m. pabaigos „išlaidavimo“).

2019 m. policijos pareigūnų aprūpinimą pagal nustatytus standartus sudarė: aprūpinimas tarnybine uniforma (100 proc.); aprūpinimas ginkluote ir specialiomis priemonėmis (62 proc.); aprūpinimas transporto priemonėmis (72 proc.); aprūpinimas informacinių technologijų, ryšio ir kita įranga (99 proc.).

36 grafikas. *Pasieniečių, aprūpintų pagal nustatytus standartus, dalis, proc.*

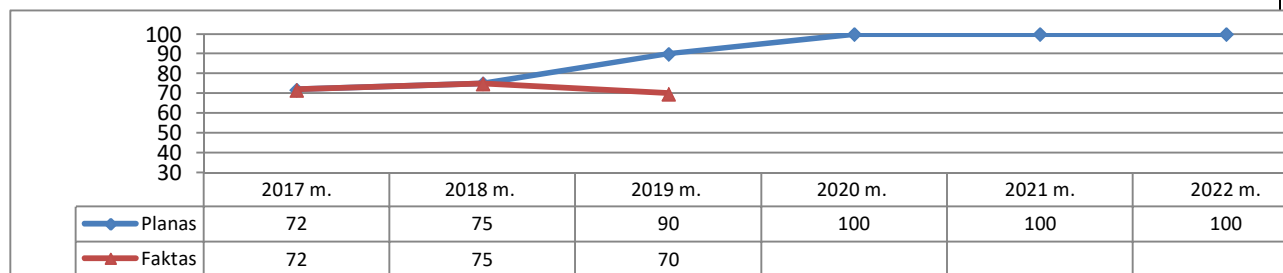

Duomenų šaltinis – Vidaus reikalų ministerijos duomenys

Planuota rodiklio reikšmė nepasiekta.

Rodiklis nepasiektas, nes dėl nepakankamo finansavimo nepavyko pasiekti standarte nustatyto ryšio ir informacinių technologinių priemonių aprūpinimo lygio.

37 grafikas. *Ugniagesių gelbėtojų, aprūpintų pagal nustatytus standartus, dalis, proc.*

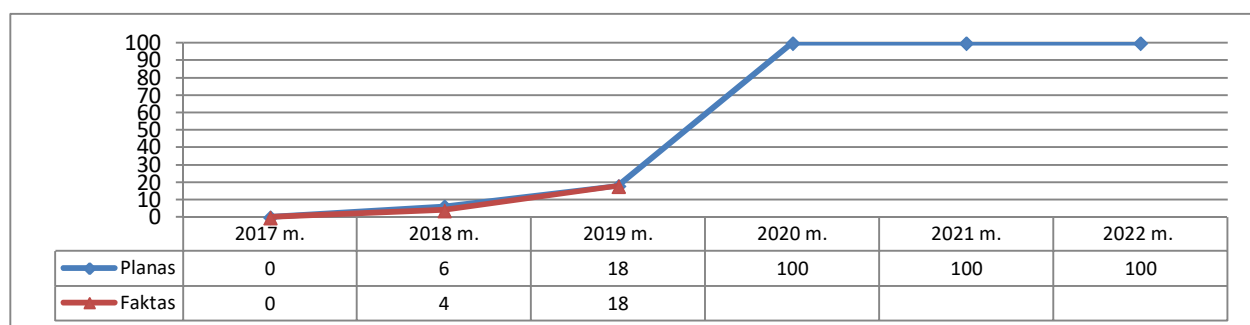
Duomenų šaltinis – Vidaus reikalų ministerijos duomenys

Rodiklio reikšmė nepasiekta.

2019 m. sumažėjo transporto priemonių skaičius dėl natūralaus susidėvėjimo, pvz., 2018 m. lapkričio 19 d. pagrindinių transporto priemonių buvo 329 vnt., 2020 m. sausio 28 d. – 316 vnt., o aprūpinimo standarte numatytas transporto priemonių skaičius yra nekintantis, t. y. 448 vnt.

Informacija apie rodiklį „*Neatsakytų (prarastų) skubios pagalbos telefono numeriu 112 skambučių dalis nuo bendro registruotų skambučių skaičiaus, kai skambinimo laikas viršija 10 sekundžių, proc.*“ ir „*Skubios pagalbos skambučių, į kuriuos Bendrajame pagalbos centre atsiliepta ne ilgiau kaip per 8 sekundes, dalis, proc.*“ pateikta ataskaitos pirmajame skirsnyje.

38 grafikas. *Įdiegtų gyventojų perspėjimo sirenų, reikalingų Astravo atominės elektrinės poveikio zonoje, dalis, proc.*

Duomenų šaltinis – Vidaus reikalų ministerijos duomenys

Planuota rodiklio reikšmė pasiekta.

IV SKYRIUS

KITŲ PLANAVIMO DOKUMENTŲ ĮGYVENDINIMAS

TVP-14. Viešojo saugumo plėtros 2015–2025 m. programos įgyvendinimo tarpinstitucinis veiklos planas. Koordinatorius – VRM

Įgyvendinant Viešojo saugumo plėtros 2015–2025 m. programos tarpinstitucinis veiklos planą: vykdytos jaunųjų policijos rėmėjų ir policijos rėmėjų skatinimo, teisinio švietimo ir visuomenės savisaugos iniciatyvų stiprinimo priemonės; surengti policijos pareigūnų mokymai vykdyti kriminalinę žvalgybą ir tirti nusikaltimus, susijusius su prekyba žmonėmis ir terorizmu; parengtas nuotolinio mokymo kursas apie prekybos žmonėmis tyrimą; organizuota diskusija-forumas „Vietos valdžios vaidmuo nusikaltimų prevencijoje“; užtikrinta dingusių vaikų karštosios telefono linijos numerio 116000 veikla; modernizuota Nusikalstamų veikų žinybinio registro programinė įranga – registre sudaryta galimybė kaupti nusikalstamumo statistinius duomenis pagal Tarptautinių nusikaltimų klasifikatorių ir šių duomenų pagrindu rengti nusikalstamumo statistiką, palyginamą tarptautiniu mastu; išplėtos policijos elektronines paslaugas, teikiamos per Policijos elektroninių paslaugų sistemą epolicija.lt; atnaujinta ir išplėsta sienos stebėjimo sistema Pagėgių pasienio rinktinės Kybartų pasienio užkardos ruože (prie sienos su Rusijos Federacija).
Vertinant Viešojo saugumo plėtros 2015–2025 m. programos įgyvendinimą pagal programoje nurodytų vertinimo kriterijų pasiektas reikšmes, stebima pažanga pagal daugumą šių kriterijų.

TVP-33. Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 m. programos įgyvendinimo 2015–2019 m. tarpinstitucinis veiklos planas

Priemonės, kurias pagal kompetenciją vykdo VRM ir jai pavaldžios įstaigos, yra įgyvendintos.

1.1.5 priemonė „Sukurti neoficialių mokėjimų viešajame sektoriuje (policijos) mažinimo ir šalinimo priemonės“. Vykdytojas – PD.

Įvykdyta. Pakeistas teisinis reglamentavimas dėl teritorinių policijos įstaigų areštiniuose laikomų asmenų priežiūros ir areštinių patalpų apsaugos, policijos įstaigų areštiniuose vykdomų kamerų apžiūrų ir papildomos darbuotojų kontrolės.

1.1.13 priemonė „Atnaujinti transporto priemonių greičio matavimo prietaisus pagal specifikacijas, užkertančias kelią neteisėtiems duomenų pakeitimams“. Vykdytojas – PD.

Įvykdyta. Pagal iš ES struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto Nr. 10.1.2-ESFA-V-916-01-0009 „Korupcijos apraiškų mažinimas kelių eismo priežiūros srityje“ vykdyto pirkimo buvo įsigyti 37 greičio matavimo prietaisai ir programinė įranga, kuri užtikrina automatinį greičio matavimo prietaisų duomenų siuntimą į Administracinių nusižengimų registrą (toliau – ANR), tokiu būdu pašalinama korupcijos pasireiškimo rizika, kai greičio matavimo prietaisams užfiksavus administracinius nusižengimus, pareigūnai neturi tiesioginio kontakto su konkrečiais pažeidėjais, taip pat nebevyksta rankinio duomenų perkėlimo iš greičio matavimo prietaisų į kompiuterį procesas. Įsigyta transporto priemonių greičio matavimo mobili įranga išbandyta realiomis darbo sąlygomis, pristatyta suinteresuotiems asmenims.

2.2.3 priemonė „Atlyginti pranešėjams už vertingą informaciją apie nusikalstamas veikas“. Vykdytojai – VRM (PD, VSAT ir FNNTT).

Įvykdyta.

Metai	Policijos departamentas		Valstybės sienos apsaugos tarnyba		Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba	
	Asmenų skaičius	Išmokos suma eurais	Asmenų skaičius	Išmokos suma eurais	Asmenų skaičius	Išmokos suma eurais

2015	1	1000	-	-	-	-
2016	1	500	-	-	-	-
2017	3	13000	1	300	-	-
2018	-	-	2	400	1	2000
2019	2019 m. sausio 1 d. įsigaliojus Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatymui, statutinėms VRM įstaigoms – PD, VSAT ir FNTT skirtos asignavimo lėšos atlyginti asmenims už suteiktą vertingą informaciją apie nusikalstamas veikas, kurių veiksmis padaryta turtinė žala valstybei, buvo perduotos Lietuvos Respublikos generalinei prokuratūrai. Pažymėtina, kad 2019 m. FNTT iš bendrų asignavimų už suteiktą vertingą informaciją vienam asmeniui skyrė 1 500 Eur vienkartinę piniginę išmoką.					

2.2.4 priemonė „Vykdėti korupcijos ir sukčiavimo prevencijos priemonės ir veiksmus Europos Sąjungos fondų lėšų panaudojimo srityje“. Vykdytojai – FM (VRM, FNTT).

Įvykdyta. Už šios priemonės įgyvendinimą, t. y. už korupcijos ir sukčiavimo priešasčių, rizikos veiksnių ir problemų nustatymą, korupcijos ir sukčiavimo prevencijos priemonių ir veiksmų sukūrimą, vykdymą, įgyvendinimo koordinavimą ir kontroliavimą ES fondų lėšų panaudojimo srityje atsakinga buvo vadovaujanti institucija – Finansų ministerija. FNTT dalyvavo tik tarpinstitucinio bendradarbiavimo lygmeniu, konsultuodama ar teikdama tam tikro pobūdžio informaciją.

TVP-37. Vystomojo bendradarbiavimo tarpinstitucinis veiklos planas

2019 m. birželio 10–11 d. kartu su ES pirmininkaujančia Rumunija organizuotas Prahos proceso 10-mečio minėjimas ir Prahos proceso šalių vyresniųjų pareigūnų susitikimas, kur Lietuva pristatė Proceso tolesnio plėtojimo viziją. Prahos procesas – tai regioninis migracijos dialogas, apimantis 50 valstybių (ES valstybes nares, asocijuotas Šengeno erdvės valstybes, Vakarų Balkanų bei Centrinės Azijos valstybes). 2019 m. spalio 10 d. organizuotas Prahos proceso renginys Vilniuje, skirtas trečiųjų šalių ekspertams, dirbantiems duomenų rinkimo, apdorojimo, analizės ir sklaidos srityse.

2019 m. birželio 13–14 d. Minske (Baltarusijos Respublika) vyko ES Rytų partnerystės programos ketvirtojo ramsčio („Judumas ir žmonių kontaktai“) Migracijos, judumo ir integruoto sienų valdymo grupės (panelio) susitikimas. Susitikimo dalyviai apsikeitė informacija apie dvišalį ir daugiašalį projektinį ir kitą bendradarbiavimą pasienio kontrolės, kovos su nelegalia migracija ir muitinės kooperacijos srityse.

2019 m. balandžio 8–12 d. PD lankėsi Moldovos generalinio policijos inspektorato prie Vidaus reikalų ministerijos atstovai. Vizito tikslas – susipažinti su Lietuvos gerąja praktika ir priemonėmis kovojant su korupcija.

2019 m. gegužės 14 d. PD organizuotas Ukrainos Donecko srities policijos pareigūnų delegacijos vizitas, skirtas supažindinti su Lietuvos gerąja praktika kriminalinės policijos ir bendruomenės pareigūnų veiklos srityje.

2019 m. gegužės 14 d. Lietuvoje viešėjusi Azerbaidžano ir Jungtinių Tautų Organizacijos migracijos agentūros Lietuvoje Vilniaus biuro atstovų delegacija, sudaryta iš policijos pareigūnų, teisėjų, prokurorų, supažindinta su Lietuvos institucijų įgyvendinamomis kovos su prekyba žmonėmis priemonėmis.

2019 m. rugsėjo 23–25 d. Lietuvoje lankėsi Moldovos generalinio policijos inspektorato balistinių tyrimų, licencijavimo ir teisės padalinių vadovai, atsakingi už šaunamųjų ginklų žymėjimo mechanizmo koordinavimą ir įgyvendinimą. Svečiams buvo pristatyta Lietuvos policijos atliekama ginklų apyvartos kontrolė, panaudojant elektronines priemones, policijos elektroninės paslaugos įmonėms ir gyventojams, pageidaujantiems įsigyti ir turėti ginklų, policijos bendradarbiavimas su ginklų prekytojais, Lietuvos policijos kriminalistinių tyrimų centre (toliau – LPKTC) naudojama įranga ir ginklų tyrimo procedūros.

2019 m. spalio 8–10 d. VRM ir PD lankėsi Armėnijos tyrimų komiteto nariai, teisėsaugos atstovai pagal VRM vykdomą vizitą įgyvendinant TAIEK projektą. Armėnams pristatyta policijos veikla ir reformos, Lietuvos kriminalinės policijos biuro struktūra ir veiklos principai, IBPS sistema. Pajėgų

valdymo valdyboje armėnai supažindinti su pranešimų registravimo sistema, moderniomis techninėmis priemonėmis reaguojant į įvykius, koordinavimo štabu, lankytasi LPKTC. 2019 m. gegužės 23–24 d. FNTT lankėsi Gruzijos finansų ministerijos Tyrimo tarnybos vadovų grupė. Vizito metu pasirašytas susitarimo memorandumas dėl bendradarbiavimo. 2019 m. gruodžio 3–6 d. FNTT lankėsi Baltarusijos Respublikos valstybės kontrolės komiteto Finansinių nusikaltimų tyrimo departamento atstovai. Vizito tikslas: bendradarbiavimo stiprinimas, finansinių nusikaltimų tyrimo problemų Baltarusijoje ir Lietuvoje aptarimas. Buvo pasidalinta gerąja praktika tiriant finansinius nusikaltimus (PVM sukčiavimas, akcizai ir kt.).

TVP-21. 2014–2020 m. nacionalinės pažangos programos horizontaliojo prioriteto „Regioninė plėtra“ tarpinstitucinis veiklos planas.

Įgyvendinant 2014–2020 m. nacionalinės pažangos programos horizontaliojo prioriteto „Regioninė plėtra“ tarpinstitucinį veiklos planą buvo gerinama paslaugų ir asmenų aptarnavimo kokybė savivaldybėse, įgyvendinamos vietos plėtros strategijos, gerinamos vietinės įsidarbinimo galimybės ir didinama bendruomenių socialinė integracija, kompleksiskai plėtojama ir atnaujinama su problemomis susiduriančių 5 didžiųjų miestų dalių ir tikslinėmis teritorijomis pripažintų mažų ir vidutinių miestų viešoji infrastruktūra, kompleksiskai atnaujinama 1–6 tūkst. gyventojų turinčių miestų (išskyrus savivaldybių centrus), miestelių ir kaimų bendruomeninė ir viešoji infrastruktūra.

TVP-34. Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo tarpinstitucinis veiklos planas.

VSAT Ignalinos atominės elektrinės pastatų, patalpų ir pagalbinių objektų fizinė apsauga buvo vykdoma nuolat (24 valandas per parą). Techninių apsaugos priemonėmis (televizijos ir apsaugos signalizacijos sistemomis) bei kitais fizinės apsaugos būdais buvo atliekama branduolinės energetikos objektų izoliuojančios teritorijos kontrolė. Nuo 2019 m. spalio 1 d. ši funkcija perduota VST. Per 2019 m. I–III ketv. branduoliniame energetikos objekte buvo patikrinta 1 264 900 asmenų, transporto praleidimo postuose buvo patikrintos 9 426 įvažiuojančios į saugomą zoną ir išvažiuojančios iš jos transporto priemonės.

PAGD užtikrino Ignalinos AE ir kitų branduolinės energetikos objektų, esančių pasienio ruože, gaisrinę saugą. Objektuose gaisrų nekilo, buvo vienas nepagrįstas iškvietimas, 6 išvykimai į signalizacijos suveikimus, 8 išvykimai į pratybas.

Kartu su Ignalinos AE personalu pagal grafiką praveista 10 bendrų priešgaisrinių treniruočių. Kartu su IAE personalu patikrinti 53 vnt. gaisriniai hidrantai.

Atlikta 12 neplaninių patikrinimų pagrindiniuose pastatuose, 4 neplaniniai patikrinimai dėl pravažiavimo kelių ir gaisrinės įrangos būklės, teritorijos patikrinimas dėl žolės nupjovimo ir jos išvežimo už teritorijos ribų.

Buvo teikiamos gaisrinės saugos reikalavimų konsultacijos dėl naujai statomų radioaktyviųjų atliekų. Įvyko susitikimas dėl saugaus radioaktyviųjų atliekų transportavimo iš Maišiagalos saugyklos.

TVP-31. Lietuvos Respublikos narkotikų, tabako ir alkoholio prevencijos tarpinstitucinis veiklos planas.

FNTT 2019 m. organizavo 10 mokymų „Pinigų plovimo prevencijos priemonių įgyvendinimas“ finansų sektoriaus darbuotojams ir kitiems pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo įpareigotiems subjektams: UAB „Moneta International“, asociacijos „Fintech HUB LT“ nariams, „OP Corporate bank plc Lithuania branch“, buhalteriams, notarams, elektroninių pinigų asociacijos EMA nariams, auditoriams, MTB banko, UAB „Lords LB Asset Management“ ir UAB „Paysera LT“ darbuotojams.

2019 m. sausio 24 d. Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento organizuotoje konferencijoje „Naujos psichoaktyvios medžiagos“ dalyvavo 3 Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnai. 2019 m. rugsėjo 24 d. Valstybės sienos apsaugos tarnybos organizuotame kvalifikacijos tobulinimo seminare „Narkotikų ir tabako gaminių kontrolė ir prevencija“ dalyvavo 41 Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnas.

(VRM) Viešojo valdymo tobulinimo 2012–2020 m. programos įgyvendinimo 2019–2020 m. veiksmų planas.

Įgyvendinama priemonė „Padidinti viešajam valdymui skirtų išteklių efektyvumą sukuriant ir įdiegiant bendrą dokumentų valdymo informacinę sistemą“. 2019 m. spalio 22 d. pasirašyta projekto finansavimo ES fondų lėšomis sutartis, rengiami Dokumentų valdymo bendrosios informacinės sistemos (toliau – DBSIS) sukūrimo ir įdiegimo paslaugų viešojo pirkimo dokumentai. Parengtas ir derinamas Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymo 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, kuriuo viešojo sektoriaus įstaigos bus įpareigosotos naudoti LRV nustatytas bendrąsias dokumentų valdymo informacines sistemas. Rengiamas klausimynas įstaigoms dėl LRV priemonių plano įstaigoms pasirengti migruoti į DBSIS, paties migravimo grafiko ir kitų bendrųjų dokumentų valdymo sistemų nustatymo.

Įgyvendinama priemonė „Padidinti priežiūros institucijų paskirtų piniginių sankcijų administravimo efektyvumą sukuriant ir įdiegiant sistemą, leidžiančią vienoje vietoje kaupti informaciją apie paskirtas pinigines sankcijas ir ją tvarkyti“. Parengtas ir suderintas investicijų projektas „Administracinių nusižengimų registro poveikio priemonių taikymo ūkio subjektams funkcionalumo sukūrimas“.

2019 m. gruodžio 12 d. LRS priimtas Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų registro įstatymo Nr. XII-603 3, 5, 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIII-2666. Įstatymas įsigalios 2021 m. lapkričio 1 d. Priėmus įstatymą įteisintas specialiuųjų teisės aktų nustatyta tvarka užfiksuotų ūkio subjektų padarytų pažeidimų registravimas ir informacijos, susijusios su ūkio subjektams skirtų ekonominių sankcijų paskyrimu, kaupimas bei administravimas Administracinių nusižengimų registre.

Įgyvendinama priemonė „Pagerinti asmenų aptarnavimo kokybę sukuriant ir įdiegiant naujas Administracinių nusižengimų registro elektronines paslaugas“. Parengti reikalavimai ir atliktas rinkos tyrimas dėl ANR elektroninių paslaugų sukūrimo, įdiegiant šias paslaugas IRD elektroninių paslaugų portale. Siekiant racionaliai panaudoti priemonei skirtas lėšas, suderinant priemonės įgyvendinimą su kitais IRD vykdomais projektais (numatomas Elektroninių paslaugų duomenų subjektui sukūrimas, modernizuojant IRD portalą), rengiami ir derinami kiti pirkimo dokumentai, atsižvelgiant į kitus IRD vykdomus projektus.

Įgyvendinama priemonė „Padidinti viešajam valdymui skirtų išteklių efektyvumą sukuriant ir įdiegiant bendrą personalo administravimo informacinę sistemą“. Parengtas ir suderintas investicijų projektas. Vidaus reikalų ministro 2019 m. gruodžio 31 d. įsakymu įtrauktas į finansuojamų projektų sąrašą.

Įgyvendinama priemonė „Diegti ir plėtoti žmogiškųjų išteklių valdymo sprendimus Valstybės tarnautojų registre ir Valstybės tarnybos valdymo informacinėje sistemoje sukuriant nuotolinių mokymų modulį ir mokymų programas, pritaikytas šiam moduliui, realizuojant viešojo administravimo institucijoje ir įstaigoje dirbančio asmens kvalifikacijos ir darbo patirties duomenų unifikuotą bylą, kuriant ir tobulinant priemones ar įrankius, skirtus viešojo administravimo institucijų ir įstaigų žmogiškiesiems ištekliams veiksmingiau valdyti ir pritaikytus veikti debesijos paslaugų teikėjo infrastruktūroje“. Iš ES struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamo projekto Nr. 10.1.5-ESFA-V923-01-0006 „Inovatyvių informacinių technologijų, skirtų efektyviam viešojo valdymo sektoriaus žmogiškųjų išteklių valdymui, sukūrimas ir įdiegimas“ sutartis su IRD pasirašyta 2019 m. gruodžio 18 d. Įgyvendinant projektą bus sukurta ir įdiegta Valstybės tarnautojų nuotolinio mokymosi platforma, įdiegtas pirminis mokymo programų paketas.

TVP-41. Nacionalinės kibernetinio saugumo strategijos įgyvendinimo tarpinstitucinis veiklos planas.

Įgyvendinta priemonė – užtikrinti kibernetinio saugumo techninių reikalavimų įgyvendinimą Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijoje, Informatikos ir ryšių departamente prie Vidaus reikalų ministerijos ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro valdymo srities įstaigų

valdomose ypatingos svarbos informacinėse infrastruktūrose ir valstybės informaciniuose ištekliuose. Siekiant disponuoti informacija apie kibernetines grėsmes ir incidentus, tinkamai į juos reaguoti, įsigyta informacijos saugos ir įvykių valdymo sistema. Tam, kad būtų sudaryta galimybė kontroliuoti mobiliuosius įrenginius, užtikrinti, kad nesaugūs mobilieji įrenginiai negalėtų prisijungti prie Vidaus reikalų telekomunikacinio tinklo ir informacinių išteklių, įsigyta tinklo prieigos kontrolės (autentifikavimo) programinė įranga bei WEB aplikacijų ugniasienių licencijos vienodam naudotojų autentifikavimui. Įsigyta privilegijuotų naudotojų valdymo sistema, kuri užtikrins, kad privilegijuoti naudotojai (pvz., IT administratoriai) prie administruojamų sistemų jungtųsi naudodami mažiausiai dviejų lygių autentifikavimo priemones, kad būtų fiksuojami privilegijuotų naudotojų prisijungimo arba atsijungimo ir kiti veiksmai, administruojant ypatingos svarbos infrastruktūros ir kitus informacinius išteklius. Siekiant apriboti nesaugių įrenginių naudojimą Vidaus reikalų telekomunikaciniame tinkle, įsigyta belaidžio tinklo įrenginių kontrolės įranga. Įsigyta kenkėjiškos programinės įrangos analizės sistemos išplėtimo licencija, sudaranti galimybę kenksmingą kodą identifikuoti ir „Microsoft Office“ rinkmenose. Įsigyta įranga įdiegta. Įgyvendinus priemonę užtikrinamas reikiamo lygmens kibernetinis saugumas VRM, IRD ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro valdymo srities įstaigų valdomose ypatingos svarbos informacinėse infrastruktūrose ir valstybės informaciniuose ištekliuose. Įgyvendinta priemonė mažina rizikas dėl duomenų prieinamumo, konfidencialumo, vientisumo. Tokiu būdu sudaromos prielaidos užtikrinti tinkamos kokybės ypatingos svarbos informacinių ir kitų išteklių paslaugų teikimui ne tik valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, bet ir paslaugas gaunantiems fiziniams ir juridiniams asmenims.

TVP-39. Demografijos, migracijos ir integracijos politikos 2018–2030 metų strategijos įgyvendinimo 2019–2021 metų tarpinstitucinis veiklos planas

Pagal kompetenciją buvo įgyvendintos Demografijos, migracijos ir integracijos politikos 2018–2030 metų strategijos įgyvendinimo 2019–2021 metų tarpinstitucinio veiklos plano, patvirtinto LRV 2018 m. gruodžio 5 d. nutarimu Nr. 1216, priemonės. VRM ir TMO Vilniaus biuras 2019 m. vasario 19 d. sudarė sutartį dėl Migracijos informacijos centro, skirto informacijai ir konsultacinei pagalbai visais su grįžimu į Lietuvą ir gyvenimu Lietuvoje susijusiais klausimais teikti, funkcionavimo užtikrinimo. Migracijos informacijos centras parengė ir paskelbė tinklapyje „Brexit“ temai skirtą atmintinę, kurioje pateikti svarbiausi aspektai ir informacija lietuviams, ketinantiems grįžti gyventi į Lietuvą (darbo galimybės, švietimas ir vaikų integracija, socialinės garantijos, vairuotojų pažymėjimai, šaukstiniai ir kt. kl.).

Nuolat auga Migracijos informacijos centre „Renkuosi Lietuvą“ suteiktų konsultacijų grįžimo ar atvykimo į Lietuvą klausimais skaičius –2019 m. buvo suteikta 8 790 konsultacijų. 75 proc. asmenų, apsilankusių TMO Vilniaus biuro Migracijos informacijos centro tinklapyje ir įvertinusių gautą informaciją, pažymėjo, kad jiems užtenka suteiktos informacijos apie grįžimą į Lietuvą ir reintegraciją (pažymėtina, gautas individualias konsultacijas žodžiu teigiamai vertino net 95,9 proc. apklaustų asmenų).

Migracijos informacijos centras „Renkuosi Lietuvą“ URM pristatė savo veiklą į Romą, San Paulą, Gardiną, Varšuvą, Berlyną ir Hagą išvykstantiems konsulams, aptartas tolesnis bendradarbiavimas; ambasada Londone perduota 180 Migracijos informacijos centro atmintinių ir 50 brošiūrų su informacija dažniausiai išduodamais klausimais, ambasada Romoje ir Italijos lietuvių bendruomenei – 90 atmintinių ir 20 brošiūrų.

Migracijos informacijos centras kartu su Lietuvos Respublikos ambasadomis Jungtinėje Karalystėje, Italijoje ir Norvegijoje organizavo susitikimus su lietuvių bendruomenėmis, pristatė Migracijos informacijos centro veiklą ir teikiamas paslaugas, užmezgė ryšius su vietos lietuvių bendruomenėmis, teikė individualias konsultacijas.

Migracijos informacijos centras, teikdamas informaciją ir konsultacinę pagalbą, glaudžiai bendradarbiauja su valstybės institucijomis ir įstaigomis, taip pat su Lietuvos savivaldybėmis. Šiuo metu yra sukurtas Lietuvos savivaldybių regioninis koordinatorių tinklas. Nuolat atnaujinama koordinatorių tinklo kontaktinė informacija, palaikomas nuolatinis ryšys, stiprinamas

bendradarbiavimas ir informacijos mainai su tinklo atstovais. Apie kiekvieną savivaldybę patikslinta ir nuolat atnaujinama informacija (bendra informacija, paskatos verslui, švietimo lygis, socialinės paslaugos, laisvalaikis ir kt.). 2019 m. Migracijos informacijos centras dalyvavo 16-oje nacionalinio ir regioninio masto renginių, pristatė savo veiklą URM vykusiame Ryšių su diaspora koordinatorių Lietuvos savivaldybėse susitikime.

VRM, vadovaudamasi LRV 2018 m. rugsėjo 19 d. pasitarimo Nr. 42 3 klausimo „Dėl žmogiškųjų išteklių pritraukimo ir išlaikymo Lietuvoje sistemos valdymo modelio“ protokolo 5.3 papunkčiu ir vykdydama Plano 2.1.9 priemonę – *parengti gaires dėl Lietuvos viešųjų ir administracinių paslaugų pritaikymo grįžtantiems į Lietuvą asmenims, taip pat asmenims, kalbantiems tik užsienio kalba*, parengė ir 2019 m. sausio 15 d. pateikė LRV pasitarimo protokolo projektą, kuriame pateikti pasiūlymai ir priemonės dėl viešųjų paslaugų teikimo užsieniečiams ir asmenims, kalbantiems tik užsienio kalba, efektyvinimo ir gerinimo. LRV pateiktam protokolo projektui (Gairėms) pritarė 2019 m. liepos 10 d. pasitarime.

2019 m. sausio 1 d. įsigaliojo Priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašas, patvirtintas LRV 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1176 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo įgyvendinimo“, kuriame sudarytos sąlygos valstybės tarnautojams prašymus leisti dalyvauti konkurse teikti 24/7 režimu per Valstybės tarnybos informacinę sistemą (toliau – VATIS), o atrankas organizuoti naudojantis telekomunikacijų galiniais įrenginiais. VATIS sudarytos sąlygos konkursus skelbti ir kitoms viešojo sektoriaus įstaigoms.

VRM, įgyvendindama Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos 267 punkto nuostatą „Sudarysime sąlygas piliečiams daugiau dalyvauti priimant sprendimus vietos lygmeniu. Skatinsime apklausų ir vietos referendumų organizavimą vietos ir regionų svarbos klausimais, priimant reikšmingesnius sprendimus. Kartu įtvirtinsime nuostatą, kad rengiant tokias apklausas piliečiams būtų sudaromos galimybės išsamiai susipažinti su kiekvienos alternatyvos socialinėmis, ekonominėmis ir aplinkosauginėmis pasekmėmis“, parengė Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 pakeitimo įstatymo projektą, kurio tikslas – sudaryti prielaidas aktyvesniam gyventojų dalyvavimui sprendžiant viešuosius savivaldybės reikalus, taip stiprinant vietos demokratiją ir pilietinę visuomenę ir spręsti kitas praktikoje iškilusias įstatymo taikymo problemas. Įstatymo projekte nustatomi bendrieji reikalavimai gyventojų informavimui ir konsultavimuisi su gyventojais, sprendžiamos kitos praktikoje iškilusios problemos. Patobulintam įstatymo projektui pritarė LRV, jis pateiktas LRS (registruotas LRS 2019 m. gruodžio 3 d., reg. Nr. XIIIIP-2834(2)).